

Țara este întâi a lui Dumnezeu și numai apoi a noastră

PERMANENTE

ANUL XXV - NR. 2-3
FEBRUARIE-MARTIE 2022

CULTURAL - POLITIC - SOCIAL

24 PAGINI
8 LEI

Rusia și restul lumii

BOGDAN MUNTEANU

Flăcările războiului care au cuprins Ucraina învinată au șocat o lume întreagă, iar tragedia populației civile a trezit puternice sentimente de compasiune și solidaritate în tot „restul lumii” care se opune mentalității imperialiste ruse, o constantă istorică de ordin secular, care a afectat numeroase popoare. Ceea ce trebuie înțeles în acest moment este că tensiunile din Ucraina își au originile încă din anul 2014, odată cu răsturnarea regimului pro-rus în urma manifestațiilor din celebrul „Maidan” de la Kiev și cu ocuparea Crimeii de către Rusia. Rândurile care urmează au fost scrise atunci, la acea vreme, în încercarea de a pătrunde temeiurile, sau mai bine zis „permanențele” celor întâmplate, și fac parte din cartea **„Permanențe europene, rosturi românești” (2016)**. Recentele evenimente din Ucraina nu fac decât să le confirme actualitatea.

Moștenirea otrăvită a perioadei staliniste își spune din nou cuvântul și cu prilejul crizei din Ucraina. Principiul elementar, subteran, care pune în mișcare acțiunile politice vizibile la suprafață este în cele în urmă tot factorul etnic. E solidaritatea instinctivă a colectivităților umane care se revendică de la aceeași identitate comună. Liderii comuniști au fost întotdeauna conștienți de acest adevăr atunci când au trasat pe hartă geometria frontierelor fostelor republici socialiste. Însă criteriul lor a fost unul cu caracter negativ: acela de a evita pe cât posibil o omogenitate etnică. Acesta este și cazul fostei Iugoslavii, unde remodelarea de către Tito a frontierelor republicilor componente, cu nesuprapunerea lor deliberată peste delimitările etnice naturale, a dus la sângeroasele conflicte din anii 90 pe fundalul destrămării Federației Iugoslave. Într-o situație asemănătoare se află și Ucraina actuală, care cuprinde și foste teritorii ale Poloniei, României (nordul Bucovinei și sudul Basarabiei) și

chiar rusești, cum este Crimeea. Nu doar atât: în estul Ucrainei se află o importantă populație de origine rusă. E de presupus că gestul de acum 60 de ani al lui Hrușciiov (el însuși ucrainean rusofon) de a ceda Crimeea Ucrainei, acordându-i un statut de relativă autonomie, nu a fost gândit ca o „trădare” a intereselor rusești, ci dimpotrivă. Asemenea teritorii, precum și existența unei numeroase populații ruse în anumite zone ale fostelor republici sovietice, nu sunt decât mijloace care servesc unui singur scop: menținerea acestora în sfera de influență a Moscovei. Și anume pe cât se poate integral, cu celelalte populații cu tot.

După ce a declarat că „destrămarea Uniunii Sovietice este cea mai mare catastrofă politică a secolului XX”, ambițiile președintelui rus Vladimir Putin s-au concentrat pe refacerea, măcar parțială, a acesteia sub forma „Uniunii Euro-Asiatică”. Structură în care Ucraina urma să joace un rol major, câtă vreme era condusă de un regim apropiat de Moscova. Fără încă o țară importantă, în afara Rusiei, anvergura acestei construcții politice riscă să cadă în derizoriu.

Numai că sentimentul propriei identități, reprimat cu atâta brutalitate de regimul sovietic în anii 30-40 ai secolului trecut, se dovedește mai tare decât orice combinație politică. Națiunea ucraineană (înțelegând aici elementul etnic) nu și-a uitat istoria și s-a ridicat împotriva dependenței de Moscova, îndreptându-și privirea spre Occident. Presiunea „Maidanului” l-a pus în cele din urmă pe fugă pe președintele pro-rus Ianukovici, moment în care Rusia a început să reacționeze pentru a-și proteja interesele.

Toate acțiunile sale de până acum au fost justificate pe principiul simetriei: Rusia a susținut că nu practică altceva decât modelul de comportament și de a

face politică al occidentalilor. Manifestanți „pașnici” și „democratici” au pus stăpânire la Kiev și în vestul Ucrainei pe structurile de conducere, destabilizând interesele rusești? Atunci manifestanți la fel de „pașnici” și de „democratici” au ocupat sediile administrațiilor locale din Harkov, Donețk sau Simferopol, arborând drapelul rusesc. Se va spune că aceștia au fost manipulați de mediile ruse și posibil instigați și de serviciile secrete de la Moscova? Rusia răspunde atunci cu aceeași monedă referitor la manifestații de la Kiev și din vestul Ucrainei: și ei sunt influențați de propaganda occidentală, iar serviciile secrete apusene nu sunt nici ele chiar străine de ce s-a întâmplat. Apariția în Crimeea a mii de militari fără însemne, care au ajuns rapid să controleze de facto întregul teritoriu al peninsulei, a generat o criză fără precedent, caracterizată de politicienii occidentali drept

cea mai importantă de la căderea Zidului Berlinului. Va acuza cineva Rusia că își trimite armata în alte țări suverane, încălcând dreptul internațional? Chiar dacă deocamdată ea nu recunoaște acest lucru, va putea răspunde arătând cu degetul înspre americani, care și ei trimit trupe în orice punct al globului unde simt că le sunt periclitare interesele. Pentru marile puteri, dreptul internațional nu e decât maculatură. Secesiunea foarte probabilă, dar „neconstituțională” a Crimeii, aflată în prealabil sub controlul ferm al trupelor ruse? Avem precedentul Kosovo, care și-a pus în practică voința de separare la adăpostul prezenței armatei americane. Și așa mai departe, la nesfârșit.

S-a mers pe o politică a faptului împlinit, Rusia fiind conștientă că în primă instanță nimeni nu se poate opune acțiunilor sale. Europa are interese comerciale prea mari în Rusia, fiind dependentă de gazul și de alte resurse naturale importate de la marele vecin din răsărit. Întrucât orice sancțiuni economice ar avea practic un efect de bumerang, o asemenea măsură nu a fost luată în calcul. Occidentul nu a reușit să opună deocamdată Rusiei nimic dincolo de sancționări verbale sau de gesturi politice de protest cu un caracter mai mult simbolic. Se caută cu febrilitate o soluție diplomatică a crizei. Numai că, în ajunul oricăror posibile negocieri, Rusia se află într-o situație confortabilă, plecând de la starea de fapt de pe teren. Și e greu de crezut că aceasta se va mai putea schimba, căci e puțin probabil ca Occidentul să riște un război cu Rusia (cu consecințe incalculabile) pe motivul statutului unui teritoriu locuit totuși în majoritate de... ruși.

continuare în pag. 2

RUSIA ȘI RESTUL LUMII

Opoziția sa se manifestă deocamdată doar la nivel declarativ. La cererea expresă a Occidentului ca Rusia să-și retragă trupele din Crimeea, președintele Putin declara că „în acest moment Rusia nu are nevoie să trimită trupe în Crimeea” iar ministrul rus de Externe, Serghei Lavrov, susține că „Rusia nu poate cere trupelor de „auto-apărare” din Crimeea să se retragă în bazele lor, pentru că ele nu fac parte din forțele rusești.”

Asistăm la ilustrarea exemplară a unor constante ale politicii și ale stilului rusesc, simțit din plin pe pielea lor de națiunile mai mici pe care istoria le-a aruncat în sfera de gravitație a colosului răsăritean. Declarațiile ipocrite ale lui Putin sau Lavrov despre trupele din Crimeea [sau despre războiul din Ucraina în martie 2022, când ministrul de externe rus a declarat într-o conferință de presă că „nu intenționăm să atacăm alte țări, noi nu am atacat nici Ucraina”] se încadrează la perfecție în elementul pe care Alain Besançon îl scoate în evidență chiar în capitolul introductiv al cărții sale „*Sfânta Rusie*”, care este intitulat sugestiv: „*Minciuna*”. Moștenită încă din vremea potemkiniadelor perioadei țariste, această practică și-a atins apogeul în regimul comunist, inclusiv prin cunoscuta „limbă de lemn”, menită să cosmetizeze realitatea unui trai într-o minciună generalizată. Aceeași discrepanță dintre o imagine idealizată și realitate, dintre etichetă și conținut, este prezentă și la regimul Putin al zilelor noastre, după cum remarcă filosoful francez amintit: „*Cadrelle noului regim vor să-i facă pe interlocutorii lor să creadă că sunt patrioți, cred în Dumnezeu și doresc o Rusie liberă și prosperă. Că legitimitatea lor e dată de voința populară, de sufragiul universal, că respectă regulile universale ale dreptului pe care corpul legislativ le-a stabilit în noul drept sovietic. (...) Acesta e procedeul care face ca minciuna să prindă. Supușii o știu prea bine. Știu că limbajul de acum e la fel de instrumentalizat ca și cel de dinainte, doar că e mai eficient, mai plauzibil, fiindcă este limbajul folosit de toată lumea. Instrumentalizat însemnând că trebuie să camufleze realitatea. E în slujba puterii.*”

Se poate pune și întrebarea: care este totuși diferența între acțiunile Rusiei și cele ale Occidentului, din moment ce Moscova invocă un principiu al perfecției simetriei și al precedentelor create chiar de occidentali?

Formal, poate niciuna. Nici occidentalii nu sunt întotdeauna „ușă de biserică” în ceea ce privește dreptul internațional. E totuși o diferență care ține de rafinament, dar totodată și de substanță. Chiar atunci când au ignorat litera tratatelor internaționale, occidentalii au invocat totuși o legitimitate de ordin superior, care ținea de „valorile democrației”. E reflexul unei superiorități pe plan cultural și civilizator care, chiar și atunci când se împiedică de regulile de pe hârtie, încearcă măcar să salveze formele și principiile fundamentale de la care se revendică.

Prin urmare, aici simetria se rupe. Celor care nu văd aceasta li se poate pune întrebarea: dacă e totuna, atunci în care „democrație” ar prefera să trăiască? În cea occidentală, sau în cea rusească? Luând în calcul, evident, și imperfecțiunile inerente fiecăreia dintre ele.

Diferența e prin urmare una fundamentală și ține de cultură și de civilizație. Toate popoarele care după al Doilea Război Mondial s-au trezit aruncate dincolo de cortina de fier, s-au simțit oprite. Nu au găsit nicio urmă de afinitate pentru modelul „rusesc”, care le-a fost impus fără voința lor. Comunismul din trecut sau putinismul de astăzi nu a atras și nu atrage pe nimeni, în afară poate de o parte importantă (dar nu toată) a națiunii ruse.

Neputința Europei occidentale de a face față situației tensionate din Ucraina trădează o profundă criză de substanță interioară. S-a crezut drept posibilă edificarea unei Uniuni Europene prin ignorarea a doi factori esențiali care au caracterizat întreaga istorie umană: *națiunea și religia*. Doi termeni considerați depășiți și incapabili de a mai juca un rol

crucial în viitor. Eroarea de apreciere este una extrem de gravă, căci ar trebui să ne amintim de un principiu universal extrem de simplu: nu poate exista un vid: nici de putere, nici de idei, nici de principii.

Astfel, în vidul creat prin marginalizarea elementelor tradiționale de către Occident s-a înfiripat, în mod absolut evident, o contrapondere ideologică. Rusia actuală a găsit astfel materia primă pentru a-și confecționa și un cadru teoretic, o nouă haină, după ce a fost silită să o lepede pe cea comunistă, cu care să îmbrace de fapt constanta și seculara idee expansionistă rusă, exprimată în testamentul petrin. Nu doar atât. Partidele și grupările naționaliste din Occident cochetează puternic cu regimul de la Moscova, admirându-l pe Vladimir Putin pentru autoritarismul și personalitatea sa, în comparație cu politicienii vest-europeni care în aceste momente critice au dovedit o anvergură mediocră. În vreme ce Rusia își apără interesele într-un mod coerent și ferm, UE dă dovadă de lipsă de elan și de vigoare. Singurul mod de presiune pe care a fost în stare să-l adopte pentru a încerca să-și impună punctul de vedere au fost doar niște sancțiuni timide, cu mare grijă de a nu deranja interesele lobby-ului industriei vest-europene care are numeroase investiții în Rusia.

Acum, în asemenea momente, se vede limpede că politicienii vest-europeni actuali se află mai degrabă la nivelul unor funcționari decât la cel al unor oameni de stat adevărați. Un stat, o națiune, o uniune de națiuni, nu se poate conduce doar la acest mod birocratic, fiind nevoie și de alte elemente, de anumite imponderabile menite să coaguleze cetățenii în jurul lor. Spre deosebire de statele vestice, Rusia a înțeles prin urmare foarte bine care sunt acestea: *națiunea și religia*.

Într-una din cuvântările sale, Vladimir Putin exalta vechile idei slavofile, pregătind astfel terenul unei confruntări ideologice cu Occidentul. El definea „omul rus” prin faptul că pentru acesta, spre deosebire de Occident, unde nu ar conta decât succesul personal, definitorie ar fi „o menire morală de ordin superior”, cu o dezvoltare înspre exterior, în sens comunitar. „Rădăcinile profunde ale patriotismului rus” s-ar găsi printre altele și în „moartea pentru alții, pentru popor”.

În privința unor asemenea principii, Uniunea Europeană actuală se găsește în criză. Ea este contestată atât de grupări identitare din interior, dar e silită să se confrunte totodată și cu un adversar puternic pe plan exterior, care i-a luat-o înaintea în privința acestor factori. Tocmai pentru că-i lipsește un asemenea combustibil spiritual, actuala Uniune Europeană riscă să sucumbă, asemeni mărețului Imperiu Roman de odinioară, în fața dublului asalt al „barbariei” din interior și din exterior. Pentru a supraviețui pe termen lung, fie și în altă formă, actualul Imperiu European va trebui la un moment dat să-și reconsidere reperele, riscând altminteri să se destrame.

Presupunând că, nevoită de împrejurări, Europa ar regăsi importanța acelor idei pe care acum le reneagă și pe care adversarul ei le promovează ca muniție ideologică: ar putea fi atunci considerată Rusia, așa cum este ea acum, drept un „prietен”? Cu siguranță, nu. Nu *această* Rusie.

Chiar dacă e bine să readucem în actualitate ideea de națiune, modelul colectivist de tip slavofil nu e nici pe departe unul de urmat de țările aflate la vest de Rusia. Dealtfel, și Rusia actuală se află într-o criză profundă, indiferent de forța cu care își face jocurile pe plan politic, militar sau ideologic.

Pe plan politic, Rusia se află de fapt într-o situație extrem de precară. Imperiul i se destramă bucată cu bucată. Națiunile, altele decât cea rusă, fug inevitabil în brațele Occidentului, în tentativa lor disperată de a se emancipa de sub cizma rusească. Criza Rusiei e una profundă pentru că, dincolo de planul propagandistic, ea nu reușește să ofere un adevărat model, o perspectivă viabilă, țărilor pe care și le-ar dori prietene. Rusia nu poate gândi decât în termeni de „sfere de influență” și „țări vasale”. Iar acum, în situația de față, indiferent ce

teritorii ar mai „anexa” după Crimeea, se poate spune oricum următorul lucru: Rusia de fapt a *pierdut* cea mai mare parte din Ucraina, căci nu cu multă vreme în urmă o controla pe toată.

Asistăm oare la o „ofensivă” hotărâtă și consecvență a vestului? Puțin probabil, căci politicienii actuali nu sunt de fapt în stare să gestioneze cum se cuvine criza ucraineană. Mai degrabă se poate spune că Rusia a pierdut totul pe mâna ei și a propriului comportament. După 1989 a pierdut țările fostului bloc comunist, apoi a venit destrămarea Uniunii Sovietice, iar acum foștii sateliți ies unul câte unul de pe vechea orbită. Toate aceste țări s-au saturat de „modelul” care le-a fost impus cu forța, cel rusesc, de o esență colectivistă sub influențe oligarhice, și doresc să-l încerce acum pe singurul care li se oferă, cel occidental al principiilor și regulilor sociale și politice clare.

Aceasta și pentru că Rusia e de fapt departe de pretențiile pe care le afișează prin propaganda sa. A avut loc în Rusia o nouă „revoluție”, s-a instaurat un regim de tip nou, care să o rupă radical, atât cu trecutul comunist, dar și cu sistemul occidental? Nu. Actualul regim de la Moscova se situează încă în continuitatea celui comunist, inclusiv în opoziția sa antioccidentală. În Rusia actuală asistăm mai degrabă la o contrafacere a modelului imperial creștin. Adică există un despot autoritar, care nu a fost uns de către Dumnezeu, dar care se proclamă apărător al valorilor creștine. Poporul e în marea lui parte (lăsând la o parte elitele) o plebe ignorantă, cu o credință aproximativă, mulți fiind încă nostalgici după comunism. O masă dezinformată și manipulată de propaganda de stat, căreia, spre deosebire de comunism, i se permite acum practicarea credinței, folosită și ca factor identitar. Dar *nu* e un model de ridicare a poporului la un alt nivel de conștiință, de ieșire din spiritul gregar înspre formarea personalității. După cum nu e cazul ca elitele politice să se constituie pentru mase în modele de creștinism autentic, într-o veritabilă elită spirituală, pe principiul „cine vrea să fie primul dintre voi, acela să slujească celorlalți”.

Așa că Rusia actuală nu e cea adevărată, în sens creștin, pe care o așteptăm. Sau, în orice caz, nu reprezintă un model care ar trebui urmat și de alții. Dreapta europeană s-ar afla într-o mare eroare dacă ar fi tentată să meargă în această direcție.

E adevărat, Rusia nu înseamnă doar Stalin sau Putin, ci și o întreagă pleiadă de scriitori, filosofi, artiști sau sfinți ruși care și-au câștigat o binemeritată recunoaștere universală. Și atunci? Avem dreptul să-i disprețuim pe aceștia? Nicidecum. Numai că relația dintre aceste elite ale spiritului rus și marea masă, sau diferența dintre adevărata spiritualitate și o politică seculară care nu face decât să o instrumentalizeze și să o folosească drept o simplă etichetă, se explică cel mai bine dacă îi lăsăm pe ruși să ne zugrăvească ei înșiși fondul lor sufletesc.

Nikolai Berdiaev, scriind despre „*Filosofia lui Dostoievski*” și încadrând-o în specificul spiritului rus, observă contradicțiile acestui tip uman care este unul antinomic, oscilând între dimensiunea apocaliptică și cea nihilistă. Rușii nu pot să viețuiască într-o medie a culturii, asemeni europenilor, ci doar la extreme. „*Acest fapt l-a avut în vedere Konstantin Leontiev când zicea că rusul poate să fie sfânt, dar nu poate fi cinstit. Cinstea este o medie morală, o virtute burgheză, ea nu interesează pe apocaliptici și nihilști. Această trăsătură s-a dovedit fatală pentru poporul rus, fiindcă doar câțiva aleși pot fi sfinți, majoritatea fiind condamnată la ticăloșie. Puțini ating viața spirituală superioară, majorității fiindu-i destinată o viață culturală sub medie. (...) Săritura în neant îi așează în opoziție cu mediul istorico-cultural european. De aici rezultă ura împotriva formei și a bazelor formale în drept, morală, stat, artă și filosofie. Caracterul rus se dezgustă de formalismul culturii europene, străin lui. Înzeestrarea formală a rusului este neînsemnată. Forma introduce măsura, reține, limitează, fortifică media. Revolta apocaliptică și nihilistă spulberă toate formele, modifică toate*

continuare în pag. 3

MAJADAHONDA 2022

Preot Prof. MARIUS VIȘOVAN

Dragi camarazi spanioli,

În numele Fundației „George Manu” și a tuturor românilor care iubesc Spania - Una, Mare și Liberă, exprimăm deplina noastră solidaritate cu Manuel Andrino și cu ceilalți camarazi arestați în cazul Blanquerna, noua generație de deținuți politici. Am fost în legătură directă cu Manolo în toată perioada dinaintea arestării și l-am asigurat mereu că în România ne gândim la ei, ne rugăm pentru ei, îi iubim și îi admirăm!

Dragi camarazi români,

Salut în mod special pe cei care au venit pentru prima dată. Sacrificiul lui Ion Moța și Vasile Marin ne dă nouă românilor o noblete și o demnitate extraordinară. Ei n-au venit în Spania pentru că nu aveau ce face în România și nu au murit pentru că s-au aflat întâmplător la locul nepotrivit. Moartea lor este încununarea idealului pentru care și-au închinat viața, întreaga dăruire, cultură și devotament, cu totul excepționale. Prin moartea lor și prin lupta celorlalți camarazi veniți în Spania, Mișcarea Legionară a intrat în lupta anticomunistă mondială. Monumentul nostru de la Majadahonda, construit de Comandantul Horia Sima și de legionarii din exil, aflat la mii de km depărtare de țară, este dovada că nu suntem un popor mic și neînsemnat, aflat la periferia civilizației, ci suntem capabili de o viziune înaltă și de jertfe sublime în apărarea creștinătății și a valorilor nobile ale spiritului uman.

Onoarea, la care se referă titlul conferinței, este una dintre aceste valori. Ionel Moța a fost un arhanghel al onoarei, pe care Căpitanul l-a propus ca model

pentru tinerii legionari. Jose Antonio Primo de Rivera, de la a cărui moarte martirică s-au împlinit recent 85 de ani, a fost un exemplu magistral de onoare, în doctrină și în fapte. Toți martirii români și spanioli și în special legionarii și falangistii au mers pe drumul onoarei până la capăt, fiindcă nu au luptat cu arme pamântești pentru câștiguri pământești, ci cu armele lui Cristos pentru biruința lui Cristos!

O altă personalitate de înaltă moralitate și onoare, un om de mare bunătate și dragoste, a fost domnul Gelu Gheorghiu, președintele Fundației „George Manu”, de la a cărui naștere se împlinesc anul acesta 100 de ani, îndrumătorul nostru și redactorul

șef al revistei noastre Permanente. Domnul Gelu Gheorghiu a stat cu tatăl meu în teribila închisoare Pitești și a avut o atitudine eroică în fața celor mai diabolice torturi, având putere de la Dumnezeu să încurajeze pe ceilalți camarazi. Am ținut să rostesc numele lui Gelu Gheorghiu în solemnitatea de azi.

Dragi camarazi români și spanioli, lucrurile nu merg bine nici în România, nici în Spania, societatea în general și politica în special nu au repere și valori autentice. Să fim noi cei care prin jertfa martirilor noștri dar și prin faptele noastre de azi să fim lumina lui Cristos în lume!

Ion Moța și Vasile Marin - Prezent!

RUSIA ȘI RESTUL LUMII

granițele, aruncă peste bord toate reținerile.”

Același spirit rus care este descris mai sus, cu disprețul său brut față de forme și principii, se manifestă cu elocvență pe scena geo-politică și în ziua de azi. Dostoievski însuși, în genialitatea sa, a întruchipat la rândul său cum nu se poate mai bine antinomiile spiritului rus, încât merită să ne oprim puțin asupra acestui caracter exemplar. Observațiile următoare provin tot din opera citată a lui Berdiaev.

„Dostoievski nu a ogândit doar structura sufletului rus și a conștientizat-o, ci a fost și vestitorul conștient al ideii ruse și al conștiinței naționale ruse. În el s-au răsfrânt toate antinomiile și maladiile conștiinței naționale. Smerenia rusă și supraestimarea, umanismul nemărginit și exclusivismul naționalist rus – toate le poți descoperi în Dostoievski când se manifestă ca propovăduitor al ideii ruse. (...)

Dostoievski considera poporul rus ca „popor-purtător de Dumnezeu”, singurul „popor-purtător de Dumnezeu”. Însă o astfel de conștiință excepțional-mesianică nu poate fi numită conștiință smerită. Într-un astfel de popor reînvie vechea simțire și conștiință de sine a poporului evreu.

La fel de ambiguă și contradictorie a fost relația lui Dostoievski cu Europa. El a fost un adevărat patriot al Europei, al marilor monumente și ale relicvelor sale sacre, lui îi aparțin cuvinte de venerație închinată Europei pe care nu le-a spus nici un occidental. În relația lui cu Europa se simte umanismul nemărginit al spiritului rus, capacitatea rusului de a retrăi tot ce este mare în lume ca fiind al său. În același timp a tăgăduit creștinismul popoarelor Europei, a condamnat la moarte întreaga Europă. A fost un șovin. Există multă nedreptate

în judecățile sale privind alte etnii, de exemplu francezii, polonezii și evreii. Întotdeauna conștiința națională rusă a fost ori contestatoare frenetică a tot ce e rusesc, renegându-și patria și pământul natal, ori susținătoare extaziată și exclusivistă a tot ce e rusesc, iar atunci celelalte popoare ale lumii au reieșit ca aparținând la o rasă inferioară. Nicio dată în conștiința națională rusă nu a existat cumpănare, tărie liniștită și fermitate fără isterie și sfâșieri lăuntrice. Nici în geniul ei suprem, Dostoievski, nu există această tărie, această conștiință națională spiritual-mascălină și pe deplin matură. Și în acest caz se simte boala duhului național. Sufletul rusesc e configurat original și se deosebește foarte mult de structura sufletească a occidentalului. În Răsărit se deschide o lume uriașă care poate fi opusă întregii lumi occidentale, tuturor popoarelor Europei.”

Cu toate acestea, Dostoievski a fost un geniu de netăgăduit și totodată un mare vizionar. În ciuda exagerărilor sale, critica sa de pe poziții creștine la adresa secularizării Occidentului își păstrează și astăzi elemente cu o valabilitate de netăgăduit. Puterea sa de pătrundere în realitățile universale ale spiritului uman l-a condus la crearea unor caractere emblematice. Astfel, în personajele romanului „Frații Karamazov”, Nichifor Crainic („Dostoievski și creștinismul rus”) vede întruchipate diferitele ipostaze ale sufletului rus. Atât brutalitatea, lipsa de măsură, scepticismul și raționalismul, cât și chipul angelic al purificării creștine, ca un ideal al vremurilor care vor veni. Cei trei frați Karamazov sunt simboluri ale celor trei Rusii. Astfel, „Dimitri Karamazov, un pasionat dezordonat în care domină pornirile necultivate, e simbolul acelei Rusii primitive necultivate (...) e Rusia în care n-au intrat încă puterile coordonatoare ale culturii. Al doilea frate, Ivan Karamazov, reprezintă Rusia intelectuală sau filosofică, a cărei gândire o

cunoaștem astăzi, influențat până la aservirea totală de filosofia occidentală, de gândirea euclidiană, așa cum o concepe și o critică Dostoievski. (...) Și acum tot ce se face în Rusia pentru a distruge pe om e o neconținută raționalizare aplicată în domeniul practic, (...) e această Rusie raționalistă, filosofică, roabă gândirii discursive, care a fost capabilă și e capabilă să justifice orice. (...) Al treilea frate mai mic, Alioșa Karamazov, iluminat de flacăra credinței creștine și răspândind împrejurul lui această putere atotînțelegătoare și atotsolidarizatoare a iubirii creștine, e cea de-a treia Rusie, pe care n-o vedem încă, dar pe care Dostoievski a visat-o, a dorit-o în tot timpul vieții lui, cu toată puterea geniului său. Nu e niciun motiv să ne îndoim că această a treia Rusie va veni. (...) Dar nu numai această Rusie, pentru că Dostoievski nu concepea numai Rusia. Ca artist, cugetarea lui universală o exprimă în formele concrete ale elementelor pe care le avea în jurul lui, și în primul rând era în jurul lui maica Rusia. În aceasta vedem nu numai Rusia, ci și întreaga Europă pe care Dostoievski a visat-o regenerată prin forța iubirii creștine.”

Deocamdată suntem foarte departe de o asemenea viziune sublimă, oricât de puțin ne-am îndoi de profetismul unui Dostoievski. Europa de azi devine tot mai rece și mai raționalistă, dar își păstrează indiscutabil superioritatea culturală în fața unei Rusii în care încă mai tronează statuile lui Lenin, ca simbol al unei continuități de netăgăduit. Pe culoarele Kremlinului zilei de azi pășesc doar cei doi frați Karamazov mai mari, adică ipostazele negative ale specificului rusesc. Pe Alioșa Karamazov, simbolul blândeții și al purității, care pentru Dostoievski întruchipează adevăratul ideal rusesc, nu l-a zărit deocamdată nimeni în... sfera politicii.

BOGDAN MUNTEANU

MAJADAHONDA 2022

JORGE ALVAREZ

Tema acestei conferințe, aleasă de Călin este „Onoarea este drumul adevărului”. Din tot ce s-a vorbit până acum, despre Moța și Marin, despre cei 14 din cazul Blanquerna și celelalte subiecte, am văzut că s-a scos în evidență acest aspect, drumul onoarei. Mereu în istorie există minorități care luptă pentru adevăr. Când în societate se impune minciuna, adevărul este persecutat, adevărul este reprimat. Aici în Spania, minciuna a pus stăpânire pe țară după alegerile falsificate din 1936 - actele electorale recent descoperite și investigate (care fac obiectul unei lucrări a doi profesori un universitari) arată clar că a fost o mare fraudă - alegeri care au adus la putere marxismul, bolșevismul, care iată, a ajuns la putere prin minciună și a exercitat puterea prin minciună. Când cineva nu deține adevărul, inventează o minciună și încearcă să o prezinte drept adevăr. Comunismul a încercat mereu să domine prin minciună și represiune (și toți cei de față știu foarte bine acest lucru) și astfel se prezintă în fața poporului ca apărător al săracilor, al oprimaților, al celor uitați, dar ceea ce face

comunismul întotdeauna este să ruineze întreaga societate, să-i aducă pe cei săraci și pe cei bogați în sclavie deoarece comunismul mereu jefuiește, înrobește, ucide...

În această situație, camarazii români Moța și Marin și ceilalți legionari (care aveau o situație delicată și în România) au decis să vină în Spania ca să apere Adevărul, Justiția, să-l apere pe Cristos, să apere valorile autentice care nu sunt minciună, care nu sunt artificiale, nu vin dintr-o ideologie ci sunt valori înăscute în orice om - Familia, Patria, Religia, Justiția - și s-au alăturat luptei spaniole contra comunismului, care a început în iulie 1936. Aici au venit ca să lupte și știau că puteau muri, dar au sfârșit nu murind ci trăind în inimile tuturor bunilor români și a tuturor bunilor spanioli, au câștigat pe lângă viața veșnică din cer, o dublă viață în sufletele patrioților români și spanioli, care de aceea ne adunăm în fiecare an, să-i onorăm așa cum merita. Ei au luptat pentru Adevăr.

În mesajul de convocare a acestei manifestări „Onoarea este drumul adevărului”, îi includem pe

cei 14 camarazi de la Blanquerna - care din fericire nu au fost omorâți - dar condamnarea lor este o rușine absolută. Un regim mincinos este un regim opresor, pentru că vrea să impună nedreptatea, așa cum a fost și regimurile din România care au persecutat pe legionarii lui Codreanu, la fel cum a fost în Spania și cum se întâmplă azi în mare parte din Europa, Adevărul este persecutat. Cu cât un regim este mai corupt, cu atât este mai mincinos și îi persecută pe patrioți pentru că aceștia demască minciuna și multă lume poate vedea unde este adevărul. Și adevărul este de partea celor 14 care au întrerupt o manifestare separatistă, și în închisoare ar trebui să meargă cei care au organizat manifestarea separatistă, care vor să rupă Spania ! Dar trăim într-o lume întoarsă pe dos, cei care apără adevărul sunt în închisoare și cei care apără minciuna și impostura sunt la putere! Eu sunt falangist și vorbesc în numele Hermandad de la Division Azul (Frăția Diviziei Albastre, luptătorii spanioli voluntari care au luptat în Rusia contra comunismului și urmașii lor), a celor care au mers să lupte pentru a zdrobi comunismul, marea Minciună, marea ideologie sălbatică și înrobitoare, să lupte pentru Justiție și pentru Adevăr. Cine nu are Onoare, nu va lupta pentru Justiție și Adevăr, pentru că nu le cunoaște.

În concluzie, trebuie ăa fim perseverenți, avem în Spania un guvern de comuniști și socialiști (ca și Frontul Popular din 1936) și asta putea fi prevăzut de multă vreme, din perioada Tranziției (primii ani după moartea generalului Franco, în 1975), au spus-o mulți printre care și Blas Pinar. Legea Memoriei Istorice (în vigoare în Spania din 2007 și care urmează să fie înăspriată în viitorul apropiat) este un pas decisiv pentru a impune minciuna împotriva adevărului. Trebuie să apărăm cu onoarea noastră adevărul altfel nu avem viitor. Să încheiem cu cuvintele Evangheliei, spuse de Domnul nostru Isus Cristos „Adevărul vă va face liberi” (Ioan 8,32).

Mesajul transmis de Manuel Andrino

Bună ziua, camarazi!

Îmi pare rău că nu pot fi azi cu voi și mai ales că nu pot fi alături de camarazii noștri români, care în fiecare an vin de la mii de km ca să onoreze memoria lui Moța și Marin. În ciuda persecuției pe care o suferă patrioții în Spania, în România și în restul acestei Europe decadente și în faza terminală se cuvine să ne amintim cum și de ce au murit acești viteji departe de țara lor, de familiile lor și de camarazii și prietenii lor. Trebuie să ne amintim cum a suferit Spania în acea tragică a Doua Republică și la Războiul Civil la care ne-au dus Frontul Popular și separatiștii, cu lașitatea tradițională a dreptei, care a și persecutat Falanga când a avut ocazia.

Și azi guvernul de stânga împreună cu separatiștii a băgat la închisoare falangiști și alți patrioți pentru vina de a se opune separării Cataloniei, adevărata lovitură de stat și pentru ca apărau unitatea Spaniei, în această mascaradă numită „cazul Blanquerna” și nu este o coincidență că totul a început în 2013 sub un guvern de dreapta laș și corupt și trădător ca și în 1934 când au avut loc tulburările din Asturias și tentativa de separare a Cataloniei.

Dacă eroismul compatrioților noștri a fost remarcabil în acei ani de persecuție și înfruntări armate, venirea lui Moța și Marin din altă țară, pentru a lupta în Spania, poate fi considerată o culme e eroismului și a onoarei. Moța și Marin au continuat lupta politică, în acest caz cu armele în mâini, contra celor care voiau să distrugă valorile fundamentale ce ne vin de la Roma și Atena, care au pus Spania în fruntea Europei și care au făcut-o un far cultural al lumii.

Moța și Marin, ca și falangiștii au înțeles pericolul distrugerii civilizației creștine și ca Spania să devină un satelit al Uniunii Sovietice și au coborât în tranșee să întărească rândurile celor ce o apără. De atunci sângele vărsat de camarazii din Garda de Fier e amestecat pentru veșnicie cu sângele falangiștilor!

Și noi, falangiștii de azi, închiși sau în libertate, recunoaștem spiritul viteaz cu care Moța și Marin și-au oferit viața pentru o cauză nobilă și justă.

Ion Moța și Vasile Marin - Prezent!

Eșecul de până acum al Rusiei în Ucraina: o analiză

BOGDAN MUNTEANU

Eroismul și încăpățânarea poporului ucrainean, care însă are în spate un puternic sprijin în armament modern, know-how și informații din partea Occidentului, s-a dovedit un factor decisiv pentru eșuarea planurilor despotului de la Kremlin privind o victorie rapidă și puțin costisitoare asupra țării vecine. Ofensiva rusă din Ucraina s-a împotmolit și momentan nu sunt semne că o parte sau alta va obține prea curând o victorie decisivă. În cel mai fericit caz, negocierile diplomatice vor reuși să ajungă la un compromis și la o arhitectură de securitate care să satisfacă ambele părți beligerante. Dacă aceste negocieri vor eșua, totul devine posibil, inclusiv o escaladare greu de estimat în acest moment.

Cam așa s-ar putea rezuma primele trei săptămâni ale războiului din Ucraina. Un conflict care de fapt se profila de multă vreme. Cu toate acestea, cei mai mulți dintre noi am refuzat să credem că ar fi posibil la dimensiunile actuale.

Starea actuală de „pat” la nivel militar s-a conturat încă din primele zile de la începerea atacului rus. De atunci devenise deja evident că prețul acestei decizii avea să fie unul imens pentru Rusia: izolare internațională drastică la nivel economic, deteriorare masivă a imaginii și chiar o demonizare tot mai accentuată, pe fondul unei prelungite tragedii a populației civile din orașele atacate. Pe lângă toate acestea, interven și propriile pierderi substanțiale pe plan militar.

Prin urmare, încercând să găsim un răspuns la întrebările: „de ce?” și „de ce acum?”, după primele zile bănuiala ne-ar fi dus inițial înspre existența unui factor ocult, care s-ar fi revelat eventual ulterior. Niște linii roșii care ar fi fost depășite prin manevre diplomatice de culise și care l-ar fi obligat pe Vladimir Putin să reacționeze violent. Mai întâi prin masarea demonstrativă de trupe la granița ucraineană, care în cele din urmă au declanșat atacul. Admițând această ipoteză, ar fi trebuit să se petreacă ceva de o gravitate extremă, care să-l fi pus pe Putin în situația de a nu avea de ales, el fiind gata să accepte orice preț pentru decizia sa de a trece la atac în mod neîntârziat.

Totuși, existența concretă a unui motiv decisiv de acest gen pare tot mai improbabilă. Propaganda rusă nu evocă decât generalități care în sine nu justifică urgența imperioasă a unui atac: artificialitatea statului ucrainean, corupția acestuia, „nazismul”, sau o posibilă trambulină pentru o ofensivă NATO împotriva Rusiei. Totuși, Ucraina nu era nici în pragul admiterii în NATO, nici în pragul înarmării nucleare, deși într-un orizont mai îndepărtat s-ar fi putut întrevedea și aceste perspective. Încât explicația cea mai plauzibilă care se conturează odată cu trecerea timpului este alta.

Conflictul din Ucraina datează de fapt din 2014, odată cu alungarea președintelui pro-rus și înscrierea Ucrainei pe o traiectorie pro-occidentală. Primele consecințe au fost anexarea de către Rusia a peninsulei Crimeea și declanșarea mișcărilor separatiste din Donbas, care au reușit să controleze

o parte importantă a acestor teritorii din estul țării. Conflictul din regiune a intrat de atunci încoace într-o stare de blocaj permanent, care evident că nu era una satisfăcătoare nici pentru tabăra ucraineană, nici pentru cea rusă.

Foarte probabil că din acel moment încoace, ambele țări s-au pregătit pentru un conflict de amploare între ele. Țelul Ucrainei fiind acela de a-și redobândi teritoriile pierdute

în 2014, iar cel al Rusiei de a-și extinde influența asupra întregii Ucraine și de a-i stopa evoluția pro-occidentală, în special primirea acesteia în NATO - o viziune de coșmar în concepția rusă.

Iată prin urmare răspunsul cel mai evident la întrebarea „de ce?”. Dar să vedem și „de ce acum?”.

Cert este că din 2014 încoace, dar mai cu seamă în ultimii ani, cooperarea Ucrainei cu NATO, de fapt în special cu SUA, s-a adâncit tot mai mult. Iar efectele ei se văd și acum, când armata ucraineană s-a dovedit capabilă să facă față cu succes atacului rus. Traectoria politică a Ucrainei în toată această perioadă a fost una parcursă pas cu pas, dar în mod constant într-o direcție centrifugă față de Rusia. Odată cu trecerea timpului, această divergență s-ar fi accentuat din ce în ce mai mult, în paralel cu consolidarea puterii militare ucrainiene.

Plecând de la premisa că Vladimir Putin nu este totuși un idiot sau paranoic, ci doar un autocrat obsedat de putere și îmbibat de crezul într-o misiune istorică, trebuie admis că în spatele hotărârii sale de a declanșa acest atac chiar acum au stat totuși niște raționamente, chiar dacă realitatea le-a dovedit inadecvarea.

Vorbeam mai devreme de prețul imens pe care se dovedește a-l lua în calcul Rusia lui Putin pentru acest atac asupra Ucrainei. Deși socoteala din târg s-a dovedit a fi complet diferită de cea de acasă, probabil calculul inițial a fost acela că o amânare a atacului ar fi dus la costuri și mai mari, în fața unei Ucraine și mai bine pregătită la nivel militar. Estimările inițiale vor fi fost acelea că, într-adevăr, pentru readucerea Ucrainei în sfera de influență rusă, ar fi suficient un „Blitzkrieg” de câteva zile, cu pierderi minime, atât în propriile rânduri, cât și în rândurile populației civile. Cel puțin așteptările privind populația rusofonă erau că aceasta ar fi simpatizat cu armatele „eliberatoare”, iar indignarea pe plan internațional nu ar fi fost probabil atât de drastică. La Kiev ar fi urmat instalarea unui regim-marionetă, iar Ucraina ar fi revenit complet în sfera de influență a Rusiei.

Numai că atât agresorul rus, cât și opinia publică internațională au fost surprinși de rezistența curajoasă a poporului ucrainean, manifestată încă din prima zi, începând de la președintele Zelenski, continuând cu armata și sfârșind cu majoritatea covârșitoare a populației. Trebuie însă spus că această rezistență se bazează pe un substanțial suport occidental, în special american, care exista de la bun început și care a devenit tot mai vizibil cu fiecare zi de conflict.

În primele zile de după atac ne-a surprins pe toți curajul și demnitatea președintelui Zelenski, care a catalizat mai apoi moralul unui întreg popor. În primul rând prin hotărârea acestuia de a nu părăsi capitala Kiev, ceea ce ar fi constituit un semnal fatal în această privință, iar disoluția rezistenței naționale ar fi fost inevitabilă. Se pare însă că apărarea atât a capitalei, cât și cea personală a președintelui Ucrainei, a fost una foarte bine pusă

la punct, pregătită din toate punctele de vedere pentru un atac rusesc. Se poate observa fără puțință de tăgadă o amprentă extrem de profesionistă în toată organizarea defensivei, la nivelul informațiilor, al dotării armatei sau al campaniei de PR dusă de președintele ucrainean. Iar tocmai încrederea în forțele proprii, dar mai ales în cele externe care-l susțin, a constituit baza morală a unei rezistențe pe care Rusia a estimat-o complet greșit. Sau care, din punctul de vedere al acesteia, dovedește că Ucraina a fost mai pregătită decât s-ar fi crezut. Încât, în aceste condiții, pentru a fi avut succesul scontat, agresiunea rusă ar fi trebuit să se producă încă de acum câțiva ani, când Ucraina ar fi fost în mod cert mai slabă decât acum. Aceasta în ipoteza în care, desigur, Rusia ar fi fost la rândul ei pregătită la acea vreme să facă un astfel de pas.

Prin urmare, la întrebarea „de ce acum?”, nu putem da un răspuns edificator, altul decât acela că Putin a considerat că acesta ar fi momentul potrivit pentru a-i asigura un succes decisiv, rapid, într-un conflict a cărui amânare nu ar fi făcut decât să crească prețul unei eventuale victorii. Nu întâmplător acest atac e desemnat de narațiunea Kremlinului drept o „operațiune militară specială”, ceea ce sugerează din start credința că o presiune masivă pusă de la bun început pe Ucraina ar fi dus la o cedare rapidă. Calcul care s-a dovedit a fi de fapt profund greșit, căci prețul a ajuns deja unul imens, fără să se întrevedă o victorie majoră pentru Rusia. Da, teoretic e posibil ca Rusia să facă una cu pământul toate marile orașe ucrainiene folosind bombe și rachete pe scară largă, iar nu tocând totul în ritm de pași mărunți, ca până acum. Dar nu cred că aceasta e o opțiune care va fi luată în considerare, pentru că o asemenea „victorie” ar reprezenta un dezastru propagandistic, inclusiv pe plan intern.

[Actualizare 18.03: Din : „Armata ucraineană are astăzi succes în plan militar; producând pierderi masive forțelor și echipamentelor Federației Ruse, și pentru că se luptă eroic ca națiune pentru libertatea lor; împotriva tiraniei și pentru suveranitatea acestei țări. Dar și pentru că NATO din 2014, după ocuparea ilegală a Crimeei, am transformat și am ajutat armata ucraineană să devină o armată de tip occidental, de tip NATO, și nu de tip post-sovietic. Și în mare parte, succesul armatei ucrainiene este datorat și antrenamentului și modului în care i-am ajutat să se transforme într-o armată mult mai capabilă, mult mai performantă decât ceea ce vedem că este armata Federației Ruse.”

Declarația lui Mircea Geoană confirmă pe deplin analiza de mai sus, atât privind insuccesul militar al Rusiei, cât și decizia lui Putin de a trece la atac până nu e prea târziu pentru el – deși se pare că deja ar putea fi. Desigur, în varianta cealaltă, în care Ucraina nu ar fi fost înarmată de occidentali, oare ce ar fi făcut Putin? Nu cumva tot același lucru? Ar fi lăsat el oare să-i scape o pradă atât de facilă? Evident că nu ... Așa că până la urmă asistăm la rezultatul inevitabil al unei escaladări fatale. Ucraina a fost practic obligată să se înarmeze pentru a se putea apăra și poate chiar ca să-și recâștige teritoriile pierdute în 2014. Pe de altă parte, Putin nu avea cum să accepte o asemenea evoluție. Încât nu prea se întrevede cum ar fi putut fi evitat acest război, în condițiile în care Ucraina s-a fixat pe traiectoria desprinderii de Rusia. Asistăm practic la războiul de independență al unei țări.]

Dacă tot vorbim de calcule greșite, să aruncăm o privire și de partea celalaltă a gardului. Oare expertiza occidentală nu a fost în stare să anticipeze din timp acest atac al Rusiei? Nu e vorba

continuare în pag. 6

DRUM DE FOC ȘI BIRUINȚĂ

Ionel Moța și Vasile Marin - ultimul drum de la Irun la Casa Verde (II)

Marșul Învierii

A fost un drum al mărturisirilor și al Învierii. A fost Marșul Învierii...

Întreg norodul românesc, de sus, din miezul nopții bucovinene, până-n zorile scânteietoare ale muncelilor argeșene s-a mărturisit în fața jertfei lor, ca o revărsare de ape calde din adânc peste înghețul de moarte al sufletelor de ieri. Cine a avut fericirea să facă acest drum în care moartea a sfârșit lacătele grele ale sufletului românesc, a putut cântări în cumpăna istoriei prețul jertfei lor. Sufletul mare al neamului nostru s-a tezit în toată noblețea și creștinătatea sa. A fost o clătinare, o dislocare din așezările de viață mică, trudnică și iobagă, o regăsire de sine, un început nou. Căci după mărturisire urmează conștiința măsurii sale, iar după aceasta, curajul realizării sale, după măsura proprie.

Și acum iată, prinse din fuga condeiului, câteva momente:

Căpitane, îi aduc echipa din Spania...

În puterea nopții – orele 4 – străzile troienite ale Cernăuțiului au prins să se miște: grupuri de legionari coboară spre gară. O noapte liniștită, așa cum vor fi fiind nopțile de pace ale Voievodului cel Sfânt al Bucovinei, o noapte totuși de comprimată emoție, de mister. Departe, înspre miază-noapte, dincolo de hotar, aleargă în noapte trenul care va depune în țară pe camarazii plecați în Spania.

Buciumele se tânguie și lacrimi curg în Bucovina

Simțim, în fund de noapte, un zvon, un uruit surd, spre care și noi ne grăbim acum.

Frig. În gara Grigore Ghica Vodă, o liniște marginală. Gara singuratică străjuiește avansat în Nord tăcerile colinelor vecine. Un transport pe plan de viață apusă este efectul împrejurimilor. Sunt atât

de grele de sens istoric aceste locuri! Atât de încărcate de românism că, într-adevăr, receptezi transfigurat totul. Este, lăsând la o parte banalul expresiei, un salt în vis, un vis urzit din istoria gloriei

continuare în pag. 7

EȘECUL DE PÂNĂ ACUM AL RUSIEI ÎN UCRAINA: O ANALIZĂ

de informațiile locale legate de iminența atacului, cu câteva zile înainte de declanșarea sa, ci de aprecierile la nivel politic privind deznodământul acestui traseu pro-occidental al Ucrainei? Greu de crezut că nu a fost luat în calcul ca eventualitate, încât întrebarea mai corectă ar fi aceea dacă, la nivelul anumitor cercuri înalte, această consecință nu a fost cumva una asumată în mod deliberat?

Nu avem elemente pentru a răspunde în acest moment definitiv la o asemenea întrebare, dar se poate face o paralelă cu România anului 1989. Vreme la care țara noastră era condusă de un tiran profund rupt de realitate, răsturnat în final de revolta legitimă și de eroismul unui popor care s-a ridicat înfruntând moartea pentru a-și câștiga libertatea. Așa s-au văzut atunci lucrurile din

România. Dar, la nivel geopolitic, căderea lui Ceaușescu a fost decisă mai întâi în altă parte. Altfel probabil că revolta populară ar fi fost înăbușită în sânge, iar regimul ar fi supraviețuit.

Prin urmare, să fie vorba și în cazul Ucrainei de un prilej pe care Occidentul ar dori să-l folosească pentru eliminarea lui Putin? Scenariul fiind acela al transformării Ucrainei într-un nou Afganistan, în care ursul rusesc să fie atras într-o capcană unde în final să-și rupă dinții? Iar o înfrângere dezonorantă să ducă la un cutremur pe plan intern, încât Putin să fie nevoit să cedeze puterea, sau chiar să fie eliminat?

Cert este că acest scenariu este deocamdată ipotetic. În afara unor raționamente plauzibile că o asemenea oportunitate a fost sigur luată în calcul, deocamdată nu există în mod public dovezi palpabile că Occidentul a urmărit drept țel unic înlăturarea despotului de la Kremlin prin folosirea Ucrainei pe post de momeală într-un „proxy-war” provocat cu bună știință, chiar dacă alegerea momentului declanșării ostilităților a fost decizia exclusivă a lui Putin. Totuși, un asemenea scenariu nu poate fi ignorat.

În acest moment, în care la nivel militar asistăm deocamdată la un blocaj, e greu de anticipat care va fi evoluția ulterioară a războiului ruso-ucrainean, căci se deschid o mulțime de direcții posibile. O

posibilă implicare a NATO în acest conflict (care deocamdată evită în mod ferm ispita de a se lăsa atrasă în el) ar putea avea consecințe incalculabile prin gravitatea lor. Și care, paradoxal, ar da pe deasupra și apă la moară propagandei ruse. Aceasta va spune că a anticipat dintotdeauna că NATO nu este altceva decât un agresor la adresa Rusiei, care s-a folosit în acest sens de Ucraina ca de o trambulină. Rachetele rusești ar ajunge să cadă pe teritoriu NATO, inclusiv în România, la orizont apărând chiar spectrul sinistru al unui război nuclear. Dar, chiar presupunând că principiul descurajării va funcționa și că armele folosite vor fi doar cele convenționale, efectul implicării NATO ar fi acela că rușii se vor mobiliza pentru apărarea propriei țări, așa cum au făcut-o la rândul lor ucrainenii. Moralul lor de luptă nu ar mai fi unul șubred, cum au dovedit recent numeroase unități ruse trimise în Ucraina, ci ei vor lupta cu determinarea celui care e gata să moară pentru țară, neam și conducător.

Cred că niciun om cu capul pe umeri, din România sau din altă țară membră NATO nu-și poate dori o asemenea amplificare a conflictului din Ucraina. Putem doar spera ca el să se încheie cât mai curând și că niciunul din factorii de putere din culise nu are interesul ascuns al unei escaladări la nivelul unui nou război mondial. Aceasta e speranța pe care o putem manifesta în acest moment.

Deși s-a comportat cu demnitate, iar sacrificiile făcute îi îndreptătesc libertatea națională, lecția pentru Ucraina va fi aceea că nu va putea face parte din NATO. Iar pentru Rusia se desprinde una mult mai drastică, anume că atacând și distrugând o țară întregă nu a reușit decât să și-o îndepărteze pentru totdeauna, emanciparea Ucrainei de sub sfera de influență a Rusiei părănd a căpăta contururi definitive.

BOGDAN MUNTEANU

IONEL MOȚA ȘI VASILE MARIN - ULTIMUL
DRUM DE LA IRUN LA CASA VERDE

străbune și din legenda faptelor prezente.

Același uruit mă urmărește și aici. Dinspre stânga, din Polonia, percep vibrația fină, răscolitoare a bolidului nocturn. Ora 6:5. Toți suntem pe refugiul de-a lungul liniei a doua. Trenul sosește fără zgomot, ca o pasăre de noapte. E aici, lângă noi. Toți am căzut în genunchi...

În ușa unui vagon de clasa a II-a apare trupul mic, cu figura albă a d-lui. General. Descinde. Nu vedem pe nimeni dintre ai noștri. Oare nu s-o întoarce din nou singur? Acum e jos, în fața noastră. Cu pași mărunți pornește spre dreapta. Și, deodată: „Unde e Căpitanul?” A fost prima articulație în tăcerea de basm a nopții. Apoi: „- Căpitane, îți aduc echipa din Spania, formată din doi morți, doi bolnavi, un rănit și doi sănătoși!” Așadar, e adevărat?... Doi morți?...

În timp ce atenția și privirile sunt îndreptate în direcția aceea, ușor, modest, se strecoară silueta Ing. Clime, în civil, întinerit, parcă. M-a impresionat profund acest contrast între eroul de până ieri și călătorul liniștit, cu mers domol din noaptea aceasta de la marginea țării. În urmă, Alecu Cantacuzino. A fost pe linia spaniolă. Cred că a produs cea mai așteptată impresie, în mantaua aceea spaniolă și cu căciula mică pe cap. A corespuns imaginației tuturor, această imaginație hrănită din lecturi și dorinți.

Cu aceeași lipsă de importanță ca Ing. Clime, l-am distins pe părintele I. Dumitrescu. Nicolae Totu s-a interesat de soție și, după prezentarea în fața Căpitanului, prima grijă a fost s-o revadă. Iar Bănică, de o emoționantă modestie, cu brațul stâng prins de gât, s-a retras neobservat în dosul frontului, pe peron, unde a așteptat să fie întâlnit și discusut de noi cu întrebări.

Buciumele se tânguie și lacrimi curg în Bucovina

În gara Dornești au venit și rădăuțenii. Sumane multe și cojoace. Bătrâni gravi, adânc pătrunși de solemnitătea biblică a momentului.

Niciodată de la Ștefan cel Mare norodul românesc nu a petrecut mai îndurerat o înmormântare.

La plecare buciumele prind a se tângui. Peste ritmul rar, mecanic al trenului, în liniștea de jurământ a brațelor care fac mai mult decât în legământ, imploră, glasul buciumelor bucovinene tremură într-un cântec primar, direct, plânsul firii.

Suceava, răscruce de țări surori. Lume multă, variată. Privesc, în fața vagonului mortuar mâinile ridicate pentru jurământ, palme galbene, bătătorite de muncă.

Privirile îmi lunecă spre fețe: ochii... mulți plini de lacrimi. Se plânge din adânc, nu prin imitație. Este un plâns cald, liber, nereținut.

Multă lume a plâns la Suceava!...

Și astfel părăsim Bucovina, Bucovina aceasta atât de curată, de sinceră, nobilă, dar și atât de sângeros umilită. Aici lumea a plâns îndurerată, tăcut, ca în vremuri de prohod voievodal. Cerul se deschide mai luminos, pământul își domolește relieful spre răsărit, pe Siret. În dreapta, dunga vânăta a pădurilor, odinioară codri mândri care adăposteau locuri de legendă, se subțiază, spațiindu-se tot mai mult.

Ne apropiem de Moldova...

Prohod pascal în Moldova

Roman... Reședință arhiepiscopală, centru militar și cultural. Gara este înțesată. Un freamăt surd se presimte de la depărtări. Încă mult înainte de intrare în gară, grupuri așteaptă, ridică brațul în salut legionar și urmăresc imobil, în poziție dreaptă, trenul verde.

La cazarma Alexandru cel Bun, soldații, în repaus, au umplut drumul până la peron și salută așa cum inima îi îndeamnă. În marea de capete din gară impune grupul compact, negru și tânăr al seminariștilor, iar mai departe, grupul verde închis al premilitarilor. Liniște... Uimirea te cuprinde odată cu apăsarea acestei tăceri: cum e posibil, nicio șoaptă, niciun gest în masa strânsă a acestei lumi de toate categoriile?

Deodată o voce gravă de bariton se înalță în fața vagonului funerar. S-a început slujba. Un sobor impresionant de preoți, în mijloc cu Preasfințitul Lucian, Arhiepiscopul de Roman. Este cea mai impunătoare slujbă după cea din Cernăuți.

Plecăm... În urmă, pe cerul nesfârșit de cenușă, Romanul își profilează silueta împăratească a Catedralei...

Camarazi, fiți atenți! Urmează stații mici. Priviți-le! Pălcurile modeste de țărani aduc prinosul unei iubiri și credințe sincere. Ei au brațul ridicat, iar în ochi le tremură lacrimi, le plânge sufletul. Au venit de departe, în sănii sau pe jos, lăsându-și treaba, pentru ca, înveșmântați în straie de sărbătoare, să îngenchieze în fața sicrielor în care simt că au înghețat inimi pline de dragoste și înțelegere pentru ei.

Așa a fost la Galbeni.

Sufletul consemnat în cazarmă...

Bacăul se anunță prin fumurile fabricilor. La intrarea în gară, grupul muncitorilor CFR, secția Bacău a ieșit în fața atelierelor. Brațele lor vânjoase se întind în linia severă a salutului roman, terminând cu mâna deschisă leal. La noi muncitorii au intuiția sigură a unui destin național propriu.

În gara cu peron larg și dincolo, pe aripi, s-a strâns întreg orașul. Masa populației e stăvilită de frontul verde și alb al legionarilor.

Șase jertfelnice din lemn de brad, înghirlandate cu ramuri verzi înalță nouri puternici de tămâie. Lângă fiecare, de o parte și de alta, câte trei legionari în costum național din Neamț; frapează ilicurile, înflorite și tivite cu blană gris. Au ceva de mândră noblețe și distincție. Și sunt produsul autentic al țăranilor noștri, al gustului lor, al priceperii lor.

Preoții, în grup mare, slujesc cu vibrantă convingere. Răspunde corul orașului. Multă lume ține lumânări aprinse în mână. O procesiune religioasă de proporții pascale. Sunt convins că mare parte din lumea aceasta crede, iar altă parte e predispusă la credință.

La Bacău e școală militară. Când am venit erau în gară mulți elevi care nu-și uitaseră credințele. Acum, nici unul. Ni s-a spus că au fost consemnați expres în școală. Cum e cu puțință atâta opacitate, încât să se creadă că astfel se desființează sufletul dinamic care, prin aceasta, devine și mai dârz și mai exploziv? E, în orice caz, o astfel de măsură tristă, când știut este că în țări străine s-au făcut legionarilor căzuți onoruri militare. Nu ne puteam aștepta la asemenea lucru aici, dar de ce să se interzică manifestația spontană, neoficială? De ce preocuparea politică, de ce teama de partid în această solemnităate tristă și înălțătoare a sufletului național și creștin?

La Bacău, parte din sufletul nației a fost consemnat

Căpitanul, Senatul legionar și Echipa Cruciată, în urma sicrielor spre Catedrala din Cernăuți

în cazarmă.

Într-o gară anonimă

Se înserează. Gările sunt din ce în ce mai rare, dar și mai încărcate.

De la Adjud ne abatem spre Carpații moldavi pe care îi vom trece în Ardeal. Umbrele serii lunecă dinspre văi. Cerul coboară ușor ca un crep trist, doliu imens.

Trecem încet pe lângă o gară anonimă. Un front lung format numai din copii de școală, cu drapel și prapur. Toate școlile comunei, în frunte cu dascălii și preotul așteaptă cuprinse de înfiorare. Trenul își accelerează mersul. În urmă lăsăm o gară mică, cu frontul mic și lung și sufletul mare.

O noapte în basm...

De acum intrăm în noapte și în basm. În gara Căiuți lumea e așteaptă la lumina roșie, tremurată a torțelor. Prohod... O scurtă comandă. Și apoi coșul mare al fabricii, pe care fâlfaie drapelul îndoliat, plânge prelung ca un buciwm bucovinean.

O altă stație fără nume. Zăresc numai, în lumina vagonului, palmele înșirate la înălțimea ferestrei. Rugăciunile tac, se interiorizează. De acum mă obsedează pădurea tânără a brațelor întinse, înflorite în mărturisirea creștină și legionară. Departe, tot mai departe, în întunericul nopții luminile mici, răspândite pe dealuri și prin văi, par palmele unor brațe întinse din adânc, palmele galbene, chinuite ale pământului străbun.

Comăneștii au întrecut orice imaginație. Minierii, cu lămpile lor speciale, au format din propriu impuls front. Și lumânări, lumânări multe, care ard de o oră și un sfert în așteptare răbdătoare.

Sunt lângă Căpitanul care e din ce în ce mai emoționat. A coborât în mulțime. La lumina făclilor poporul îl scrutează lung, iscoditor, admirativ. Observ chipurile: au ochii înlăcrimați: «Căpitane, am venit să ne închinăm la trupurile eroilor noștri. Suntem toți veniți de pe valea Trotușului și din munți. Să trăiești, Căpitane, și să birui!»

Vorbise un miner, cu glas gloduros, dur și hotărât. Trenul lunecă lin... Corul, lumea toată cânta „Sfinte Dumnezeule”. Încet, tot mai încet, cântecul se stinge, iar luminile se strâng într-un punct, departe, în urmă.

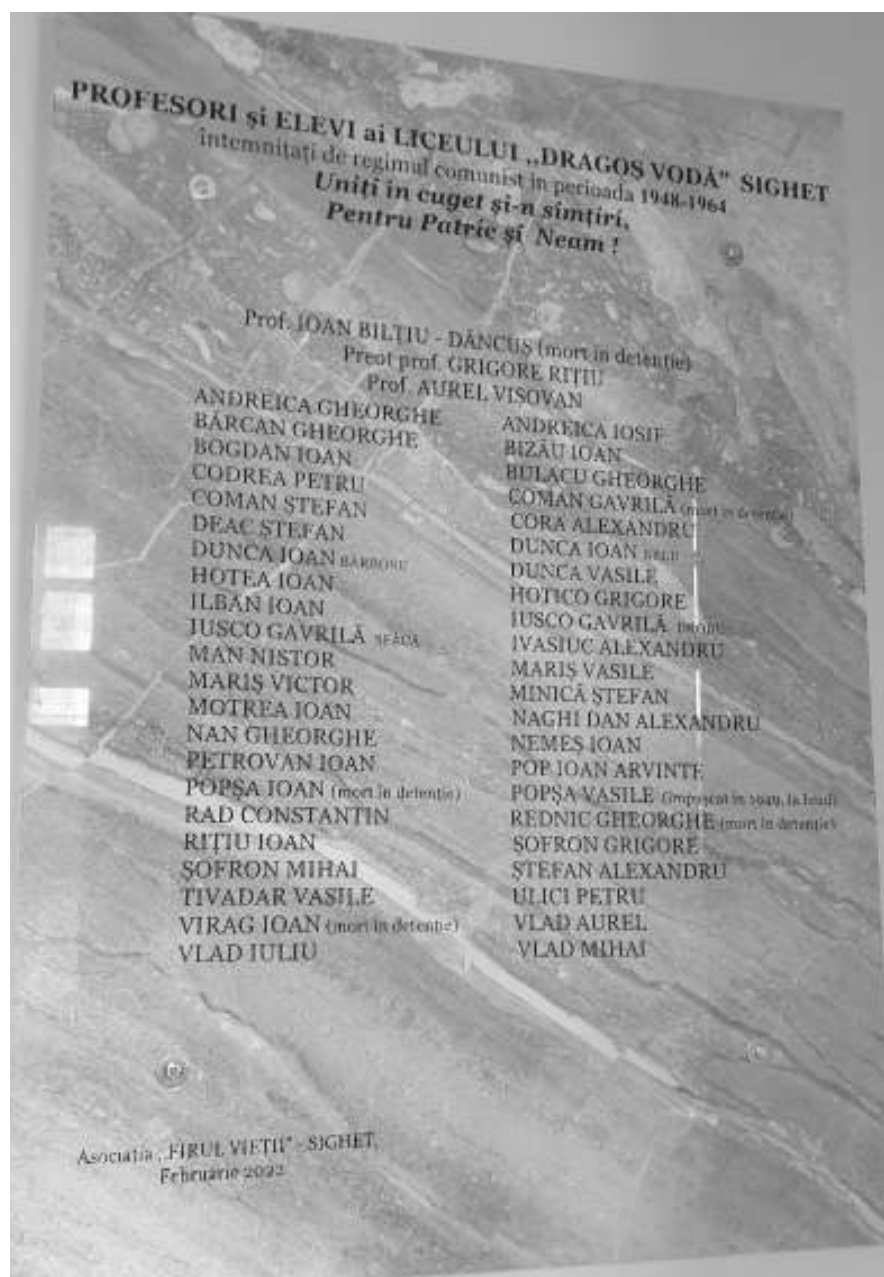
Și basmul continuă în țara Ardealului, țara lui Moța.

(va urma)

ALEXANDRU CONSTANT
Cuvântul Argeșului, 15 martie 1937

Victoria de la Sighet

Preot prof. MARIUS VIȘOVAN

La 21 februarie a.c. a avut loc la Sighetu Marmăției un eveniment major pentru memoria anti-comunistă a Maramureșului și a țării, dezvelirea și sfințirea unei plăci comemorative (foto 1) în incinta Colegiului Național „Dragoș Vodă”, în cinstea profesorilor și elevilor renumitei instituții de învățământ maramureșean (numit de-a lungul timpului Liceul „Dragoș Vodă”) victime ale reprimării comuniste, o victorie meritată după o luptă lungă și grea cu demonii și fricile corectitudinii politice actuale din România. Pentru a înțelege dimensiunea evenimentului merită prezentată semnificația istorică a liceului „Dragoș Vodă” din Sighet și bătăliile care s-au dat pentru a-i reda demnitatea pe harta luminoasă a neamului românesc.

Liceul „Dragoș Vodă” - focar al rezistenței anti-comuniste

Protestul împotriva anexării Maramureșului la Uniunea Sovietică, în februarie 1945, a fost primul act de rezistență colectivă al profesorilor și elevilor liceului „Dragoș Vodă” din Sighetu Marmăției față de regimul de ocupație sovietică. Noile autorități locale, impuse de NKVD, conduse de prefectul - marionetă Ivan Odoviciuc au organizat în sala cinematografului din Sighet o „manifestație de masă” în favoarea „unirii” cu Uniunea Sovietică. Elevii și profesorii au tulburat adunarea, au rupt tabelele cu semnături de „unificare” și au părăsit ostentativ sala. Ca și consecință, câțiva profesori și elevi din clasele mari au fost arestați și deținuți perioade scurte în sediile locale NKVD sau în închisori sovietice (Ujgorod). Acest act de

opozitie, alături de demersurile petiționare ale intelectualității și preoțimii românești și de insurecția țărănească de la începutul lunii martie au salvat Maramureșul între hotarele țării. De asemenea, în campania electorală premergătoare alegerilor falsificate din noiembrie 1946, elevii liceului s-au implicat individual, fiecare în satul de origine, în susținerea cauzei anticomuniste.

Rezistența sistematică în cadrul liceului a început însă prin înființarea „Frăției de Cruce”, organizația elevilor din cadrul Grupului Legionar Maramureș, sub conducerea profesorului de chimie Aurel Vișovan. În perioada 1946-1948 ședințele secrete ale „Frăției de Cruce” s-au ținut regulat, atât în incinta liceului (laboratorul de chimie), cât și în locuințe particulare sau în aer liber, pe dealurile din jurul Sighetului. În organizație erau primiți, după o atentă verificare, doar elevii buni la învățătură, cu o ținută morală creștină în școală și societate.

La ședințele organizației, elevii aprofundau viața spirituală, disciplina și solidaritatea dar și sentimentul național la cote incandescente având ca modele figurile martirilor legionari din prigoanele

precedente.

Alături de studenții și adulții legionari din Maramureș, elevii din „Frăția de Cruce” au fost cu toții arestați în 1948 și anii următori; cei care au scăpat de primele arestări au înființat grupuri de partizani în munții din apropiere, împreună cu tineri anticomuniști de alte orientări (în primul rând național - țărăniști), preoți și călugări greco-catolici urmăriți de Securitate, țărani care se opuneau individual măsurilor abuzive ale regimului etc.

După arestarea lui Aurel Vișovan și a primului lot de elevi ai liceului „Dragoș Vodă”, unii colegi ai acestora și alți elevi din clasele mai mici, revoltați și dornici să se implice în lupta începută de primii, s-au organizat spontan, unii reușind să ia contact cu grupările de partizani (și chiar propunându-și, cu o oarecare naivitate, atacarea închisorii din Sighet pentru a -și elibera colegii), fiind însă în scurtă vreme și aceștia arestați. Astfel numărul de elevi deținuți politici (alături de foștii elevi ai liceului arestați ca studenți sau tineri intelectuali) ajunge la cifra de 44, conferindu-i locul doi pe țară după liceul „Radu Negru” din Făgăraș. Lor li se adaugă și trei profesori, lângă tânărul Aurel Vișovan fiind și două personalități consacrate ale Maramureșului, profesorul Ioan Biltiu Dăncuș și preotul greco-catolic Grigore Rițiu, ambii luptători cunoscuți pentru Marea Unire din 1918.

Placa din 2014

După mai bine de 2 decenii de libertate, în care Colegiul Național „Dragoș Vodă” (vom folosi abrevierea CNDV) nu a acordat nicio atenție moștenirii eroice anticomuniste (nici Aurel Vișovan, nici vreun alt deținut politic nu a fost vreodată invitat la vreo festivitate sau întâlnire cu elevii liceului), în anul 2014 am reușit amplasarea unei plăci memoriale la etajul I al CNDV, lângă fostul laborator de chimie, marcând locul unde aveau loc ședințele secrete ale elevilor sub conducerea profesorului Vișovan. Placa a fost aprobată, amplasată, dezvelită și sfințită, în prezența directorilor, a unor supraviețuitori și a soțiilor celor plecați în veșnicie, într-o atmosferă solemnă.

Dar... după o săptămână intervine Alexandru Florian, directorul Institutului „Elie Wiesel”, care cere, cu amenințări, demontarea plăcii, șantajând practic conducerea CNDV (de notat faptul că suntem înainte de legea 217/ 2015, ceea ce explică faptul că Florian a recurs la un mesaj privat, mizând doar pe intimidare). E ilustrativ modul de

continuare în pag. 9

VICTORIA DE LA SIGHET

exprimare al lui Alexandru Florian: „În orașul lui Elie Wiesel legionarii își fac de cap ...?” Datorită unui lanț de lașități locale din acel moment (pe care din delicatețe nu doresc să-l detaliez), intimidarea a funcționat și placa a fost demontată; nu am permis să fie aruncată undeva, am luat-o și am dus-o acasă, în apartamentul părinților mei, unde se află și azi.

A urmat o suită de proteste, ale mele și ale altora, articole în presa locală și pe internet, problema a devenit cunoscută la nivel național dar nimic nu a avut efect. Nimeni nu risca o confruntare cu Institutul „Elie Wiesel”.

În decursul anilor următori, conducerea CNDV s-a schimbat de mai multe ori; de fiecare dată am reluat demersul sperând într-o abordare mai pozitivă; în privat primeam cuvinte înțeleghătoare și promisiuni vagi dar în practică lucrurile nu se mișcau deloc. Cel mai complet și documentat memoriu a fost realizat și trimis în 2018 de Fundația „Profesor George Manu” prin președinta Cezarina Condurache, conducerea de atunci a CNDV a formulat un răspuns respectuos și aparent binevoitor dar care muta problema în zona procedurală - necesitatea unor avize prealabile, etc. În 2019, Colegiul a aniversat 100 de ani de existență, urmau niște festivități de mare amploare, primarul și directorul de atunci - rugându-mă să nu fac scandal în anul centenarului - m-au asigurat din nou de rezolvarea apropiată a problemei... dar din nou nimic nu s-a întâmplat. Mi s-a cerut un aviz de la Oficiul Național pentru Cultul Eroilor, care aviz ar fi urmat să deblocheze demersurile.... am făcut cerere, mi s-a răspuns respectuos că Oficiul are ca obiect doar eroii armatei române din războaiele de apărare a țării, nu deținuții politici. Hmmm... oare cei care m-au trimis nu știau asta?... Cu toată combativitatea ce mă caracterizează, am început să cred că problema nu are soluție, cel puțin nu în viitorul apropiat. A venit și pandemia, apoi s-au schimbat din nou echipele de conducere și la primărie, și la CNDV, iar Florian și ai lui de la „EW” continuau să vâneze prin țară nume de străzi și instituții, plăci și statui... nu vedeam niciun sprijin de nicăieri, niciun factor de decizie dispus să lupte pentru un pic de adevăr și demnitate românească.

O nouă placă, o nouă bătălie

Cea care a ridicat din nou steagul luptei pentru memoria rezistenței anticomuniste la Sighet a fost recent înființata asociație „Firul Vieții”, formată de un grup de intelectuali sigheteni (foto 2) în frunte cu respectatul prof. Ion Ardeleanu - Pruncu, secondat de cunoscutul ziarist sighetean Ion Mariș (asociație din care fac parte și eu). Asociația are deja la activ câteva laudabile inițiative de cinstire a memoriei înaintașilor maramureșeni și a îmbrățișat cu entuziasm ideea unei noi plăci memoriale care să cuprindă numele tuturor profesorilor și elevilor liceului „Dragoș Vodă” victime ale regimului comunist, în total 47 de nume (ideea a fost lansată de domnul Ion Mariș). Desigur, proiectul era mult mai mare și costisitor decât primul și riscurile erau cunoscute (am repetat și subliniat toată odiseea primei plăci), dar membrii Asociației erau hotărâți să dea această bătălie punând în valoare relațiile personale ale fiecăruia, nu doar financiare, ci și șansa de a deschide uși la care eu nu aveam acces... plus posibilitatea de mediatizare prin site-ul „Salut Sighet” (al cărui redactor șef este domnul Ion Mariș, cu sprijinul căruia publicasem acolo mai multe texte legate de prima placă).

Și demersurile au început vara trecută, o delegație formată din 4 membri ai Asociației (inclusiv un fost director al liceului, prof. Alexandru Țiplea) am mers în audiență la directorul interimar al CNDV primind asigurări de sprijin pentru proiectul noii plăci, ceea ce a constituit prima „undă verde” pentru demararea procedurilor, apoi

proiectul a fost din nou prezentat în septembrie noului (și actualului) director, fiind receptat pozitiv și cu promisiuni de sprijin. Dar momentul decisiv urma să fie votul din Consiliul de Administrație (din care fac parte pe lângă profesori ai liceului și reprezentanți ai altor autorități, cu diverse conexiuni politice). Deși nimeni nu făcea propagandă contra proiectului nostru, nici în liceu nici în oraș, aveam totuși emoții și pentru că nu cunoșteam personal pe toți membrii CA (și știm din experiență că mici răfuiele locale pot oricând apărea pe baza unor orgolii sau interese, fără legătură cu proiectul nostru), dar mai ales fiindcă plana spectrul scandalului de la vechea placă, pericolul (de mulți simțit dar de nimeni exprimat explicit) că cineva va interveni „din afară”, „de sus” și vor exista consecințe asupra liceului și orașului, se vor clătina scaune, vor fi afectate cariere, etc. Puțină lume cunoștea subiectul în mod serios și documentat, dar mulți bănuiau că ar fi probleme cu unele nume de pe listă, din „anumite puncte de vedere”, dovadă scandalul și eșecul de data trecută. În plus exista deja și sinistra și antiromâneasca lege 217 din 2015, ori eroii ce urmau să fie scriși pe placă erau cam jumătate din ei legionari încadrați și cealaltă jumătate simpatizanți (cu 2-3 excepții). Desigur, placa nu urma să precizeze nicio apartenență, titulatură sau simbolistică politică sau de alta natură, dar oare numele lor nu sunt deja „vinovate”, „ilegale” prin ele însele? (pe placa din 2014 doar numele lui Aurel Vișovan a fost suficient pentru a stârni isteria lui Florian).

Biruința adevărului, biruința unității

Primul vot al Consiliului de Administrație, din data de 10 decembrie 2021 a dat un rezultat derutant, pozitiv... în aparență (nici un vot „contra”), dar negativ ca efect (numărul de voturi „pentru” fiind insuficient), practic CA a respins proiectul. Reprezentanții Asociației „Firul Vieții” care erau de față protestează vehement (absența suspectă de la ședință a unor membri CA și abținerea altora a dat impresia unei „lucrături”), urmați în aceeași zi de un protest scris al AFDP Maramureș (care a înregistrat în timp record peste 3.000 de vizualizări) la care se raliază multe voci din oraș și nu numai, conducerea CNDV fiind îngropată în acuzații, unele greu de dovedit, altele greu de respins... În fața valului de proteste, conducerea

liceului promite repetarea votului, dând numeroase asigurări verbale că există totală bună credință și disponibilitate. După ce ne-am fript o dată, ne venea să suflăm și în iaurt... dar faptul că s-a fixat votul pe 22 decembrie, înainte de Crăciun, și nu s-a amânat pe după Anul Nou (ceea ce ne așteptam...), ne-a convins că ceva într-adevăr se mișcă. Și nu numai că de data asta votul a fost în unanimitate pozitiv, dar unul din voturi a fost chiar al primarului Vasile Moldovan care a ținut să fie prezent personal în virtutea faptului că Primăria are un vot în CA.

Au trecut sărbătorile, au fost mici peripeții și cu executarea tehnică a plăcii, dar toate s-au împlinit cu bine și s-a ajuns la binecuvântata zi de 21 februarie (aleasă intenționat, fiind ziua de naștere a seniorului nostru domnul Petru Codrea, ultimul deținut politic în viață din Sighet) când harul Domnului, mijlocit de martirii noștri s-a revărsat din belșug peste toți cei care au dus această luptă, peste cei care au sprijinit-o într-un fel sau altul, peste liceu și peste Sighet. O ceremonie sobră, solemnă, o suită de scurte dar emoționante evocări (director, președinte „Firul Vieții”, reprezentantul primarului), dezvelirea festivă și în fine, sfințirea frumoasei plăci prin care eroii sigheteni s-au întors acasă! În mica mea cuvântare, de 1 minut, am spus cu bucurie că „azi Sighetul se regăsește pe el însuși în ce are mai nobil și mai luminos”. Felicitări, poze, mici interviuri, mulțumirea se citea pe fețele tuturor, domnul Codrea era asaltat să răspundă la întrebări... (foto 3)

La ora la care scriu aceste rânduri, la Sighet e încă pace..., nu doar dinspre Ucraina dar și dinspre București... Nu ne facem iluzia că domnul Florian și echipa dânsului și-ar fi schimbat gândirea și metodele sau că nu ar fi aflat încă... poate au probleme mai mari în altă parte sau poate simt că la Sighet riscă acum o înfrângere și amână atacul pe mai târziu... Nimeni nu ne garantează nimic pe termen lung, suntem realiști, dar trăim cu bucurie acest moment înălțător și mulțumim Domnului pentru tot! Vă așteptăm la Sighet să vedeți placa! Încurajăm toate liceele cu tradiție din țară, care au avut profesori și elevi deținuți politici să ne urmeze exemplul!

Preot prof. MARIUS VIȘOVAN

Pomenirea mărturisitorilor din temnița de la Târgu Ocna

Comemorarea anuală închinată lui Valeriu Gafencu și tuturor deținuților politici din temnița Târgu Ocna, a avut loc pe 18 februarie 2022, sub organizarea Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului și a Fundației Profesor George Manu.

Ca în fiecare an, Comemorarea a avut loc la Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena din Târgu Ocna (în vecinătatea Spitalului Penitenciar, locul în care se află gropile comune și Troița foștilor deținuți politici). Începând cu ora 9 s-a săvârșit Sfânta Liturghie care a fost urmată de Parastas.

La comemorarea lui Valeriu Gafencu a participat anul acesta și Pr. Conf. Gheorghe Holbea de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, ca reprezentant oficial al Patriarhiei Române.

Vă invităm să citiți atât cuvântarea Pr. Holbea, cât și a Arhimandritului Hariton Negrea, starețul Mănăstirii Petru Vodă..

Cuvântarea Părintelui Prof. Gheorghe Holbea

(...) În 2017 am făcut împreună cu tinerii un pelerinaj pe la altarele mărturisitorilor, Jilava, Pitești, Aiud, Gherla, Sighet, Cetatea veche a Făgărașului, Râmnicu-Sărat și Poarta Albă unde se află Mănăstirea întemeiată de părintele Iustin.

Astăzi sunt copleșit și înțeleg în același timp ceea ce un sfânt părinte al bisericii spunea, și anume că Evanghelia, faptele Sfinților Apostoli, viețile sfinților sunt aceeași Evanghelie. Pentru că după Pogorârea Duhului Sfânt, Dumnezeu, Mântuitorul Iisus Hristos scrie Evanghelia în însăși ființa omului. Pentru că dacă vrem să vedem cât de minunat este Dumnezeu, cum spunem noi, în tropare, Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi. Deci noi avem sfinți și motivul pentru care ne-am adunat astăzi nu este de a comemora. Comemorări se fac și cu alte prilejuri și fac și cei care nu cred neapărat în Dumnezeu. Momentul de astăzi care este și sărbătoarea trecerii la Domnul a lui Valeriu Gafencu este și un moment de anamneză duhovnicească, de pomenire în acest loc în care au fost atâția sfinți isihăști.

Ceea ce este minunat, mai ales în acest an dedicat rugăciunii, experienței isihaste, sfinților, Sfântul Simeon Noul Teolog, Sfântul Grigorie Palama, sau Sfântul Paisie de la Neamț (cel care, prin ucenicii săi, a tradus Filocalia în limba slavonă bisericească, dar prin alți ucenici și în limba română, o parte a Filocaliei), ceea ce este important este faptul că cei care au coborât în acest infern antihristic (Experimentul Pitești care a fost prelungit la Gherla) în care s-a căutat, caricaturizând pe omul nou al Evangheliei, ca omul să fie despuat de chipul lui Dumnezeu, de această pecete dumnezeiască, minunea pe care Dumnezeu a săvârșit-o, și anume faptul că cei care au coborât în acest iad în care deținuții la un moment dat au fost siluiți să-și batjocorească credința, pe Maica Domnului, în care a fost batjocorită Sfânta Liturghie (și se știu acele liturghii macabre care s-au făcut mai ales la Pitești și la Gherla), toți aceștia care au coborât acolo n-au respectat ceea ce scrie pe frontonul Infernului lui Dante, „Lăsați orice speranță, voi, care intrați aici”, ci ei au coborât în acest infern, așa cum Mântuitorul Iisus Hristos a coborât la iad și acolo a avut loc Învierea Mântuitorului. De aceea Icoana Învierii este pogorârea Mântuitorului Iisus Hristos la iad și în același timp este, cum spune Sfânta Evanghelie, „biruind puterea morții și sfărâmând încuietorile iadului”.

De aceea acest itinerar al lor, această experiență a lor, purtată în lumina Mântuitorului Iisus Hristos s-a numit Jurnalul Fericirii, pentru care părintele Nicolae de la Rohia îi mulțumește lui Dumnezeu pentru acest mare dar al botezului pe care l-a primit la Jilava și în același timp îi mulțumește lui Dumnezeu pentru că i-a deschis ochii. Și dacă această experiență a lor s-a numit Bucuriile Suferinței, ale părintelui Dimitrie Bejan, dacă această experiență s-a numit Întoarcerea la Hristos a lui Ioan Ianolide, atunci înseamnă că Mântuitorul Iisus Hristos a umplut suferința acestora de prezența lui Dumnezeu. Atunci înseamnă că merită să cobori în iad, fără să rămâi acolo, cum ar spune Sfântul Siluan Athonitul (ține mintea ta în iad, dar nu deznădăjdui, pentru că acolo vei gusta învierea).

Așa cum a gustat-o și Sfântul Închisorilor, cum îi spune părintele Nicolae Steinhardt, Valeriu Gafencu, pe care astăzi îl pomenim și îmi amintesc aici o experiență pe care o relatează și Ioan Ianolide și anume această convertire lăuntrică pe care a trăit-o

Valeriu Gafencu în 1943 când a avut revelația pocăinței, el care se considera totuși că este nevinovat, atunci a avut un moment duhovnicesc în care și-a văzut păcatele și sfinții părinți spun că cei care ajung să-și vadă păcatele sunt mai vrednici chiar decât cei care înviază morții. Și a avut acest moment, pe lângă alte și alte momente, în care a văzut lumina dumnezeiască necreată, așa cum a văzut și Sfântul Simeon Noul Teolog și Sfântul Grigorie Palama și Sfântul Serafim de Sarov, și Sfântul Paisie Aghioritul și alți sfinți părinți, luminează dumnezeiască necreată pe care a văzut-o și Aspazia Oțel Petrescu, și părintele Sofian Boghiu, și părintele Arsenie Papacioc.

Dragii mei, ceea ce s-a spus este adevărat, acest filon filocalic, acest isihasm care a fost trăit de mărturisitorii din închisorile comuniste ne arată foarte clar că fibra creștină a poporului român a fost pusă la grea încercare și această fibră creștină a odrăslit sfinți, cum este și Valeriu Gafencu, cum este și Ioan Ianolide.

Avem această biserică din catacombe, avem acest isihasm, am avut în închisorile comuniste acea candelă vie a rugăciunii în care ei s-au întâlnit și au predat ștafeta rugăciunii, au avut rugăciunea lui Iisus. Și pentru că am vorbit de Ioan Ianolide care la Gherla a fost zidit de viu, cu ce credeți că s-a salvat? Cu rugăciunea inimii. Avem, așadar, această experiență, înflorirea idealului isihast într-o mișcare duhovnicească precum Rugul Aprins, înflorirea idealului isihast în temnițele comuniste transformate, cum spune părintele Gheorghe Calciu, în chilii în care rugăciunea lui Iisus, rugăciunea minții coborâte în inimă au odrăslit vederea luminii dumnezeiești, așa cum o mărturisesc majoritatea celor care au scris, cum este și Părintele Nicolae de la Rohia (foarte puțini poate ați sesizat momentele în care părintele a văzut lumina dumnezeiască necreată mărturisită în Jurnalul Fericirii).

Iubiții mei, Ioan Ianolide ne spune în Întoarcerea la Hristos: „Vorbim din plinul vieții în Hristos, din adâncul celei mai cumplite prigoniri, din experiența dăruirii până la jertfă. Am cunoscut oameni care au realizat plinul uman, sfințenia, mucenicia – dar printr-o cernere cruntă. Am tăria să mărturisesc că sunt un om fericit, întrucât am văzut un om în care via, gândea, zâmbea, trăia și biruia Hristos, Valeriu Gafencu. Am tăria, pe Hristos, pe Hristos cel viu în Valeriu, pe Hristos cel răstignit în secolul XX, pe acesta îl mărturisim.”

Și aici înțelegem de fapt ce înseamnă să te naști întru credință, cum a fost și Ioan Ianolide care la fel a spus: pornind de la o morală creștină a ajuns la momentul duhovnicesc al pocăinței, pentru că până atunci își puna întrebarea „De ce? Doamne, dar eu ce-am făcut? Dacă Tu ești, eu de ce să sufăr, de ce să fiu chinuit cumplit de aceste bestii umane?” Și atunci Valeriu Gafencu i l-a împărtășit pe Mântuitorul Iisus Hristos, așa cum mama împărtășește lapte-

le matern și l-a născut pentru Iisus Hristos și din clipa aceea Ioan Ianolide a început să scrie file de pateric, așa cum avem în Întoarcerea la Hristos și în Deținutul profet și în Testamentul unui nebun.

Așadar, iubiții mei, nu suntem idioții Europei și până la urmă Idiotul lui Dostoievski era cel mai înțelept. El a spus celorlalți că frumusețea va salva lumea, dar nu se referea la o frumusețe estetică, ci se referea la cea mai profundă frumusețe care a coborât pe pământ, și anume Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Omul. În Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Omul locuiește trupește toată plinătatea dumnezeirii, cum ne spune Sfântul Apostol Pavel. Mai frumos decât chipul pe care Mântuitorul Iisus Hristos l-a pecetluit în ființa fiecărui om, dar mai ales l-a scos la lumină prin acești mărturisitori și trebuie s-o spunem foarte clar tuturor celor care etichetează: Nu-l canonizăm pentru că are nu știu ce etichetă politică. Aici nu este vorba despre nu știu ce etichete politice, aici este vorba despre ce au devenit acești oameni, acești creștini în închisorile comuniste. Ce au devenit acești creștini, prin suferință, în închisorile comuniste? Au devenit sfinți, luminători. Pentru că dacă noi judecăm lumea după etichete, atunci femeia păcătoasă din evanghelia de astăzi (Luca 7:36-50) nu ar fi avut nicio șansă.

Ori Mântuitorul Iisus Hristos, în mod poate neașteptat pentru unii, a arătat că aceasta va rămâne ca mărturie a pocăinței în această evanghelie pe care Mântuitorul Iisus Hristos o va scrie până la sfârșitul veacurilor, nu pe hârtie, ci o va scrie în ființa noastră, a tuturor.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să dobândim acest ethos pe care l-au avut sfinții mărturisitori, cei care au transformat iadul în rai de înviere, cei care au ajuns în acest itinerar la Jurnalul Fericirii, la bucuriile suferinței, la Întoarcerea la Hristos. Amin!

Cuvântarea Părintelui Arhimandrit Hariton Negrea

Prea cucernice părinte profesor, prea cuvioși, prea cinstiți părinți și drept slăvitori creștini, Sfânta noastră Biserică, întotdeauna în lucrarea liturgică, pune în vedere modele care să aducă o mică orientare în viața noastră. Și pentru că ni s-a spus la predica de mai înainte că minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui, astăzi fiind în biserică, ne amintim de un model al Bisericii, Valeriu Gafencu, căruia sunt convins că mulți dintre dumneavoastră i-ati citit viața și putem considera că atât școala din Bălți, cât și Facultatea de Drept și Filosofie l-a argumentat că era deosebit de inteligent. Că era o persoană care simțea duhul vremii și din acest motiv a considerat că își poate înnobila viața intrând în Frățiile de Cruce, unde a început să-și dezvolte credința și rugăciunea. În închisoarea de la Aiud (mai bine zis cele două momente antonesciene) a putut să lucreze în rugăciune și în suferință, Dumnezeu a arătat putere în el și în momentul suferinței, a arătat faptul că Valeriu Gafencu, prin lucrarea rugăciunii, controlează suferința și mai presus de ea se ridică. Este foarte adevărat că multe din gurile rele îl incriminează că a fost în Mișcarea Legionară. În momentul de față dacă vorbești despre așa ceva vine Legea 217 și te poate condamna. Dar este impropriu ca românii să se dezică de o perioadă istorică, indiferent cum a fost ea. Nu ne putem dezi-ce de o perioadă istorică pentru că ne e frică că ne condamnă de legionarism. Noi privim frumosul, modelul, exemplul care ne poate mângâia viața. Așa a fost viața lui Valeriu Gafencu și pentru aceasta a avut de suferit în închisoare.

Dar vreau să ajung la calitatea lui spirituală. A fost un mare rugător. El a spus în trei cuvinte: nouă, oamenilor, dacă ne dorim acest urcuș duhovnicesc, ne trebuie permanent lucrarea pocăinței, smerenia și să-L căutăm pe Dumnezeu. Nu ești în contact cu Dumnezeu, nu-L cauți pe Dumnezeu, nu ești smerit, nu ai pocăință, nu ai cum să fii în har. Dacă Valeriu Gafencu a zis că darul de la botez este curățitor pentru noi, înseamnă că și darul pe care noi îl știm, cel de-al doilea botez, cum îl numim noi, Sfânta Spovedanie, este curățitor pentru noi. Și atunci noi mergem la duhovnic, mergem în biserică și aici Biserica, prin Sfintele Taine ne curăță și ne arată vădit darurile pe care noi le putem avea când suntem implicați în lucrarea aceasta.

Cum zice Părintele Patriarh, „O viața de rugăciune”. Așa ni se cere acum: o viață de rugăciune. Dacă tot Părintele Patriarh a propus și Sfântul Sinod a aprobat ca anul acesta să fie An Omagial pentru Rugăciune, înseamnă ca anul acesta trebuie să facem mai multă rugăciune decât în anii trecuți sau în orice moment din viața noastră, pentru că așa este chemarea Sfântului Sinod. Nu trebuie să fim indiferenți

la o astfel de chemare de la Bunul Dumnezeu. Anul Rugăciunii să fie cu mai multă rugăciune în viața noastră. Sfântul Teofan Zăvorâtul zice: mai multă rugăciune sau cantitatea aduce și calitate.

Privim la Valeriu Gafencu pentru că el a fost într-o mare contemplație față de Dumnezeu, a cunoscut energiile necreate ale lui Dumnezeu. I-a spus mamei lui: „Sufletul meu este plin de lumină și de pace”. Nu poți ajunge ajunge aici decât dacă harul curățitor te-a adus la lumină și la pace. Părinții Bisericii, citind scrisorile lui Valeriu Gafencu, citind alte cărți sau documente vorbind despre Valeriu Gafencu arată câteva trăsături de excepție, cum a spus și părintele Protopop, „Păi, aici, la metru pătrat erau isihăștri care erau numai în har”.

Aș aminti trei principii care se pot vădi în scrierile lui Valeriu Gafencu și anume: primul principiu, **Principiul Iubirii** sau participarea noastră la iubirea Lui Dumnezeu. Când participi la iubirea lui Dumnezeu, ești un om care ierți ușor, ții ca un sceptru puterea iertării. Nu putem fi dominați de mânie sau de ranchiună sau de ținerea minte a răului sau de tulburări care să nu-ți permită să ierți. Stăteam de vorbă cu un părinte spiritual și mi-a spus „Părinte, dacă m-aș întâlni cu Dumnezeu, primul lucru care L-aș ruga este să mă ierte de păcatele mele”. Și dacă el, ca Dumnezeu, a zis că trebuie să iertăm de șaptezeci de ori câte șapte, dar El, ca Dumnezeu, oare nu va putea și mai mult de atât? Dar noi trebuie să participăm la această iubire. Iubirea lui Dumnezeu coboară harul în oameni și oamenii devin pentru noi învățători buni. Priviți toată Scriptura: câte minuni a făcut Dumnezeu și nimeni nu i-a spus Făcătorule de minuni, i-a spus Învățătorule pentru că oamenii au fost mișcați de minunile lui Iisus Hristos, dar și mai mișcați au fost de învățătura Lui pentru că mergea la suflete.

Mulțumim părintelui Gheorghe pentru și-a rupt din programul personal și a făcut și câteva conferințe aici în protopopiat și aici în biserică și-I mulțumim mai ales Lui Dumnezeu și Dumnezeu să-i mulțumească în cer părintelui Gheorghe. Dar mulțumim lui Dumnezeu pentru că coboară harul Lui asupra profesorilor de la seminar și de la facultăți, în așa fel, încât să-L putem înțelege pe Dumnezeu. Cum zice Sfântul Siluan Athonitul. „Dumnezeu ne oferă harul Lui curgător și îl înțelegem dacă există pe pământ oameni care își doresc să primească acest har al dascălii”. Deci asta este principiul iubirii, principiu la care noi trebuie să participăm permanent, iar Valeriu Gafencu ne-a arătat tocmai acest lucru, că a iertat totul. Cum zicea și părintele Iustin: „Am iertat cu vârf și îndesat. Nu-mi pare rău c-am fost în închisoare”.

Un alt principiu care îl argumentează părinții bisericești la Valeriu Gafencu este **Principiul Unității**, un principiu care suferă la noi și pe care nu știm să-l metabolizăm, pentru că suntem foarte dezbinați. Mulțumesc acum părintelui protopop pentru că a putut să facă un efort prin mișcarea protopopiatului să ne aducă într-o unitate de rugăciune, noi între noi, credincioșii, dar și avându-l pe Valeriu Gafencu ca model. Deci mulțumim pentru că de la unitatea aceasta de rugăciune ne duce și la unitatea de gândire și de simțire. Dacă noi în biserică nu avem aceeași unitate de gândire și de simțire, suntem dez-binați și niciodată n-o să avem Sfântii Închisorilor canonizați. Pentru că Dumnezeu nu vrea să ofere unor ucenici dezbinați această mare ofrandă. Noi trebuie să fim uniți, așa cum ne învață și Părintele Patriarh Daniel în cuvântul lui: „Rugăciunea ne ține într-o legătură și cu biserica din trecut, și cu biserica din prezent, dar și cu cea din viitor. Dacă noi avem aceeași unitate de simțire, noi ne simțim la rugăciune.”

Căți nu am auzit de credincioși spunând: eu simt cum părintele meu duhovnic se roagă pentru mine. Cum de simte așa ceva? Pentru că și el se roagă. Și când ucenicul se roagă, credinciosul se roagă, preotul se roagă, biserica întâlnește o unitate formidabilă în fața lui Dumnezeu. Această unitate ne-au arătat-o și cei din închisori. S-au lăsat pe ei, nu și-au mai luat ei medicamentele pe care puteau să le folosească pentru că le aparțineau, le-au oferit celorlalți, nu s-au uitat că este de o altă nuanță religioasă. Păi, dacă participi la iubirea lui Dumnezeu, te mai gândești ce religie este, te gândești că este omul, este cosmosul ăsta formidabil pe care ni l-a dat Dumnezeu, iar Valeriu Gafencu a demonstrat acest lucru. A privit omul și creația lui Dumnezeu.

Există și un alt principiu pe care-l vedem la Valeriu Gafencu, **Principiul Libertății**, care este în momentul de față mistificat, dar îl are ca model pe Iisus Hristos. Deci Iisus Hristos când era în Capernaum, fiind înconjurat de un auditoriu mare, au venit și i-au spus: vezi că mama ta și frații tăi te caută. Și Iisus Hristos ce-a zis? Mama mea și fratele meu și sora mea sunt toți cei care fac voia lui Dumnezeu. Noi nu ne dăm seama câtă libertate ne oferă Dumnezeu în acest cuvânt. De aceea și Sfântul Grigore Palama și Sfântul Maxim Mărturisitorul zic că dacă noi ne-am curăți sufletele de patimi și de gânduri rele și am intra în lucrarea rugăciunii, am fi dumnezei după har. Deci până la ce chemare ne primește Bunul Dumnezeu. De aceea, această notă de libertate am văzut-o și la Valeriu Gafencu, când a spus: „Doamne, să robești sufletul meu cu harul Tău”.

Deci noi dacă vom căuta această libertate și lucrarea rugăciunii, vom ajunge să avem parte de sfinții lui Dumnezeu și de Valeriu Gafencu în Împărăția Cerească. Amin!

Amintiri despre Aurel Vișovan (II)

Anul acesta, 2022, se împlinesc două decenii de la trecerea în veșnicie a tatălui meu, Aurel Vișovan (1926-2002). Pe lângă biografia sa obiectivă apărută în mai multe rânduri în paginile revistei noastre, există și imaginea mea subiectivă, așa cum l-am perceput eu, cu ochi de copil, și cum am înțeles treptat dimensiunile luptei și jertfei sale. Această reflectare duioasă a personalității sale am cuprins-o în prima mea lucrare, „Mărturii ale rezistenței anticomuniste din Maramureș” (2008) și o oferim, cu unele completări, cititorilor noștri de azi.(M. V.)

Într-o companie „ilustră”

Toți copiii din școlile comuniste erau informați încă de o vârstă fragedă despre „trecutul de luptă revoluționară” al partidului comunist și în special al tovarășului Nicolae Ceaușescu, liderul din acea vreme. Ni se spunea despre comuniști că erau buni și curajoși dar erau arestați pe nedrept și băgați în închisorile burgheze dintre care cea mai celebră era Doflana, despre care am învățat și un cântec. Despre suferința din închisorile comuniste, incom-

parabil mai mare și mai recentă nu se spunea, evident, nimic.

Într-o vară, discutând cu un băiat din vecini despre familia mea, m-am scăpat și i-am spus că tata a fost la închisoare. Fără să-mi dau seama, știrea a făcut înconjurul cartierului. După câteva luni, îi aud pe câțiva copii discutând: „Măi, voi știți că tatăl lui Marius a fost la închisoare împreună cu Ceaușescu?”

O noțiune nouă

Îl auzeam pe tata câteodată rostind cuvântul „legionar” când evoca cu admirație persoane cunoscute în închisoare, dar nu știam ce înseamnă. Deduceam însă că era o categorie specială de deținuți care aveau o soartă mai grea decât ceilalți. În alte ocazii vorbea de țărăniști, liberali, cuziști... și alți termeni despre care nu știam nimic la ora aceea, decât că erau oameni băgați la închisoare de comuniști. După o vreme a început să mi se pară suspect că tata folosea asemenea cuvinte referitor la alții, dar nu la el însuși și într-o zi l-am întrebat direct: „Dar tu..., tu ce ai fost?” Tata a zâmbit, ca semn că așteptase (și pregătise) ziua marii întrebări, s-a uitat

la mine și a răspuns hotărât: „Legionar!” Aveam probabil 10 ani...

Din acel moment, cuvântul „legionar” va ocupa un loc tainic, plin de fascinație, în sufletul meu și nu va fi afectat cu nimic de minciunile și aberațiile pe care le voi auzi la școală sau le voi vedea la televiziunea comunistă. Treptat, acel spațiu sufletesc va fi umplut cu unele nume, rostite cu mare respect - Corneliu Zelea Codreanu, Moța și Marin, Horia Sima... dar și eroul nostru maramureșean Lică Popșa, de care tata era legat printr-o strânsă prietenie și a cărui memorie era păstrată cu venerație în familia noastră.

Sfinții închisorilor: o evocare

- În memoria mutării la ceruri: 70 de ani, Valeriu Gafencu și 25 de ani, Virgil Maxim -

BOGDAN MUNTEANU

Închisorile comuniste, ca locuri de suferință și de prigoană anticreștină, au constituit un cadru specific în ceea ce privește raportarea omului la Dumnezeu. Pentru acei întemnițați care s-au distins prin comportamentul și trăirea lor exemplară s-a încetățenit denumirea de „mărturisitori“, adică „martiri“, asemenea cu creștinii Bisericii prigonite din primele secole. Împrejurările în care i-a adus destinul au făcut ca modul în care acești oameni au căutat să se apropie de Dumnezeu să fie unul de o autenticitate aparte, într-o sinteză sui generis a marilor etape ale Bisericii creștine. Pentru a o explica, e nevoie de un scurt ocol introductiv.

Astfel, după perioada de început, a mărturisirii ardente, în răspărul păgânismului oficial al Imperiului Roman, odată cu încreștinarea (cel puțin exterioară) a acestuia, calea cea mai importantă către Dumnezeu devenise cea a monahismului. Iar ca o culme a acesteia a apărut isihasmul filocalic. Aceasta deoarece condițiile din lume, cu numeroase griji care duc la risipirea lăuntrică, au reprezentat dintotdeauna o piedică pe calea desăvârșirii creștine.

Iată de ce mistica de acest gen, practică după o tradiție milenară în mănăstiri sau în solitudine, având drept reper primordial tradiția din Sf. Munte Athos, e una reticentă la creștinismul cu caracter social, al faptelor de caritate. Această tensiune dintre implicarea în lume în numele principiilor creștine și parcursul lăuntric către Dumnezeu prin sfințirea sufletului, care e considerat drept adevărata cale, e pusă în evidență și de monahul athonit Teoclit Dionisiatul în cartea sa „Dialoguri la Athos – între cer și pământ“. Între viața activă și cea contemplativă, accentul e pus în mod hotărât pe aceasta din urmă, ca reprezentând chintesența vieții creștine, în vreme ce faptele exterioare joacă un rol secundar, ocazional. Teoclit exagerează chiar, probabil în mod voit, spunând printr-unul din personajele fictive ale dialogurilor sale că exemplele izolate de filantropie la marii părinți nu ar exprima spiritul monahal și nu pot constitui un model. Faptele sociale ar fi făcute în primul rând în scopul propriei noastre mântuirii și nu atât pentru îngrijirea nevoilor aproapelui. Acest „egocentrism“ nu ar reprezenta decât întruchiparea poruncii de a te mântui (mai întâi) pe tine însuși și nu să-l mântuiești pe aproapele tău. Dacă te ocupi de alții, te risipești și nu mai ai timp pentru tine. Desigur, monahul nu subestimează iubirea activă a aproapelui, dar consideră că desăvârșirea poate veni numai pe calea iubirii lăuntrice. Însă numai cine se curățește de patimi mai întâi pe sine, poate deveni mai apoi predicator, filantrop sau îndrumător pentru alții.

Această reducere a creștinismului la expresia sa

filocalică poate părea o viziune îngustă, inaccesibilă majorității credincioșilor, mai ales dacă ținem cont de toate dimensiunile care au existat în cadrul tradiției și istoriei Bisericii. Cum spuneam mai devreme, acest punct de vedere pare o exagerare voită, tocmai cu scopul de a-i pune în evidență marginalizarea în care se găsea în epoca redactării sale (anii 50 ai secolului trecut), când Biserica risca să se reducă la o instituție cu o activitate exclusiv socială, fără profunzime mistică. Adică avem aici un răspuns la o exagerare de sens contrar, căci o inversare a priorităților în Biserica ar risca să ducă în cele din urmă la secularism.

Desigur, personajul dialogurilor lui Teoclit care e adeptul acestei orientări e conștient că tradiția Bisericii include și alte dimensiuni, care însă nu ar mai fi realizabile în condițiile risipirii din lumea de azi. Într-adevăr, marii sfinți din trecut, ca Sf. Ap. Pavel sau Sf. Vasile cel Mare erau mistici, răpiți de Dumnezeu, dar se ocupau totodată și de probleme lumești.

„Dar poate îmi veți spune: întemeietorul misticii creștine n-a fost oare apostolul Pavel ca unul care era unit efectiv cu Hristos? Cum apostolul neamurilor, cu multiplele lui griji apostolice, care se aprindea pentru scandalurile recent apărute ale creștinilor, care se simțea neputincios pentru slăbiciunile lui și avea grija atâtor Biserici, a putut totuși să trăiască și mistic? Vă voi răspunde: nu numai marele Pavel, dar și ucenicul rezemat de pieptul Domnului, Ioan, a fost un mistic. Dar ei erau puternici și aveau harul deplin, în virtutea vredniciei lor apostolice. Și Sfântul Vasile cel Mare a fost un mistic, însă era o personalitate puternică, curățit de patimi, răpit de Dumnezeu și purtător de Duh, putând să intre în contact cu lumea, dar lumea să nu-l atingă. Același lucru e valabil și pentru dumnezeiescul Hrisostom, pentru Grigorie Teologul, pentru Grigorie, luminătorul nyssenilor; și pentru ceilalți Părinți care au trăit mistic în cadrele sociale ale misiunii lor. Dar creștinii cei mulți și anonimi, plinătatea Bisericii, iar nu dascălii și harismaticii rânduiți spre zidirea ei, pot oare aprinde în inima lor foc pentru Hristos și să păzească flacăra iubirii lor de furtunile societății și de înghețurile grijilor zilnice lipsite de substanță? (...) Deci dacă monahul din mănăstire, care trăiește într-un loc pustiu, a cărui viață este orânduită anume spre o viață sfântă, nu e în stare, din cauza împrăștiilor inevitabile, să urce treptele sfinte ale unirii mistice cu Dumnezeu, cum va putea să se ridice atunci la o astfel de trăire mistică a sufletului creștinul care trăiește în lume, care se învârtă chiar în mijlocul zgomotelor ei, mai ales în epoca unei viteze amețitoare?“ (Teoclit Dionisiatul - „Dialoguri la Athos – între cer și pământ“)

Preocupările pământești sunt prin urmare mai degrabă o piedică în calea către Dumnezeu. Ele generează acea împrăștiere, „grija de multe“ la care se referă Sf. Efrem Sirul. Dar „sfinții închisorilor“, numiți așa de tradiția românească (deocamdată una neoficială, manifestată mai cu seamă la nivelul unei evlavii populare) nu au trăit propriu-zis într-o astfel de lume. Încât în cazul lor poate fi vorba de o singularizare care reușește să sintetizeze toate fațetele tradiției creștine: atât cea martirică / mărturisitoare, cât și cea a misticii isihaste. Ei s-au aflat într-o stare excepțională, de luptă duhovnicească neconținută în fața unei amenințări a duhului satanic, cum a fost la acea vreme în închisorile comuniste. O suferință exterioară permanentă care absoarbe întreaga ființă, o chestiune de viață și de moarte, atât fizică dar mai ales sufletească. Ei erau izolați de lumea de afară și de grijile ei adesea mărunte. Dar reclusiunea lor a generat o altă stare existențială, în care pe plan exterior omul nu mai este liber și e nevoit astfel să-și găsească libertatea interioară, dacă nu vrea să moară sufletește, riscul morții fizice fiind oricum prezent în permanență.

În aceste condiții, gesturile filantropice au cu totul alte semnificații decât cele făcute în condiții normale, mai degrabă cu scopul propriei mântuirii. Ele devin acum *jertfă*. Cuvintele evanghelice ale Mântuitorului își recapătă în contextul temnițelor semnificația lor autentică: a-ți da haina ta unui înfrigurat, bucata ta de pâine unui flămând, cu prețul lipirii tale de aceste bunuri elementare. Sau a dăruii medicamentul tău unui muribund pentru a-i salva viața, cu prețul vieții tale. Așadar nu filantropie sau dăruire din prisosul personal, ci jertfă în cel mai autentic înțeles al cuvântului. Iar de astfel de gesturi e plin acel „Pateric“ al închisorilor comuniste, în special dacă ne referim la cele petrecute în sanatoriul penitenciar de la Târgu Ocna, unde figurile luminoase de sfinți ale martirilor Valeriu Gafencu sau Gherasim Iscu au rămas în memoria supraviețuitorilor și în conștiința Bisericii noastre.

Dar, tot la Târgu Ocna, în acele condiții vitrege, s-a înfiripat și o atmosferă de trăire mistică de factură filocalică, completând astfel creștinismul faptei jertfelnice cu cel al rugăciunii isihaste, după cum mărturisește Ioan Ianolide, prietenul și cel mai fidel tălmăcitor al lui Valeriu Gafencu.

„Fiindcă în camera 4 din Târgu Ocna mistica nu numai că era reabilitată ca noțiune și ca realitate practică, ci era și vie, densă, intensă s-o prinzi cu mâna. De fapt, nici nu era nevoie să o prinzi cu mâna, căci acolo Dumnezeu era prezent și te cucerea imediat, pătrunzând în sufletul și ființa ta ca o mireasmă binefăcătoare. Nu negăm nici o clipă Tainele săvârșite pe Sfintele Altare, doar mărturisim că harul este intens manifestat și prin sfinții Săi.“ (Ioan Ianolide – „Întoarcerea la Hristos“)

Dar nu numai atât. Ceea ce putem numi „duhul sfinților închisorilor“ reușește să sintetizeze toate dimensiunile tradiției creștine. Fără a-i considera la același nivel cu marii sfinți ai perioadei apostolice sau cu marii profeți, ei ne arată că duhul acelora poate totuși găsi forme de manifestare și în zilele noastre, atunci când condițiile o permit, sau mai degrabă o impun. Harul lui Dumnezeu se poate manifesta sub diferite forme, cadrul filocalic fiind doar una din ele, după cum remarcă și Ioan Ianolide, care se pronunță în același timp și pentru virtuțile apostolice sau profetice. Pe care dealtfel nici Teoclit Dionisiatul nu le-a ignorat, însă el nu vedea

continuare în pag. 13

Victor Puiu Gârcineanu

Intellectual cu valențe mistice, veritabil precursor al generației „sfinților închisorilor” din deceniile următoare, viața în ceruri a lui Victor Gârcineanu a început în data de 22 septembrie 1939 prin jertfa sa pentru Hristos, Neam și Legiune din lagărul de la Vaslui, alături de alte zeci de camarazi, victime ale furiei oarbe a unui regim tiranic, care a secerat sute de vieți ale elitei tineretului legionar. N.R.

Un răgaz mai înalt va îngădui odată așezarea într-o lumină cuprinzătoare a unuia dintre cei mai adânci deschițători de drumuri pe care i-a cunoscut Mișcarea Legionară. Astăzi publicațiile de dinaintea ultimei prigoane stau răvășite de confiscări și, în lipsa lor, vom încerca să evocăm, mai mult decât să definim, personalitatea lui Victor Gârcineanu, unul din sufletele de elită, în care trăirea spiritualității creștine a culminat în realizări sublimе pe plan omenesc și sufletelesc.

Latura creștină a Mișcării Legionare a avut în Gârcineanu un interpret de pătrunzătoare viziune. Ca om a fost unul din puținii aleși să se încumete pe urcușul greu care îl înalță pe muritor de la condiția de pământean la cea de sfânt. Ne dăm bine seama de greutatea cuvântului. Victor Gârcineanu a adâncit, actualizând în ființa lui umană, procesul mistic de desăvârșire, în stare să ridice pe om mai aproape de divinitate. O lumină interioară i-a revoltat sensul Dumnezeirii și el mereu a tins spre ea.

Sub două aspecte, de cugetător și interpret al spiritualității legionare, și de mistic ostenitor să urce treptele creștine ale desăvârșirii interioare, ni se prezintă trăsăturile esențiale ale personalității

lui Victor Gârcineanu, și ele îl așează între figurile cele mai sublimе ale martirologiului legionar.

Puiu Gârcineanu a pășit în publicitatea românească într-un fel din care nu s-ar fi putut bănui evoluția lui ulterioară. Un roman publicat în fragedă tinerețe, „La hanul lui Tăriță”, a pus în evidență un mare talent literar. Începutul acesta a rămas fără urmare. Curând, Puiu Gârcineanu apuca o cale mai gravă. Structura lui sufletească și un îndemn din adânc îl făcea să considere literatura drept un joc frivol, în timp ce neamul românesc se afla în plină dramă. Romancierul de o clipă se detașă simplu de orice năzuință personală după un nume în literatura românească. Era un sacrificiu pe care nu avea să-l regrete niciodată.

Cinci ani mai târziu mărturisirea prietenilor la ce distanță sufletească se găsește de începutul său literar. Se simțea la un veac de suflet departe de întâia lui creație artistică.

Pentru un cititor atent însă, anumite însușiri sufletești se vădesc și în acel roman părăsit. Un mare dor de intuiție unit cu o pătrunzătoare inteligență analitică. Spiritul ales al lui Puiu Gârcineanu arăta de la început îmbinarea armonică a acestor două însușiri, rareori întrunite la un om, și rareori cu atâta perfecție.

Drama românească avea să-l aducă pe tânărul romancier în făgașul ei, iar el avea să-i aducă în dar marea sa putere de simțire și judecată. Părea un copil firav, cu o frunte larg boltită deasupra unor ochi arzători și a unui oval delicat, dezmințit de o bărbie energetică. Lucid, arzător, impetuos în convingere și reținut în expresie, minte ordonată

și clar văzătoare, pe lângă o simțire mereu în elan, Puiu Gârcineanu avea marele dar al simplității. Era deschis, natural, fraged sufletește, având în deplinătate puterea de a se bucura fără răgaz și de a suferi fără zgomot.

Toată această zestre morală, intelectuală și sufletească, Puiu Gârcineanu o dăruia Legiunii cu neprecupețire. Intrat pe linia ei de luptă și trăire, el nu-și mai aparținea. El n-a mai avut nevoie de un efort de identificare sau adaptare, de vreme ce chiar aportul însușirilor lui însemna o îmbogățire spirituală a Legiunii.

De la început, Puiu Gârcineanu a văzut în Legiune mai puțin mișcarea politică și mai ales realitatea spirituală. Pe aceasta avea s-o adâncească prin propria lui tărie, pe linia înaltă consfințită apoi prin jertfa lui Moță,

În broșura sa „Din lumea legionară”, Gârcineanu afirmă categoric: „Mișcarea Legionară nu este o

continuare în pag. 14

SFINȚII ÎNCHISORILOR: O EVOCARE ÎN MEMORIA MUTĂRII LA CERURI: 70 DE ANI VALERIU GAFENCU ȘI 25 DE ANI VIRGIL MAXIM

în zilele noastre cum și unde ar putea apărea ceva similar, într-o lume mai degrabă indiferentă, decât explicit ostilă față de Dumnezeu.

Valeriu Gafencu, Ioan Ianolide și toți ceilalți au trăit însă într-o asemenea din urmă lume, sau lume din urmă, dacă privim din perspectivă apocaliptică. Încât, fără a o elimina, ci dimpotrivă, așezând-o la temelia trăirii și concepției lor, ei completează dimensiunea filocalică cu celelalte dimensiuni sub care s-a manifestat în trecut tradiția creștină: cea a fapturii active și cea profetică.

*

Situată pe un loc de înaltă trăire mistică și de martiraj, mica biserică din cimitirul penitenciarului Târgu Ocna adună în fiecare an, de aniversarea nașterii la ceruri a lui Valeriu Gafencu, în interiorul și în jurul ei, sute de români veniți pentru a se închina cu evlavie în memoria tuturor acestor mărturisitori ai temnițelor comuniste. De la an la an sunt parcă tot mai mulți, iar credința în autenticitatea gestului lor de cinstire e tot mai apăsătoare.

Dacă mulți dintre acești mărturisitori nu ar fi fost legionari, cu siguranță că până azi am fi avut deja o serie de canonizări din rândurile lor. Așa însă, Biserica oficială încă manifestă la nivel înalt o prudență circumspectă, sau girează doar acele evocări care încearcă să sugereze că oameni de genul lui Valeriu Gafencu (pe care nu-i putem numi nici „candidați la sfințenie”, căci sfânt ori ești, ori nu, nici „candidați la canonizare” căci deocamdată în comisiile sinodale nu se discută concret asemenea dosare de canonizare, poate mai degrabă „candidați virtuali la canonizare”, datorită cinstirii lor la nivelul credincioșilor și a clerului de rang inferior,

dar cu binecuvântarea ierarhului locului) s-ar fi desprins de trecutul lor „legionar”, declarând că nu mai fac politică și că se dedică exclusiv desăvârșirii creștine. Lucru în sine adevărat, dintr-o anumită perspectivă. Numai că o asemenea abordare nu îi poate face să-și schimbe optica pe adversarii neîmpăcați ai unei asemenea posibile canonizări, despre care știm cu toții foarte bine cine sunt, încât nu mai trebuie numiți aici.

Afirmația de mai sus se cade însă nuanțată. Legionarismul nu a fost o orientare exclusiv politică și nicidecum o ideologie orizontală, ci mai ales o stare de spirit catalizată în jurul fondatorului mișcării, care a inclus și o dimensiune morală, eroică și chiar mistică. E drept, într-un anumit context istoric, produs în special de violențele autorităților, s-a practicat de către unii și violența de răspuns ca metodă de luptă politică. Această atitudine, care ține de eroismul jertfelnic și nu de sfințenie, s-a prelungit până în deceniile următoare sub forma rezistenței armate anticomuniste. Dar tot în cadrul legionarismului s-a format în paralel și un alt curent, pe linia interbelică a unui Victor Gârcineanu sau a „Însemnărilor de la Jilava” ale lui Corneliu Codreanu, care promovau o atitudine pur creștină, nonviolentă. Această direcție a fost urmată și de grupul „misticilor” de la Aiud, închiși de regimul Antonescu după 1941, din care făceau parte printre alții Traian Trifan, Pr. Arsenie Papacioc, Valeriu Gafencu, Ioan Ianolide sau Virgil Maxim. Ei s-au delimitat într-adevăr de metodele violente ale luptei politice, poate și pentru că erau conștienți că vremurile de atunci și cele care vor urma impuneau o altă abordare, în care lupta principală avea să fie mai degrabă una în duh decât pe plan material. Iar reperul cel mai sigur ar fi aici calea evanghelică, pe care dacă o urmezi, nu te poți rătăci niciodată.

Din acest grup, practic singurul reprezentant de seamă care a apucat în primii ani de libertate după

1990 să-și aștearnă pe hârtie concepția pe larg, așa cum a dorit, fără nicio constrângere, a fost Virgil Maxim. Cartea sa „Imn pentru crucea purtată” redă traseul duhovnicesc al legionarilor și fraților de cruce din „lavra Aiudului”, care au devenit mai apoi luminători spirituali ai camarazilor de detenție din închisorile comuniste prin care au trecut. Mărturisirea lui Virgil Maxim e una explicit legionară, dar sublimată în întregime la o atitudine spiritualizată, care nu se abate cu nicio iotă de la principiile Bisericii.

S-ar putea obiecta că l-am ignorat pe părintele Arsenie Papacioc, care după prima eliberare s-a dedicat exclusiv vieții monahale, direcție pe care a păstrat-o și după 1990. Numai că tot el spunea despre Virgil Maxim: „Maxim intuia perfect starea de lucru. De fapt, mulți o intuiau, dar el o și prezenta cu toate virgulele, cu tot înțelesul ei. Despre el a spus cineva de mare competență că e singurul care ar putea fi patriarhul țării. Eu, care l-am cunoscut de tânăr, am încuviințat” [Mărturie dată de părintele Arsenie, monahului Moise în ianuarie 2005]. (din „Valeriu Gafencu – Sfântul Închisorilor”)

Iată de ce, fie că după eliberare s-au manifestat explicit ca legionari, fie că nu, acești „mistici” din grupul de la Aiud, din care au făcut parte și Valeriu Gafencu și Ioan Ianolide, s-au exprimat în permanență în același duh, pe aceeași lungime de undă. Biografiile lor, traseul lor spre desăvârșirea creștină și concepția lor despre lume și viață reprezintă un întreg unitar, cu diferențe specifice care țin de personalitatea fiecăruia în parte. Însă între ei nu există disensiuni.

Încât, cu timpul și după voia lui Dumnezeu, la momentul potrivit se vor lămuri toate necunoscutele și se vor risipi toate îndoilele în privința lor.

BOGDAN MUNTEANU

VICTOR PUIU GÂRCINEANU

mișcare politică, ci o revoluție spirituală: o mișcare care a transformat viața românească nu în manifestările ei, ci în viața ei”. Și în alt pasaj lămurește amplificând: „Mișcarea Legionară este înainte de toate o revoluție spirituală, una din acele prefaceri lăuntrice și totale ale sufletului omenesc care nu se întâlnesc în istorie decât la răscrucile vremii, la deschiderile de epocă”.

Pentru neamul românesc nu există spiritualitate în afară de credința creștină. Mișcarea legionară, este mișcare spirituală numai întrucât reînvie în trăire credința străbună. Pătruns de acest adevăr, Puiu Gârcineanu îl afirmă și îl lămurește celor mulți, cu puterea lui obișnuită de a da enunțurilor un caracter axiomatic, și constată că „legionarismul este în primul rând credință în Dumnezeu”.

Dar Mișcarea Legionară, ca fenomen religios, putea fi răstălmăcită. Au existat și există multe mișcări sociale cu caracter mistic. Mințile mărginite și sufletele sterpe erau obișnuite să facă din misticism un cap de acuzare. Condamnau și atitudinea religioasă în sine, dar mai spuneau că este imitație. Gârcineanu le-a răspuns, și constatând fenomenul mistic în mișcările sociale, explică ceea ce deosebește Mișcarea Legionară de ele și o așează pe alt plan.

„Ori de câte ori sentimentele care conduc o colectivitate iau o intensitate mare în întinderea lor, ele tind să cugete o notă religioasă. Dar aceasta este numai o formă și nu fondul religios al mișcării, fiindcă acest misticism, această quasi religiozitate se rezolvă de cele mai multe ori în obiective omenești, nu transcendente. Religiozitatea adevărată există numai acolo unde există un obiect al ei transcendent, unde există la capătul ei Dumnezeu”.

Pe când unele mișcări naționale luptă pentru un stat mai puternic, pentru o viață mai bună, Legiunea, trecând mai departe, năzuiește să înalțe colectivitatea spre trăirea acelui adevăr spiritual pe care îl exprimă lapidar cuvintele Căpitanului: „Ținta neamurilor nu este viața, ci *învierea*”. Învierea înseamnă adoptarea căilor binelui statornicite de Iisus, prin care se ajunge la mântuire, pentru om ca și pentru neamuri.

Legiunea nu exprima, prin exponenții ei, *idei directe* sau *principii*, ci *trăiri*, realități sufletești. Fără trufie, dar cu legitimă recunoaștere a semnificației înalte ce o avea mișcarea, Puiu Gârcineanu spunea: „Prin legionarism neamul românesc a realizat acest fenomen unic în istoria modernă a Europei: o mișcare politică structurată religios. Singura mișcare politică, care își are temeliile în teologia creștină. Aici stă unicitatea inegalabilă a Mișcării Legionare”.

Prin aceeași prismă, Gârcineanu stabilește ceea ce este esențial în structura morală a Căpitanului, ca șef spiritual al Mișcării Legionare: „Personalitatea acestui om este reprezentativ românească prin aceea că e singurul om politic care crede în Dumnezeu. Nu numai că *el* crede, dar crede că *politica e supusă și ea lui Dumnezeu*. Prin aceasta e pe linia românească a lui Ștefan cel Mare”.

Victor Gârcineanu nu s-a oprit la considerarea Mișcării Legionare numai în ce privește aportul ei pe planul istoric românesc. Viziunea lui este mult mai largă. Stabilind ceea ce deosebește legionarismul de alte mișcări cu caracter mistic, ele arată totodată ceea ce în legionarism e nou și mai bun în raport cu ele. Vorbind despre identitatea structurală dintre fascism, hitlerism și comunism, el constată: „toate trei sunt mișcări mistice cu obiective omenești. Abia legionarismul se înalță până la Dumnezeu”.

Pornind de la această constatare a superiorității spirituale a legionarismului, Victor Gârcineanu

vedea deschizându-se larg orizontul misiunii sfinte a Legiunii nu numai pe plan național, ci pe plan universal. Gârcineanu avea convingerea nezdruccinată că Legiunea, după ce va fi transfigurat neamul românesc, este chemată, împreună cu acesta, să readucă lumii și neamurilor cuvântul lui Dumnezeu.

„Legionarismul este în primul rând *credință în Dumnezeu*, în sensul cel mai pur, în sensul tradiției noastre creștine”.

„Ei bine, faptul acesta e hotărâtor pentru poziția românească în perspectivele istoriei care se deschid. Pentru că pe acest drum, al căutării colective a lui Dumnezeu, vor trebui să vie după noi toate neamurile. Aici se zvârcolesc toate neamurile să ajungă, dar nu pot încă să ajungă. Spuneam altădată că lumea se întoarce, fără voia ei aparentă, împinsă de năzuințe organice, din nou spre Dumnezeu. Spuneam că acesta e un mare proces sufleteș al cărui mers e fatal în istorie. Ei bine, pe drumul acesta al reîntoarcerii oamenilor către Dumnezeu, neamurile ne vor găsi pe noi ca învățători”.

Ne amintim emoția ce am încercat-o, ca în fața unei revelații, la citirea articolului lui Puiu Gârcineanu despre prezența lui Iisus în neamul românesc, publicat într-un număr de Paști al revistei „Vestitorii”. Străbătea din el convingător sentimentul începuturilor de ev, când Gârcineanu mărturisea cu accente de inspirat, că trăirea creștină în Legiune *pune temeliile unei noi civilizații în omenire, pentru o mie de ani de acum înainte*. Mărturia lui Gârcineanu ne ajută să ne apropiem cu înțelegerea de cele cuprinse în Testamentul lui Moța.

Gârcineanu a depășit prin trăirea sa creștină nivelul comunității. Nu a fost adică un om al turmei credincioase, sau numai un interpret al adevărului tuturor, ci un realizator, un mergător înainte și pilduitor al înălțării omului spre divin.

Aici trebuie să părăsim documentarea spre a lăsa cuvânt amintirii.

În preajma jertfei eroice și sfinte a lui Moța și Marin, în care toți am văzut dovada supremă a dragostei pentru Iisus, trăirea creștină în Legiune înflorise în multe conștiințe. Se risipiseră nedumeririle, calea era netezită. Cine avea destule puteri sufletești, putea încerca s-o urmeze. Cuvântul „sfințenie” își împropățase înțelesul și se apropiase de priceperea unora dintre legionari. Sfinții au fost la început oameni ca și noi. Prin harul ceresc și prin puterea lor spirituală au trecut apoi dincolo de omenesc. În câteva suflete de elită a mijit într-o zi chemarea de sus, pe care au primit-o cu umilință și simplitate, în mare tăcere.

Pe Victor Gârcineanu l-am cunoscut în lagărul de la Ciuc. Am vorbit cu el despre cele expuse de Alexis Carrel în „L’homme, cet inconnu”. Carrel arăta că întâlnise, retrași din lume, oameni care practicând treptele misticii încercau să se apropie, însuflețiți de o mare putere de credință, de pragul cuvioșiei. Treptele de trecut pentru ca omul să-și depășească ființa pământească fuseseră de mult arătate de Cuviosul Ioan Scărarul. Sfânt devenea un om care fusese în stare să le urce. Bunătatea și lepădarea de sine erau dintre primele „scări”.

Aceste lucruri le convorbeam, iar timiditatea mea de laic, slab și neputincios în fața minunii, întâlnea în Victor Gârcineanu un învățător care ascundea sub simplitate știința lucrurilor pline de taină. El niciodată nu s-a destăinuit, despre încercarea cea mai mare n-a vorbit niciodată, căci i s-ar fi părut orgoliu și trufia era la antipodul lui. Cunoașterea adâncă a căilor spre înalt era un secret. Îl puteai bănuî, dar numai atât. Cine ar fi cutezat să-l întrebe: *Cu tine ce faci?* - Ar fi fost o profanare, un sacrilegiu.

Alexandru Cantacuzino adusese cu sine în lagăr câteva cărți de căpătâi. Era și o carte de filozofie ortodoxă a lui Berdiaev, în care se expuneau, destul de confuz și, după critica lui Victor Gârcineanu, uneori greșit, căile ce duc spre

divinitate. Un capitol despre dragoste ca mijloc de sublimare, în care găseam lucruri atât de noi, a provocat una din acele rare convorbiri în care Gârcineanu, ieșind din rezervă, ne „învăța”. El nu discuta, ci predica. Înflăcărat de cunoașterea adevărului ce ne depășea ne vorbea cu puterea celui ce poseda certitudinea absolută a *științei ultime*.

Puiu Gârcineanu ne spunea: „Iadul și raiul nu sunt undeva în univers, ci sunt în noi. Iad înseamnă dizarmonie, dezechilibru; ceea ce prefăcut, fals, mincinos, ceea ce e iad. Ceea ce e armonie, integritate, echilibru, adevăr, aceea e rai. Omul singur își clădește raiul sau iadul, după cum urmează calea armoniei și adevărului sau a dezechilibrului și minciunii. Răspata raiului este sentimentul sublim al armoniei interioare, pedeapsa iadului este sentimentul de revoltă, de ură al celui ce stăruie în minciună și păcat. Raiul sau iadul nu ni se deschid după moarte, ci încă din viață. Stă în puterea noastră de a ni le dobândi. Acela care prin trudă lungă își dobândește armonia divină în suflet, a câștigat raiul pentru eternitate. Iar cine iese din viață ca un element al dizarmoniei și al păcatului, a pierdut prilejul de a se integra armonic în eternitate și duce cu sine iadul din care n-a vrut să iasă. Nouă oamenilor ne este dat să dobândim raiul cu puterile noastre sufletești. Să alungăm din noi păcatul, minciuna, tot ce tulbură și înjosește. Numai acum în viață o putem face. Celor mulți nu le pasă, și ei nu știu ce pierd...”

Felul lui de a fi de atunci abia astăzi ne lămurește. Străduința lui interioară se ascundea după camaraderia simplă și francă ce o manifesta. Nimic solemn sau grav, nici măcar absorbire sau îngândurare. Certitudinea îi dăduse libertate interioară. Efortul spiritual nu se desemna în afară. De aceea taina lui era greu de surprins. Totuși simplitatea lui adăpostea un suflet mare mistic. Cei de rând *cred* numai că rugăciunea poate aduce puteri de sus în noi. Gârcineanu *știa*. Noi credeam numai în minuni, el le și *înțelegea*. Noi stăteam uluiți pe țărmlul omenesc, el umbla acum pe fața apelor, departe. Contemplarea, interiorizarea, rugăciunea, ne cereau eforturi grele, căci ne împiedicam de lutul omenesc care atârna opac peste spiritul nostru. Puiu Gârcineanu pătrundea simplu în lumea spiritului, precum simplu revenea între noi. – Era între noi cineva care știa pe de rost religiile și mitologiile și putea vorbi despre mistică și religie cu o documentare uluitoare. Dar Puiu Gârcineanu era *în ele*, nu în jurul lor. El știe adevărul pentru că *trăia înlăuntrul lui*.

Cine-și va putea reaminti un cuvânt, o frază aruncată ici-acolo, și care lumina ca o linie de foc? Acum târziu începem a înțelege că am avut între noi un suflet înzestrat cu puteri mari, care începuse să urce drumul spre înalt. El putea ceea ce pentru noi era cu neputință. Pentru noi jertfa era cutremurare, pentru el încoronare.

Un martor ne spune că, aflând martiriul Căpitanului, Victor Gârcineanu a îngenunchat în tăcere, într-o reculegere adâncă, din care s-a ridicat spunând: „Căpitanul a învins!”. Ceea ce în ordine omenească era deznodământ, în ordine divină era împlinire și desăvârșire. Puiu Gârcineanu cugeta și trăia în ordinea divină.

Ce drum a mai străbătut el până la 22 septembrie 1939? Până unde a ajuns? Nu a venit și pentru el împlinirea la capătul drumului spre înalt?

Aici cuvintele noastre pămâtenene nu mai ajung, ca să poată spune iubirea și venerația pentru cel pornit atât de departe și atât de sus.

Plecăm fruntea și rămânem înfiorați în fața tainei lui mari. Slăbiciunea noastră omenească îngăduie ca o lacrimă să se prelingă pe obraz. Puiu Gârcineanu ne privește de sus și ne iartă.

Barbu Slușanschi – „*Însemnări sociologice*”, Anul IV. - Nr. 4, 15 octombrie 1940

Congresul general studentesc de la Târgu Mureș

Trenul fantomă. Defilarea cămășilor verzi. Seriozitatea dezbaterilor. Impresionantă hotărâre pentru pedepsirea trădătorilor și canaliilor. Conferința d-lui. General Gh. Cantacuzino-Granicerul. Moțiunea

Cu toate piedicile puse de guvern – după ce în prealabil aprobase congresul – studenții creștini au ajuns, trecând peste toate obstacolele, la Târgu Mureș. Cel mai mare obstacol pus în calea studenților bucureșteni a fost în gara Lunca Bradului, când o armată de jandarmi – din ordinul guvernului, a încercat să oprească înaintarea studenților spre Târgu-Mureș. Întrucât d. Tileanu, subsecretar de stat, dăduse ordin în acest sens. În momentul când trenul urma să-și ia direcția... spre București, sosește trenul cu studenții ieșeni. Datorită intervenției energice a studenților din Iași, în fruntea cărora se găsea camaradul Tudose, președintele centrului studențesc și cunoscut „spărgător de fronturi”, jandarmii au fost determinați să îngăduie plecarea trenului spre Târgu-Mureș, nu spre București, cum ar fi dorit d. Tileanu care hotărâse și ținea morțiș să zădărnicească congresul.

De la Lunca Bradului, studențimea a călătorit în „trenul fantomă”. Din cauza „discuțiilor” cu jandarmii, care au rămas de tren... pentru că nu aveau bilete, probabil, studenții au condus trenul fără nicio oprire până la Târgu-Mureș (cca. 100 km.).

Defilarea cămășilor verzi

La Tg. Mureș au ajuns circa 5000 de studenți, între care am remarcat peste 2000 cămăși verzi și 30 cămăși albastre. Am dedus de aici că studențimii creștine îi place mai mult culoarea primăverii, verdele.

Într-o ordine perfectă, studențimea a defilat pe străzile orașului, până la monumentală catedrală. La catedrală 6 preoți au oficiat un serviciu religios și un parastas pentru legionarii căzuți, apoi, încolonați în aceeași ordine, studenții au plecat spre palatul cultural.

În piața Catedralei, marșul studențesc. Studenții merg în direcția Târgu Mureș

Sedința festivă

Vasta sală a palatului cultural era arhiplină de studenți și public creștin din Tg. Mureș și din alte părți ale țării.

Dl. Gheorghe Furdul, președintele Uniunii Naționale a Studenților Români Creștini, a deschis cel de-al X-lea congres general studentesc, ținând o impresionantă cuvântare, din care spicuim:

„Ca un omagiu adus Ardealului pe plaiurile căruia se desfășoară congresul studentesc, gândul nostru se îndreaptă către cel mai venerabil reprezentant al Bisericii și Naționalismului ardelean, protopopul Moța; iar ca un omagiu suferințelor Ardealului, am înțeles să dăm președinția de onoare la trei țărani din Munții Apuseni.

Nu este o simplă întâmplare că cel de-al X-lea congres se ține în cetatea Tg. Mureș, simbolizând astfel

legătura noastră cu Ardealul, ci am făcut aceasta și spre a demonstra forța tineretului român naționalist și a conducătorilor României de mâine.

În congresele sale, studențimea a știut să-și imprime o reprezentare a poruncilor superioare ale neamului și să reprezinte spiritualitatea românească.

Studențimea română trăiește intens o viață naționalistă. Ea a căutat totdeauna să definească, să cristalizeze ideile profetice, formulate la 1922. Congresul de azi nu este al unui partid politic, cum s-a căutat să se insinueze, ci e congresul propriu al studențimii care trăiește într-o viață românească și el anunță începutul marilor lupte.

Față de guvernarea liberală care a schingiuit tineretul naționalist și față de guvernarea țărănească, de toate atacurile presei jidovești, și a celor care caută să-i imprime drumuri piezișe, studențimea va trebui să ia o atitudine.

În ce privește afirmația că studențimea s-ar fi dedat la manifestații nedemne în cursul drumului, țin să precizez că n-au fost decât unele acte neînsemnate și cu totul izolate și care nu angajează studențimea și conduita ei”.

A urmat apoi cuvântul d-lui. Dandea, primarul orașului, care a spus:

„În toate timpurile, preocupările tineretului intelectual au fost o prevestire pentru directiva de mâine. Așa a făcut și tinerimea noastră acum zece ani, în primul său mare congres, când a pornit acțiunea naționalistă de afirmare disciplinată a întregii Națiuni. Este o necesitate necontestată ca toată suflarea românească să-și pună munca în slujba realizării integrale a statului național, care singur poate răspunde marilor chemări, iar aceia care subminează idealurile naționaliste sunt sau trădători, sau înconștienți.

Studenții, ca toți oamenii, de altfel, nu sunt însă infailibili, dar este bine ca ei să conlucreze cu cei mai în vârstă și să asculte de sfaturile lor.

Ca fost prim-președinte al studențimii din Cluj, după Unire, sunt fericit de a vă spune, cu toată căldura sufletului meu, Bine-ați venit!”

Dăm fragmente din cuvântările rostite de următorii domni:

Dl. Prof. C. Giurescu: „Ca profesor al Facultății de Litere din București, aduc salutul meu acestui înălțător și exemplar congres. Înălțător, prin principiile pe care le are înscrise în programul său; exemplar, prin ordinea de care a dat dovadă.

Probleme mari de ordin național și democratic stau la baza ideilor dvs. Și desigur că veți ști să dați atenție problemei redobândirii pentru

Neamul nostru a drepturilor sale, acolo unde el a fost tot timpul în defensivă.

Dați atenție problemelor sanitare, căci situația de astăzi este foarte îngrijorătoare. Ca să vă dau un singur caz: într-o singură comună din județul Putna s-au constatat 200 cazuri boli venerice.

Căutați a vindeca pe calea faptelor relele de care suferă țara. Aduceți-vă aminte că Neamul nostru, atât prestigiu va avea în fața omenirii cât va ști să se impună prin realizările sale. Deveniți buni specialiști în ramura pe care, nesiliți, fiecare v-ați ales-o ca să dați nu numai cetățeni conștienți, ci și capete de seamă care să se impună prin creațiuni spirituale proprii.

Terminând, vă aduc încă o dată salutul meu plin de afecțiune.”

Dl. prof. Dan Rădulescu: „E primul congres la care

iau parte și sunt fericit că, după ce am văzut ceea ce am văzut, să spun: acum sunt sigur de viitorul țării.

Marea generație care trebuie să poarte marile răspunderi va ști să le poarte și o spun aceasta nu pentru ca să plac, ci fiindcă mi-e rușine de generația mea. Și e dureros că o atât de mare prăpastie este între aceste două generații. Să se cutremure generația mea când se va privi pe sine și să se integreze apoi în același suflet cu al dv.

Obiectivi în discuții, stând mereu pe un teren solid, dv. veți ști să vă impuneți în acest congres ca o manevră supremă în această bătălie. Vă urez să aveți, în înfăptuirea victoriei de mâine, același elan pe care îl constatăm astăzi. Căci acest spirit de sacrificiu eu nu l-am mai văzut până astăzi.

Terminând, ridic cuvântul pentru acel care a dat sugestii, elan și a știut să fie premergător, nu imitator: Căpitanul!”

Dl. căpitan Șiancu a mulțumit studențimii pentru cinstea de a-l fi invitat la acest congres pe care l-a numit istoric, pentru că se ține în cetatea de unde a plecat marele mucenic al neamului românesc, Avram Iancu, spunând că în epoca de restriște dreptatea se afirmă, nu se cerșește.

Am credința că, numai prin energii tinere, capabile a jertfi totul pentru Țară, Neamul nostru se va îndrepta. În toată lupta mea am căutat numai binele Neamului românesc și niciun interes personal și numai dv., ca demni legionari români, veți fi în stare să ne duceți la victorie, cu cartea în mână și cu arma la picior.

Dl. Radu Budișteanu a spus următoarele: „Vorbesc în numele asociației generale a avocaților creștini români, al dlui. Istrate Micescu, decanul baroului Ilfov și în calitate de fost membru al mișcării studențești de la 1922 și de avocat pledant în toate procesele martirului nostru.

Noi și cei care luptăm cot la cot de 15 ani reprezentăm ideea națională. Baroul de Ilfov și-a făcut datoria în această direcțiune, alegând lista naționalistă pe care o vom duce la victorie în toate barourile, paralel cu acțiunea voastră.

Celor care caută să-și creeze drepturi superioare față de ale noastre, minoritarilor, le spunem ca fostul ministru iugoslav Nincici: Înainte de a fi minoritari, nu uitați că sunteți cetățeni. Și declarăm aici că acele drepturi superioare nu le recunoaștem, ci le repudiem. Nu recunoaștem decât dreptul major al națiunii românești, de a îndeplini serviciile publice și prerogativele constituționale. În ramurile de Stat să avem drepturi exclusive, iar în restul ramurilor de activitate să rămână și pentru ei ceea ce mărini-mia noastră vrea să le acorde. În urma noastră să lăsăm o Românie puternică, în cadrul unui Stat puternic, exclusiv naționalist.

Va fi trădător acela care nu-și va face datoria și vă rugăm să aplicați un stigmat în alb celor care vin la congresul vostru și care mâine ar putea dezerta.”

R. Șerban Popa, în numele Ligii Antirevizioniste, a spus: „Pe unde călcăm, mergem pe urmele, pe sângele, pe oasele strămoșilor noștri. Aceștia ne strigă: veniți la datorie și sacrificați-vă pentru Țară.

Desigur că unii, nădejdea acestei țări, nu veți uita această chemare și veți fi ațintiți totdeauna asupra dușmanilor Țării dinăuntru și din afară, căutând să parați loviturile acestora. Și vă asigurăm că noi toți vă iubim, vă sprijinim, vă încurajăm...”

Dl. Sergiu Florescu, președintele Sindicatului Ziaristilor creștini din Basarabia, salută congresul în numele „României Creștine” și a ziaristilor creștini din Basarabia și asigură studențimea creștină că va continua lupta până când în locul Basarabiei iudizată de azi, se va crea Basarabia legionară.

Reprezentanții străini

Dl. Furdul a salut pe reprezentanții studențimii naționaliste din Germania. În numele acestora, dl. dr. Scherer a mulțumit pentru sentimentele arătate studențimii germane și pentru spiritul prietenesc în

continuare în pag. 16

CONGRESUL GENERAL STUDENȚESC
DE LA TÂRGU MUREȘ

care sunt primiți la noi și a asigurat congresul de aceleași sentimente din partea lor, făcând urări de prosperare a Neamului nostru, în spirit prietenesc de la tineret la tineret și de la popor la popor.

D. Furdul a adăugat: Admirăm în poporul german puritatea de concepție și de acțiune și credem că cu o voință egală cu aceea a lui Hitler, se va realiza și la noi de către Corneliu Z. Codreanu, pe un alt plan, cu o altă structură, pentru necesitățile noastre românești.

Dl. Patroschi, în numele tineretului polonez, a transmis congresului sincere salutări, făcând urări pentru înălțarea Neamului nostru, sub domnia puternică a Coroanei românești. Tineretul polon și cel român vor ști să se apropie. Trăiască M. S. Regele Carol II-lea! Trăiască curajoasa dv. organizație! Trăiască frăția tineretului polon și român!

Dl. Alex. Cantacuzino a citit textul unei scrisori adresată Ducei Mussolini, ca răspuns la apelul premierului italian, făcut prin „Popolo d'Italia”, în care arată că tineretul român este alături de cel italian, conștient că împotriva lor se pune la cale un complot masonic.

Dl. Gh. Furdul a citit telegramele adresate congresului de domnii Dragoș Protopopescu, Octavian Goga; Simion Mehedinți, I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, G-ral Cantacuzino și de studenții polonezi.

După ce a rostit un cuvânt pentru cei căzuți pe ogorul naționalismului, sala a intonat „Imnul legionarilor căzuți”.

Dl. Furdul a terminat spunând că oricine se va deda la vreun act de dezertare, va fi izolat și sancționat așa cum se cuvine. Credem însă – spune D-sa – că nu se va întâmpla vreun act care să nu cadreze cu demnitatea de student român.

Ședința s-a deschis la ora 9 sub președinția dlui. Gh. Furdul.

Dl. Gabriel Nasiu, student maramureșean, în completarea raportului de ieri a dlui. Ion Mărie, a arătat, cu date statistice, că de la 90 la sută, cât reprezentau românii în Maramureș, în 1700, azi au rămas numai 52 la sută. Întrucât minoritarii au acaparat toate ramurile de activitate, ar fi bine ca o comisiune să apere în fața autorităților drepturile românilor băștinași, care să fie aduși la o viață nouă.

Adunarea a ales această comisie compusă din dnii. Gh. Furdul, Vereș, președintele centrului „Petru Maior” Cluj și Ion Mărie.

Dl. D. Lucescu, președintele studenților I.O.V. București a susținut raportul asupra situației studenților orfani de război. D-sa a început prin a arăta că în toate țările hrana sufletească a generațiilor viitoare este felul cum fiecare țară își cinstește eroii.

La noi, însă, cu toate cererile și protestele, lumea I.O.V. a rămas tot timpul creditoarea Statului, care nu i-a dat decât niște pensii de mizerie. Unii dintre orfanii de război, neavând cine să-i sprijine, au ajuns simpli servitori, iar cei care au urcat până la universitate duc o viață de neînchipuite privațiuni.

Francmasoneria

Dl. Filon Lauric, președintele Centrului studențesc Cernăuți a vorbit despre curente sociale distructive. Domnia sa a arătat că unele doctrine creatoare de curente sociale au emanat de la aceeași organizație mondială anticreștină și antinațională, care este francmasoneria pentru ca apoi, în numele unui fals umanitarism, să lucreze la înăbușirea spiritului naționalist.

Contra francmasoneriei, a dezorganizării și a haosului în care aceasta lucrează să ne arunce, s-a ridicat tinerimea românească, impunând țării ritmul de deșteptare a virtuților strămoșești. Acestei mișcări de jertfă, disciplină și spirit constructiv, Statul însuși încearcă să-i dea lovitura mortală.

Se impune, de aceea, desființarea francmasoneriei, condamnarea membrilor ei, cărora studențimea să le declare ostilitate și să rupă orice legătură cu ei.

Dl. Istrati, vorbind despre problema minoritarilor față de educația școlară, a arătat că minoritarii știu să se ajute între ei spre a-și putea forma educația

pentru școală, pe când românii săraci și nesprijiniți de nimeni reprezintă în unele școli procente foarte reduse.

Dl. Arghiropol, președintele Centrului studențesc Chișinău, a vorbit despre problema sectelor religioase. D-sa. a evidențiat caracterul subversiv al diferitelor secte religioase, care întrețin o intensă propagandă și care constituiesc un mijloc spre a ne destrăma și a face mai posibilă înstrăinarea noastră.

Pentru P.S. Episcop Vartolomeu

Dl. I. Antoniu, președintele C.S.B. a arătat că hotărârile din ultimul timp ale Sfântului Sinod îl fac să renuțe la raportul său asupra relațiilor Bisericii cu tineretul, întrucât s-au adoptat unele puncte a căror acceptare de către forurile bisericești o ceruse în raport. D-sa a spus apoi: Spre rușinea parlamentului nostru, ne este dat să aflăm astăzi că s-a votat trimiterea în judecată a episcopului Vartolomeu al Râmnicului. Este unul dintre acele atacuri organizate la temelia Bisericii noastre, dintre acele concertate încercări de compromitere a marii figuri bisericești naționaliste.

Dl. Furdul a comunicat apoi că va redacta o adresă de protest în acest sens.

Problema evreiască

Dl. T. Todose – Iași, în raportul despre problema evreiască, a arătat pericolul elementului evreiesc în mijlocul nostru.

Neamul românesc a avut atâta putere în existența lui milenară, încât a asimilat toate elementele străine care s-au introdus în mijlocul său. Neamul evreiesc însă tinde să infecteze cu totul sufletul nostru, dacă n-am lupta cu hotărâre împotriva lui. El a acaparat toate ramurile de activitate economică, iar pericolul său este și mai vădit, dacă ținem seama că în tot timpul caută să ne dea lecții până și în chestiunile religioase. Zi de zi ei ne subminează ideea de Dumnezeu, Tron și Patrie. Pericolul evreilor a fost de mult observat și împotriva lor au început o acțiune românească profesorii A. C. Cuza, Paulescu și Găvănescul. De atunci, problema s-a complicat astfel încât, spre a putea rezolva chestiunea evreiască, trebuie să dezlegăm mai întâi problema crizei Românismului, să avem adică români de caracter și abnegație.

Înlocuirea statului de azi cu un stat național românesc, va aduce soluționarea problemei. Studențimea română creștină asigură că stă trează și va ști să-și facă datoria pentru realizarea unei Români Mari și puternice.

Dl. Furdul scoate în relief faptul că studențimea a ajuns la o maturitate atât de superioară, încât nu mai privește problema ridicării noastre numai prin prisma chestiunii evreiești.

Dl. I. Bica, președintele studenților din Sibiu, în raportul asupra francmasoneriei, a arătat că după regulile scrise, cei neinițiați ar putea deduce că francmasoneria este școala celor mai frumoase principii. Aceștia nu știu însă că membrii ei lucrează în secret și că francmasoneria tinde la negarea neamului și creștinismului, înțelegând că prin distrugerea lor să netezească drumul evreilor spre stăpânirea lumii. Libertatea francmasonică este anarhică. Egalitatea lor e comunismul adevărat, iar fraternitatea înseamnă întărirea lor, ca stat în stat.

Francmasoneria compromite pe oamenii politici în felurite chipuri, compromite idealurile cele mai frumoase. Francmasoneria trebuie de aceea să fie nimicită.

Dl. Gh. Furdul: Este hotărât că francmasoneria lucrează împotriva Neamului și înțelegem de ce o anumită presă chiar susține că masoneria ar putea

După defilare spre sala dezbaterilor. De la stânga spre dreapta: 1) T. Todose, președ. C. S. Iași; 2) Gh. Furdul, președ. U. N. S. C. R.; 3) Filon Lauric, președ. C. S. Cernăuți; 4) I. Caralanase, vice-președ. U. N. S. C. R.; 5) Ion Antoniu, președ. C. S. București

împăca idealurile lor cu Naționalismul. Cerem cu insistență eliminarea tuturor profesorilor masoni din universitate, iar studenții să-i demaște, atât pe aceștia, cât și orice lucrare masonică. (...)

Dl. Emil Bulbuc: Generația de la 1922 e gata să arunce mânușa și să cheme tribunalul istoriei. (...) Nu există forță care să ne dea înapoi.

Dl. Ion Rodeanu, președintele Federației studenților teologi dezvoltând raportul: Studenții față de mișcările de dreapta, a spus: Rapoartele noastre din anii trecuți au lămurit atitudinea față de partidele de stânga: lupta aprigă. Conștienți că singuri nu putem duce lupta, înțelegem să sprijinim partidele de dreapta.

Partidul național creștin și Frontului Românesc le lipsește însă spiritul ofensiv și acel de jertfă, care singure pot imprima tăria unei mișcări. Ele n-au posibilitatea de a crea omul nou, omul de sacrificiu. Sunt destinate numai să pregătească drumul spre mari realizări.

Noi avem dragoste de Țară, braț de luptat și sânge de vărsat pentru Țară. Ne trebuie doar conducătorul: îl avem pe dl. Corneliu Z. Codreanu. (Congresistii cântau în picioare „Ștefan Vodă al Moldovei”)

Pentru că există o Țară care trebuie apărată contra tuturor străinilor. Încadrarea individuală nu se poate face decât în partidul „Totul pentru Țară”. Cine luptă pentru ridicarea Neamului, n-are decât o singură cale de urmat: duhul și fapta legionară.

D. Gh. Furdul insistă asupra ideii că U.N.S.R.C. nu poate face parte din niciun partid și nici din orice punct de vedere studențimea nu se alătură unui partid, ci ea numai se regăsește în ele.

Solidaritatea studențimii naționaliste

Dl. Prof. Andronescu – Galați a vorbit despre solidaritatea studențimii naționaliste. El a arătat că misiunea studențimii este aceea a superioarei întrupări a tinerimii creștine, este misiunea națională a Neamului însuși. În noi, studențimea română se vede reactivarea vechilor Traci care se sacrificau pentru binele Patriei. În studențimea română se vede reînvierea unui Neam amenințat să se stingă de o epidemie morală. Dar Tracii au suferit de o mare boală: aceea a dezbinării și a trădării. Aceasta i-a făcut să nu fie stăpâni ai lumii. De această boală suferim și noi astăzi.

Dl. doctorand Șerban Milcoveanu, directorul departamentului internelor și fost președinte al societății studenților în medicină, dezvoltând problema asistenței sanitare a poporului român și eugenia rasei, a arătat că cu 35 la mie nașteri și 20 la mie morți, suntem prima țară din Europa, cu un excedent al nașterilor, cu 350 mii pe an.

Pedepsirea trădătorilor și canaliilor

Camarazii Paul Craja și Virgil Rădulescu au înfierat pe toți trădătorii și canaliile care lovesc mișelește și mișcarea legionară. S-au citit numele trădătorilor și

continuare în pag. 17

CONGRESUL GENERAL STUDENȚESC
DE LA TÂRGU MUREȘ

a canaliilor, demascându-se sistemul și mijloacele de luptă ale acestora. S-a arătat cu câtă mârșăvie lucrează trădătorul Stelescu contra mișcării legionare. În ceea ce privește pe Beza, a fost considerat iresponsabil, fiind suferind de o boală incurabilă („de un dement nu face să ne ocupăm”, a declarat dl. Furdui). „A fost demascată acțiunea criminală a camarilei „oculte” care se servește de anumiți oameni politici. A sosit vremea să spunem categoric, să se audă până la cer: Jurăm moartea oculte sau moartea noastră”, a declarat energicul legionar Viorel Trifa.

Camaradul Bulbuc – Cluj a vorbit foarte entuziasmat despre problema trădării.

Apoi, în urma propunerii camaradului Craja, președintele soc. stud. mediciști din București, congresul a aprobat organizarea echipelor de pedepsire a trădătorilor și canaliilor. Echipelile au fost constituite pentru fiecare trădător și canalie în parte, iar șefii de echipe au depus jurământul în fața congresului. Printre șefii echipelor de pedepsire am remarcat pe camarazii Gh. Furdui, preș. U.N.S.R.C., Alexandru Cantacuzino, directorul departamentului externelor din U.N.S.R.C., Craja, președintele soc. studenților mediciști din București, Viorel Trifa, fost președinte al centrului studențesc Chișinău.

Ziarele trădătorilor: „Cruciada Românismului”, „Străjerul”, „Studentul Român”, „Dimineața”, „Adevărul”, „Zorile”, „Cuvântul Liber”, au fost arse în piața orașului.

Închiderea congresului

În ziua a treia au mai vorbit următorii camarazi: Eugen Popescu, președintele studenților Academiei Comerciale din București, Dan Milcoveanu – Timișoara, Dl. I. Capotă, I. Antoniu, președinte C.S.B., Tudor Ionescu, Traian Cotigă, fostul președinte al U.N.S.R.C., Adam Bulig din Banatul Iugoslav, Carățanase. Ultimul cuvânt l-a rostit camaradul Gh. Furdui care, în aplauzele studențimii entuziaste, a declarat închis congresul, după ce s-a votat următoarea

MOȚIUNE

Studențimea română creștină adunată în al X-lea congres general la Tg. Mureș, în zilele de 3-5 aprilie 1936, a votat în unanimitate următoarea Moțiune:

După 14 ani de suferințe și jertfe, studențimea română creștină se regăsește pe aceeași linie de credință și luptă naționalistă și creștină, începută la 1922 și reafirmă cu hotărâre aceleași crezuri.

Studențimea română, ca corp conștient, își afirmă completa independență spirituală, de acțiune și de disciplină, încuviințând ca individual studenții să poată da concurs activ mișcărilor naționaliste: Totul pentru Țară, Partidul Național-Creștin, Frontul Românesc și Liga Corporatistă.

În consecință, hotărârile ei de corp luate în congrese generale, nu vor putea să angajeze în niciun chip răspunderea mișcărilor naționaliste

Studențimea declară, însă, unanim și solidar, că realizarea integrală și definitivă a idealurilor naționale

și dezideratelor profesionale nu se va putea face decât prin instaurarea la conducerea statului român a organismului politic-naționalist, expresie a credințelor și luptelor ei, Garda de Fier.

În consecință, studențimea română cere anularea deciziilor de dizolvare a Gărzii de Fier, încetarea pri-goanei și a ofensivei mișelilor dezlănțuite împotriva acestei mișcări naționaliste: punerea ei în legalitate.

Studențimea română, constatând pericolul care pândeste ființa fizică și spirituală a mișcării naționale, ofensiva mișelească a trădătorilor, calomniatorilor, corupției și tentativelor de asasinat, declară că a ajuns la capătul răbdării și a îngăduinței.

Până la rezolvarea integrală însă a dezideratelor postulate la 1922 și reafirmate an de an de studențime în congrese, prin înstăpânirea la cârma destinelor națiunii române a mișcării integral naționaliste, studențimea afirmă încă o dată progresivul și marele pericol spiritual, etnic, cultural, economic și politic a elementului minoritar, jidanii, și înțelege să lupte prin orice mijloace pentru definitivă instaurarea a Românilor în drepturile lor firești.

În consecință, cere:

1. Măsuri neîntârziate pentru protejarea și redresarea morală și fizică și materială a elementului românesc, grav periclitat în Bucovina, Maramureș, Banat și Țara Moților și îmbunătățirea situației elementului românesc din Macedonia, Valea Timocului, Banatul Iugoslav, Ucraina și din părțile Transnistrie, a căror etnicitate începe să se destrame.

Să se aplice principiul reciprocității de tratament în ce privește Biserica și școala.

2. Să se aplice un tratament mai uman mutilaților, orfanilor și văduvelor de război, iar studenții orfani să se bucure de drepturi excepționale în școlile de toate gradele și categoriile.

3. Măsuri de igienă și eugenie socială pentru vitalizarea constituției fizice a neamului nostru.

4. Ridicarea regimului excepțional: Stare de asediu și cenzură instaurate nu din rațiuni superioare de stat și care prin modul de aplicare înăbușesc orice pulsație de gând și simțământ românesc, favorizând atacurile lașe și calomniile, adică asasinatul moral.

5. Măsuri restrictive și legale împotriva curentelor sociale și spirituale distructive care sapă la temelia existenței statului și culturii românești: liberalismul, comunismul, francmasoneria și sectele religioase.

Să înceteze protejarea hrubelor masonice prin paza armatei române.

6. Luând act de ofensiva mișelilor date prin presă, parlament, consilii de partide etc., împotriva mișcării naționale și a corpului studențesc, se deschide pentru susținători, pe lângă cartea neagră a trădătorilor, și cartea canaliilor.

7. Constatând că legile nu mai garantează onoarea individuală și de corp a studențimii și luptătorilor pe tărâm cultural și național, se hotărăște formarea de echipe pentru apărarea onoarei celor ultragiați.

8. Studențimea română cere și va cere neconținut revizuirea procesului Ciumetti, ucis mișelește în împrejurimile cunoscute și sancționarea vinovaților cunoscuți de toată lumea.

9. Profesorii și studenții dovediți a face parte din francmasonerie să fie eliminați din universitate, afișați pe la sediile societăților.

10. Studenții dovediți a avea legături cu partidul Liberal sau Național-Țărănesc să fie eliminați din toate societățile studențești și afișați la sediile societăților respective.

Studențimea română va afișa pe la sediile tuturor societăților studențești următorul testament:

CINE ȘTIE SĂ MOARĂ, NU VA FI ROB NICIODATĂ.

11. Studențimea protestează împotriva perpetuării ilegalității de la Academia Comercială, prin menținerea actualului rector.

12. Se hotărăște pentru totdeauna independența materială a studențimii, interzicându-se orice apel pentru ajutorare materială către guvern sau autorități.

Congresul studențesc se declară solidar cu dezideratele materiale și profesionale ale neamului și studențimii române, în consecință cere:

1. Românizarea industriei și comerțului.

2. Desființarea legii care hotărăște limitarea numărului studenților în universități.

3. Autonomia organizațiilor studențești; studențimea singură fiind indicată a se conduce conform spiritului și nevoilor ei.

4. Reducerea taxelor universitare și abolirea celor de examene.

5. Ameliorarea stării materiale prin acordare de burse și subvenții, iar căminelor și cantinelor să se aplice principiul conducerii autonome, cu controlul forurilor care le subvenționează. Să se interzică patronajul politic al căminelor și cantinelor.

6. Călătoria studenților pe C.F.R. și S.M.R. să se facă cu reducere de 50 la sută în tot timpul anului.

7. Casa studenților din cadrele cetății universitare să fie administrată după principiul autonomiei studențești.

8. Sancționarea cu pierderea oricărui drept a studenților de peste hotare care se dedau la manifestatii ce ating reputația și interesele românești.

9. Înființarea unei politehnice agricole la Craiova, adaptată la structura agrară a țării noastre, din avere lăsată statului de I. C. Mihail.

Congresul împuternicește Comitetul Executiv U.N.S.R.C. să activeze pe toate căile și cu neștrămutată hotărâre pentru aducerea la îndeplinirea imediată a tuturor doleanțelor exprimate de Congresul general studențesc din acest an.

Avem mândria să afirmăm, contrar zvonurilor lansate tendențios de presa iudaică, că în tot timpul congresului, studențimea a dat dovadă de ordine și disciplină perfectă. Niciun incident nu s-a înregistrat. Bărbatul președinte al U.N.S.R.C., dl. Gh. Furdui poate fi satisfăcut că a condus dezbaterile unui congres studențesc care, având în vedere problemele discutate și hotărârile luate, poate fi socotit congres istoric.

S-a observat și de data aceasta, ca și anul trecut la Craiova, că studențimea română (vorbesec de studențimea conștientă) se află perfect încadrată în mișcarea legionară.

Idealul studențimii este victoria Legionarismului.

Remarcăm cu plăcere că în cele trei zile de congres orașul Tg. Mureș a fost transformat într-o adevărată cetate legionară: cămășile verzi și cântecele legionare au dat un nou aspect înstrăinatului oraș mureșan.

SERGIU FLORESCU

România Creștină Anul II, Nr. 41, 9 aprilie 1936

DECEMVIRII (18)

Congresul studentesc de la Târgu Mureș (partea I) Constituirea echipelor de pedeapsă

CEZARINA CONDURACHE

Între 3 și 5 aprilie 1936 a avut loc la Târgu Mureș ultimul Congres Național al studențimii române. Așa cum spuneam și în numărul trecut al serialului nostru, acest Congres a fost nu doar național, ci și legionar. Numărul, prestața, ordinea, curajul și ofensiva clar declarată a studențimii adunate la Târgu Mureș, au făcut ca autoritățile să reacționeze dur și calomniator. Congresul din 1936 rămâne un episod exemplar de atitudine legionară prezentat de presa aservită camarilei drept un act nebunesc, devastator și distrugător, motiv pentru care vor interzice definitiv congresele studențești.

Episodul Târgu Mureș continuă să fie distorsionat și agitat drept capăt de acuzare împotriva Mișcării Legionare și de Antonescu și de comuniști. Din păcate și în ziua de astăzi imaginea imprimată de presa plătită de oamenii Regelui Carol al II-lea acestui Congres continuă să bănuie lucrările diversilor istorici și paginile unor tabloide cu pretins caracter istoric. Dacă Dumnezeu va ajuta, vom încerca să încheiem în viitor povestea completă a acestui congres.

Momentan ne limităm la un reportaj legionar din epocă (România Creștină, 9 aprilie 1936) pe care îl puteți parcurge în conexiune cu acest material și care sperăm să vă ajute în a vă forma o imagine de ansamblu asupra celor petrecute și discutate la Târgu Mureș. În serialul nostru ne vom referi în special la echipele formate în cadrul Congresului pentru pedepsirea trădătorilor.

Congresul Studentesc de la Târgu Mureș - scurtă prezentare

La Târgu Mureș a avut loc între 3 și 5 aprilie 1936, al 10-lea Congres Național al Studențimii Române în organizarea UNSCR – Uniunea Națională a Studenților Creștini din România. După cum vă puteți da seama și din titulatura organizației studențești, această uniune nu îngloba întreaga studențime din România, ci pe cea creștină, care se mărturisea ca atare. Până în 1936 studențimea legionară se impusese prin seriozitate și exemplu în toate centrele studențești din țară, care acum erau conduse de președinți legionari. La nivel național, la momentul aprilie 1936, președintele UNSCR era Gheorghe Furdul (teolog, fost șef al studenților teologi din Universitatea București, fost șef al Centrului Studențesc București, comandant legionar, ulterior doctor în teologie al Facultății de Teologie București, parlamentar ales în 1937 pe listele partidului Totul pentru Țară, asasinat la Râmnicu Sărat în 21/22 septembrie 1939).

Congresul a fost aprobat de autoritățile române și parțial finanțat din banii statului (prin punerea la dispoziție a unor garnituri de tren necesare transportului). Aprobarea a fost dată de toate ministerele și structurile abilitate, inclusiv de Regele Carol al II-lea care a primit în audiență pe Furdul la finele lunii martie 1936 pentru acest subiect. Întâlnirea dintre Furdul și Carol al II-lea este povestită de Constantin Argetoianu în memoriile sale. Argetoianu povestește că în data de 11 aprilie 1936 Radian vine să îl vadă după ce discutase cu Ionel Moța. Iată ce notează:

Nu trebuie uitat că gardiștii sunt hotărât antiparlamentari și îndrumați spre extremă dreaptă. Audiența lui Furdul i-a dezagustat profund prin avansurile pe care Regele le-a făcut președintelui studenților creștini. Departe să-i fi câștigat, platitudinile Suvranului i-a indignat. Furdul a vorbit Regelui obraznic pentru un puțoi ca dânsul, între altele a spus că tineretul nu mai are ce aștepta de la un regim ca cel

de azi în care călăilor liberali de azi vor succeda mâine călăii național-tărăniști. Bătută și persecutată de liberali, Garda de Fier va continua să fie bătută și persecutată de țărăniști care se laudă deja că o vor desființa. Tineretul gardist începe să confunde pe Rege cu partidele sale de guvernământ și se îndepărtează cu atât mai mult de Tron, cu cât îl vede înconjurat de oameni netrebniți. Un bancher jidan falit (Blank), un gheșefar veros (Auschnit) și o damă „care încheagă vițiu și necinstea în preajma Regelui” au îndepărtat definitiv poporul de Dinastie. Regele a ascultat pleoștit, n-a reacționat, și a rugat pe Furdul să intervină ca studenții să se astâmpere și să nu provoace prea multe greutăți Guvernului. În ce privește succesiunea țărăniștilor, Regele a spus textual: „Lucrurile nu stau tocmai așa cum crezi d-ta”. A adăugat că el, Regele, a intervenit deseori pentru a calma zelul Guvernului împotriva studențimii gardiste, iar în ce privește anumite persoane din entourageul său, că informațiile tineretului sunt cu totul greșite. Impresia lui Moța, dezgustat de altminteri, e că Regele știe numai de frică și că e foarte îngrijorat de neplăcerile la care ar putea fi supusă d-na Lupescu. În ce privește pe Titeanu și pe Inculeț, Moța a protestat energic împotriva oricărei bănueli de înțelegere „cu acești pezevenghi”. Dacă au facilitat întru câțva ținerea congresului de la Tg. Mureș, au făcut-o din îndemnul Regelui, căruia Furdul a declarat că congresul se va ține cu sau fără voia Guvernului. (Constantin Argetoianu, „Memorii”, vol. I, 2 februarie 1935 – 31 decembrie 1936)

După ce trenurile studențimii porniseră din loc spre Târgu Mureș are loc o schimbare de plan, autoritățile decid să boicoteze Congresul (sau poate acesta fusese planul lor de la bun început?). Întâi apare calomnia, apoi, folosindu-se de ea, se încearcă oprirea desfășurării Congresului. Nu se reușește. Studenții ajung la Târgu Mureș în număr mare, peste 6000, după mărturiile din presa vremii. Pentru toți, comitetul de organizare reușește să asigure cazare (la persoane particulare din oraș care se oferiseră anterior să găzduiască și să ofere masă studenților) și condiții de perfectă securitate (prin crearea unui serviciu de poliție legionară ce va supraveghea conduita și deplasările studenților sosiți la Târgu Mureș, șeful acestui serviciu a fost viitorul decemvir Ștefan Curcă).

Pe parcursul celor 3 zile de Congres totul se desfășoară în cea mai perfectă ordine. Congresul începe prin participarea studențimii la Te-Deumul oficiat de șase preoți în Piața Catedralei Ortodoxe din Târgu Mureș, urmat de parastasul pentru legionarii căzuți. Apoi are loc prezentarea drapelurilor centrelor studențești și întreaga suflare pornește în defilare, în cea mai perfectă ordine și organizare către Palatul Culturii unde se vor desfășura lucrările Congresului. Are loc ședința festivă, apoi pe parcursul celor 3 zile urmează numeroase dezbateri și luări de cuvânt. La Congres participă și primarul liberal al orașului, Emil Dandea, profesorii universitari Constantin

Giurescu, Dan Rădulescu, Andronescu Galați, reprezentanți ai studențimii naționaliste germane și poloneze.

Subiectele dezbătute în cadrul congresului sunt multe și variate. Se discuta atât despre probleme strict studențești ca numerus clausus, burse și subvenții, cămine, cantine, reducere la plata transportului, taxe universitare și taxe de examen, colaborarea cu studențimea naționalistă străină, strângerea relației și protejarea studenților etnici români din țările vecine etc, cât și despre problemele politice, morale, economice și sociale ale neamului: igienă și eugenie socială, francmasoneria, românizare, înființarea de noi specialități universitare care să servească noilor realități etc.

Nu lipsesc nici subiectele legionare: necesitatea ridicării stării de asediu, Garda de Fier ca singura organizație politică în care se regăsește studențimea, trădarea, încercările de asasinat și de umilire membrilor Mișcării, redeschiderea și rezolvarea cazului Ciumetti, eliminarea studenților liberali și țărăniști din cadrul societăților studențești, crearea echipelor de pedeapsă pentru cei care vor continua să atenteze la viața și la integritatea morală a legionarilor.

Autoritățile boicotează, calomniază și umilesc studențimea

Scriam puțin mai sus despre încercările de boicotare a Congresului. Totul începe în data de 2 aprilie 1936 cu tragerea unui semnal de alarmă și oprirea bruscă a unui tren. Se întâmplă în gara Sinaia unde trenul încărcat cu studenții de la București este oprit fix în fața restaurantului în care Nicadorii așteptaseră sosirea lui Duca. Nu s-a descoperit niciodată cine a tras semnalul de alarmă atunci și acolo, deși la procesul în care s-a încercat condamnarea liderilor studenților pentru „dezordinile de la Târgu Mureș” a fost interogată în acest sens inspectorul de siguranță Bungețeanu, reprezentantul Siguranței Statului la Sinaia: *Avocatul Traian Cotigă a pus două întrebări. La întrebarea: „Cine a tras semnalul de alarmă?” Martorul a răspuns: „Am făcut anchetă și n-am putut identifica persoana care a tras alarma”. La întrebarea: „Dacă Siguranța avea agenți în tren?” Martorul a răspuns: „Evident, ca în toate manifestațiile cu public, dar niciunul dintre agenții noștri n-a tras alarma pentru oprirea trenului.”* (Șerban Milcoveanu, „Pentru ce a fost asasinat Corneliu Zelea Codreanu?”)

Odată trenul oprit, o parte din studenți coboară pe peron, atât cei de afară, cât și cei din interior întonează „Cântecul Nicadorilor” și salută legionărește. Apoi trenul pornește, dar nici nu apucă bine să plece spre Predeal, că la București și de aici în toată presa națională apar niște calomnii mizerabile: studenții au făcut fapte oribile la Sinaia, au profanat mormântul lui Duca (care mormânt evident că nici nu se află în Sinaia!), au profanat monumentul, cru-

continuare în pag. 19

Inchinarea Drapelului

DECEMVIRII

cea și placa comemorativă închinată lui Duca, distrugându-le și urinand pe ele! Nu s-a întâmplat așa ceva, deși șefii centrelor studențești au fost ulterior arestați și judecați inclusiv pentru aceste invenții care au fost spulberate în instanță chiar de reprezentanții autorităților. La Sinaia nu exista nici mormânt, nici monument în memoria lui Duca, ci o mică placă pe care se afla o cruce, placă montată pe locul în care a căzut Duca, deci jos, pe peronul gării (foto atașat). Culmea este că deși Ministerul de

Adevărul, 18 Aprilie 1936

Interne dă în data de 5 aprilie 1936 un comunicat prin care precizează că au rostit acolo cuvinte atățătoare și au manifestat pentru cei trei asasini. Placa și crucea însă n-au fost atinse. Aceste fapte au fost constatate și de d. ministru Franasovici care după o jumătate de oră, trecând prin gara Sinaia, le-a cercetat și d-sa (Adevărul, 5 aprilie 1936), aceleași ziare care publică comunicatul, publică și știrile legate de profanare!

Trenul cu studențimea bucureșteană ajunge în gara Lunca Bradului (localitate micuță aflată la jumătatea distanței dintre Toplița și Deda). Aici se încearcă oprirea înaintării spre Târgu Mureș și întoarcerea trenului la București. Jandarmeria se afla deja pe poziții la momentul intrării trenului în gară. Trenul sosit cu studenții din București este tras pe linie și i se scoate locomotiva. Bucureștenii vor urca mai apoi în trenul camarazilor de la Iași care va sosi în aceeași gară și care, prin istețimea și curajul lui Teodor Tudosî, șeful centrului studențesc ieșean, vor reuși să preia conducerea trenului (suprapopulat) și sfidând autoritățile, vor pune trenul în mișcare și vor merge fără opriri spre Târgu Mureș, unde ajung în zorii zilei de 3 aprilie, prima zi a Congresului.

Conducerea UNSCR va fi arestată la scurtă vreme după încheierea Congresului. Procesul se va judeca la Brașov în luna mai. Avocații studenților congresiști, Traian Trifan, Ionel Moța, Vasile Marin, Radu Budișteanu etc, vor demonta acuzațiile calomnioase ale autorităților. Studenții vor primi pedepse minime pentru încălcarea legii Mironescu-Mârzescu (unde se încadrau pentru glorificarea Nicadorilor), majoritatea fiind eliberați imediat după încheierea procesului.

Constituirea echipelor de pedepsire

În cadrul lucrărilor Congresului mai mulți legionari vorbesc despre necesitatea unei reacții concrete în

fața asasinatelor, trădărilor și mișelilor pornite de prigoana Duca și continuate de autorități până la momentul Congresului. Din 1933 până în 1936 România trăise sub stare de asediu instituită și mereu reînnoită de autorități, iar Mișcarea suferise 3 dizolvări succesive, abuzive. Încercările de suprimare a Căpitanului în 1934 rămăseseră și ele nepe-depsite. Mai mult, autoritățile nu renunțaseră la ideea suprimării Căpitanului și nici la distrugerea Mișcării. Trădarea venită din interior prin Mihai Stelescu și mai nou prin Beza era încurajată și promovată de toată presa aservită puterii. Despre toate acestea am tot vorbit în cadrul serialului nostru, nu are rost să reluăm aici ceea ce s-a explicat pe larg în episoadele anterioare.

Cei care solicită acțiuni colective ferme în cazul în care autoritățile își continuă planurile legate de asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu și de nimicire a generației legionare sunt: Virgil Rădulescu, Iosif Bozântan, Paul Craja, Gheorghe Furdul, Viorel Trifa și Alecu Cantacuzino (România Creștină, 9 aprilie 1936). Din păcate până la noi au ajuns numai frânturi din tot ce s-a mărturisit acolo. În cea de-a treia zi a Congresului, cel care solicită în mod oficial aprobarea pentru organizarea echipelor de pedepsire a trădătorilor și canalizării lor (România Creștină, 9 aprilie 1936) este președintele Societății Studenților Mediciniști, dr. Paul Craja (comandant legionar, asasinat la Râmnicu Sărat în 21/22 septembrie 1939).

După propunerea formulată de Craja, ia cuvântul Emil Bulbuc (medic, reprezentant al studențimii clujene în cadrul Congresului) – din fericire discursul lui a fost stenografiat – care întărește propunerea lui Craja și mesajele antevorbitorilor săi. Discursul său este mult mai amplu, aici selectăm doar partea legată strict de pedepsirea trădătorilor:

Frați români și tineri din România Mare! Prin declarațiile, rapoartele și comunicările din primele două zile ale Congresului nostru s-a străduit să mobilizeze la solidaritate națională pe poziție de vigilență și combativitate pe cei 5500 de studenți prezenți în această sală și, prin studenți, întreaga parte bună din substanța socială a națiunii române.

Am reușit pentru că ne-am găsit în comunitate de simțire și pentru că am ajuns la unitate de voință.

Ce-am reușit până acum este mai important decât ce vom întreprinde de acum înainte. Avem condiția unității de simțire și condiția unității de voință și ne rămâne pe viitor doar condiția unității de gândire care, peste oameni, este în funcție de împrejurări și informații.

Frați români și tineri din România Mare! Ce ne facem cu cealaltă parte din substanța socială a națiunii noastre și pe care o știm deja coruptă și o bănuim a putea trăda?

Ne-am întrebat, am căutat și am cântărit care ar putea fi soluția eficientă din punctul de vedere al patriei pentru ca menținerea lașilor, corupților, imoralilor și iresponsabililor să nu iasă din solidaritatea națională?

Președintele nostru, camaradul George Furdul

a pus problema și a adresat întrebarea. Camaradul Paul Craja, președintele Societății Studenților în Medicină din București a formulat propunerea în momentul de față în discuție. Antevorbitorii mei principali Alexandru Cantacuzino, Viorel Trifa, Virgil Rădulescu și Iosif Bozântan au completat propunerea și v-au cerut adoptarea ei.

Și eu vin în discuție și cu întreaga mea gândire, simțire și voință declar în plenul Congresului Național Studențesc că cele propuse sunt unica soluție posibilă pentru ca lașii, corupții, imoralii și iresponsabilii să nu spargă indispensabila solidaritate națională în împrejurările istorice ce vin și în războiul început de invadator.

Constituind câte o echipa studențească de sacrificiu pentru fiecare guvernământ eventual trădător, noi Congresul Național Studențesc de la Târgu Mureș nu facem decât să-i avertizăm a nu greși și nu facem decât să-i punem sub observația națiunii. A-i avertiza de ce li se va întâmpla dacă vor dezerta sau vor trăda: este a-i ajuta și a-i sprijini dacă sunt cu adevărat potriviți și dacă la fel ca noi apără patria. Avertismentul adresat de Congres și constituirea echipelor de sacrificiu sunt intimidare constrângătoare și teroare morală numai pentru acei guvernanți deja în trădare sau gata de trădare. [...]

Constituirea echipelor de sacrificiu pentru fiecare eventual trădător o socotesc nu numai indispensabilă și eficientă, dar și legitimă. Legitimă în raport cu nevoia României de a fi apărată în interior pentru a se putea apăra în exterior. Legitimă în raport cu extraordinara pericolozitate a evenimentelor care ar putea fi amânate și puțin atenuate, dar deloc evitate. Legală în raport cu dreptul natural, adică cu dreptul oricărui tineret din lume de a se interesa și de a-și apăra propriul viitor. Legală în raport cu dreptul istoric, adică cu tradiția de peste o jumătate de secol a tuturor congreselor studențești de a interveni în viața publică a României. (Învierea, nr 1, ianuarie-martie 1993)

Și Marin Bărbulescu povestește momentul constituirii echipelor de pedepsire: *În memorabila ședință a Drapelului Negru, pentru că drapelul Uniunii Studențești era învăluit cu crep negru, semn de doliu, președintele ei Gheorghe Furdul, a deschis solemn dezabaterile, denunțând manevrele prin care se încearcă destrămarea Legiunii și pregătirile de asasinare a Căpitanului. [...]*

În continuare, a declarat că studențimea face în jurul lui Corneliu Zelea Codreanu, zid viu de apărare. Toți președinții de centre au vorbit în acest sens, declarându-se mobilizați.

Iosif Bozântan, cutremurat de gravitatea răspunde-

continuare în pag. 20

Adevărul, 5 Aprilie 1936

DECEMVIRII

rii declară: „Iartă-ne Căpitane, pentru prima oară nu te vom asculta, ne asumăm toată răspunderea...”

Declarația finală a fost în sensul că studențimea se constituie în echipe de pedepsire a fiecăruia ce se va face vinovat de complot că l-a urzit, că l-a înlesnit, că l-a executat. (Marin Bărbulescu, „Centrul Studențesc Legionar Timișoara. Mărturie pentru istorie”)

Ce mi se pare extraordinar de interesant este faptul că nimeni nu s-a opus la constituirea acestor echipe de pedepsire. Deși în sală erau atâtea mii de persoane, nu avem nicio mențiune despre vreo reacție de împotrivire sau de temperare a deciziei luate de Congres. Ne putem gândi că poate au existat și reacții negative, dar că legionarii nu le-au făcut publice. Dar presa camarilei? Ar fi ratat ocazia de a propaga în toată țară mărturiile un student prezent la Congres care să fi denunțat măcar post factum crearea acestor echipe? Eu nu am întâlnit așa ceva nici în presa vremii - atât cât am reușit să o parcurg - și nici în volume ulterioare de memorialistică. Nu am găsit nicăieri o persoană care să afirme că a participat la acel Congres și că s-a opus creării echipelor sau că a fost tacit împotriva atunci și acum condamnă etc. Dacă ne gândim la discursul lui Emil

Bulbuc citat mai sus înțelegem mai bine ceea ce spunea că s-a obținut înainte de toate în Congresul de la Târgu Mureș: *comunitate de simțire și pentru că am ajuns la unitate de voință.*

Rezumând informația din materialele citate și consultate, avem următoarea situație schematică:

- Furdul întreabă ce e de făcut în situația în care autoritățile continuă planurile de asasinare a Căpitănelului și de distrugere a Mișcării.
- Mai mulți legionari iau cuvântul, întărind cele spuse de Furdul și cerând acțiuni colective concrete și dure.
- Paul Craja propune constituirea echipelor de pedeapsă.
- Iosif Bozântan propune constituirea listelor cu numele canaliilor și trădătorilor.
- Conducerea Congresului aprobă constituirea echipelor și întocmirea listelor cu trădători și canalii.
- Studențimea prezintă aprobă și susține în unanimitate hotărârea conducerii Congresului.

În numărul viitor al serialului nostru vom vedea cine erau legionarii care și-au asumat conducerea echipelor de pedeapsă și cine făcea parte din lista trădătorilor. Vom încerca să vedem și care era de fapt misiunea unei echipe de pedeapsă. Așa cum

puteți bănuî, Mihai Stelescu are locul lui asigurat pe lista de la Congres. Vom vedea și care a fost reacția lui la aflarea veștii.

CEZARINA CONDURACHE

Paul Craja

DE LA CAPĂT, COPII - Schimb de domiciliu -

IOAN DUNCA

Am mai spus-o. La închisoare orice plecare de undeva indiferent unde, e binevenită, chiar dacă **schimbul de domiciliu** poate însemna o schimbare, de la rău la mai rău.

Ziua plecării a sosit după regula locului, pe neașteptate. Mi s-a spus să-mi iau bagajul. Care bagaj? Întrebare formulată rapid în căpătâna: altă celulă? Altă păușcărie? Vom vedea. După ce ni se vor elibera ochii de becisnicii ochelari orbi.

Am văzut imediat – vorba vine cu „văzutul” – că urmam un traseu necunoscut. Aerul altfel și fentarea ochelarilor prin ridicare cu pielea frunții, m-a făcut să-mi dau seama că suntem afară, într-o curte. Mai mulți și cu o grămadă de gardieni care se strofocau de zor cu: -Vorba! Psst! Că te ia mama dracului!... etc. Aveau un vocabular extrem de redus „băieții”.

Numai că nicio întreagă armie de caralii nu l-ar fi putut face pe Nistor să tacă, acesta ciondănindu-se de zor, suficient pentru a-și face simțită prezența la acest original conclav de surdo-muți, cum ar fi vrut șefii. Deci primul identificat. Mi s-a părut că-l identific pe Gicu Bulacu, pe Ghiță Andreica, pe Fănică Deac – care mormăia în chip de protest –, el, care era atât de rezervat de felul lui. Ce să faci? Împrejurări speciale cer comportamente adecvate. Cam atât.

Toată această distinsă societate a fost încătușată, fiecare având un companion în stânga și altul în dreapta, toți atașați unui lanț care înconjură duba în care fuseserăm imbarcați în prealabil. Era o dubă veche și rablagită care-și fornăia motorul uzat, duhnea a carburant ordinar, a sudoare și a mai cine știe ce. Fulgerător mi-a revenit în minte privirea blândă și melancolic surâzătoare a domnului Șuta, de care m-am despărțit în fugă, cu o îmbrățișare scurtă, bărbătească, zorit de cerberul care trepida nervos, cu ochelarii în mână. Presimțeam că nu-l voi mai vedea, probabil, niciodată. Așa a fost.

Nu știam, dar bănuiam cam care ar putea fi destinația. Baia Mare neavând penitenciar propriu în vremea aceea, mergeam ori la Sighet, ori la Satu Mare. Cum, după un anumit timp nu am simțit serpentine, probabilitatea era cea de a doua. Numai că... Hardughia cea veche și puturoasă a făcut

pană de cauciuc. Ceea ce însemna staționare pe termen nedefinit și duhoarea amplificată, deoarece aerul se primenea – cât se primenea – în interior printr-o morișcă primitivă fixată în plafonul hardughiei, care funcționa numai când era în mers.

Erau agitați și caralii care ne escortau, nu le convenea să staționeze în drum cu valoroasa încărcătură de bandiți periculoși. Cine știe ce se poate petrece? Aveau capetele imbibate cu tot felul de povești trăznite despre nemaipomenita viclenie și perfidie a firoșilor bandiți aflați sub paza și responsabilitatea lor.

Iar bandiții se sufocau în căldură și duhoare, nemaivorindu-și decât o celulă. De pușcărie, nu de bază, atât de ospitalieră cât poate fi o celulă.

În sfârșit, s-a remediat nenorocita aceea de pană și am purces mai departe. Imposibil de determinat timpul scurs, dar a fost greu de tot, înțepeniți în cușca aceea pe roți, din metal încins și peste măsură de puturoasă. Oricât eram de familiarizați cu duhurile pușcăriilor.

Am intrat în închisoarea din Satu Mare seara târziu. Era identică cu cea din Sighet, dar mai mare și cu un etaj în plus. Ultimul, rezervat politicilor. Sau, după noul vocabular, „contrarevoluționarilor”, etichetă menită să ne descalifice în plus, ca fiind cei ce se opun progresului și fericirii care urma să vină cândva, pentru întregul popor. (Cred că așa zisa revoluție socialistă – care nu a avut loc niciodată – nu-i decât o inversare, lipsită de fantezie, a valorilor statornicite de milenii. Așa or fi toate „revoluțiile”?)

Urcați la ultimul etaj, cpt. Ștern, mai-marele arestului de la securitate, cu o listă în mână, ne-a repartizat în diferite celule. Nemaivând ochelarii pe ochi, am reușit să vedem care suntem și să ne dăm seama, întrucâtva, cum suntem distribuiți.

*

La început am stat câte unul în celulă, toți sau aproape toți. Faptul nu m-a deranjat câtuși de puțin, chiar îmi convenea.

Din dimineața următoare am început acomodarea cu rutina locului, orientându-mă. Cât se putea pentru început. Am observat că vizorul ușii era ridicat adesea, dar nu cu frecvența de la securitate. Urechea exersată depista mișcările de afară, cu toate că gardienii purtau papuci de pâslă peste încălțăminte. Am „sondat” pereții, treabă de rutină a oricărui deținut care se respectă, ciocănind ușor peretele vizat, până la găsirea locului unde era „mai rar”!?! Am bătut apoi mai apăsător în punctul care mi s-a părut cel mai propice pentru îndeletnicirea neregulamentară pe care o puneam la cale și mi s-a răs-

puns. Cu gura aproape lipită de perete și protejată de palmă, iar urechea lipită bine de perete, se putea vorbi convenabil și fără să ridici tonul. Cu riscurile aferente.

Unul dintre vecini era Ghiță Andreica, ceea ce mi s-a părut a fi în limitele firescului. Viața ne-a **lipit** cumva încă din școală. Am fost colegi de clasă, de bancă și năzdrăvăanii. Suplimentar, mă făceam vinovat și de faptul că eram vinovatul care l-a atras pe drumul spre și în pușcăriile patriei. El a **încasat** mai puțin ca mine la prima condamnare, ceea ce l-a supărat amarnic. Eu îl tachinam fără milă – după năravul nostru – precum că și tribunalul militar m-a plasat într-o poziție superioară comparativ cu el, eu luând dublu față de el, în timp ce el s-a ales **doar** cu o condamnare amărâtă de doi ani corecțională etc...

Când am plecat la Canal, Ghiță era cel mai necăjit deținut politic și-mi stăruia în memorie figura lui neconsolată. Îi expirase condamnarea și urma să fie eliberat (niciodată nu se știa când) iar peste alți trei ani, când ne-am regăsit, ne-am întâlnit adesea. Prietenia noastră a rămas neschimbată, chiar întărită de detenție. Mai ambițios decât mine, Ghiță a reușit să intre în Facultatea de Filologie din Cluj – împreună cu Nistor Man –, dar în anul II au fost exmatriculați. Lovitură grea pentru Ghiță, care s-a oploșit pe undeva prin Munții Apuseni, ca învățător suplinitor, iar Nistor s-a oploșit și el la Institutul Teologic de la Sibiu. De unde a fost **umflat** în 1958. – Ce credeai, bă, că dacă te faci popă scapi de noi? Asta ne-a povestit-o mai târziu Nistor, care nu prea călca a popă și admitea acest fapt, dar a mers acolo ca să nu piardă vremea, deoarece acolo se făceau studii serioase de **limbi moarte**, respectiv latină, elină și ebraică. Și cum tot începuse cu filologia, nu strica să... De fapt, chiar așa a fost.

Ne-am împărtășit cu Ghiță părerile – care coincideau –, cât mai pe scurt, în stilul telegrafic care se impunea acolo, unde puteai fi surprins și bineînțeles sancționat. În esență, a nu recunoaște în instanță niciun fel de vinovăție.

Nu sunt foarte sigur, dar cred că celălalt **vecin** era Ionică Motrea, furios, fiindcă avea deja o viață așezată, soție și copil și o poziție bună în construcții, unde era foarte apreciat, pentru pricepere și hărnicie. (A fost unicul achitat, dar nu și eliberat).

Așa a trecut o perioadă de care nu-mi amintesc mai nimic, fiindcă nu s-a petrecut nimic notabil. Obsesia era procesul despre care nu știam când va avea loc. Secretomania timpului!?!

(va urma)

Atitudini din exil – Împotriva balaurului roșu

Un Nürnberg pentru bolșevici

Crime contra umanității - Hitler, ucenicul lui Lenin și Stalin, maeștrii genocidului - Crimele lui Hrușciov, dovezi zdrobitoare - Gheorghiu-Dej, asasinul a un milion de români - Duplicitatea Occidentului - Tribunalul de la Nürnberg trebuie reconstituit - Lichidarea regimurilor comuniste - Punerea sub acuzație a super-asasinilor bolșevici

După cel de-al doilea război mondial, puterile victorioase nu s-au mulțumit să negocieze condițiile de pace cu puterile învinse la masa verde - așa cum se proceda de secole în istoria Europei - ci au arestat și trimis în fața justiției pe șefii națiunilor înfrânte, acuzându-i de crime contra umanității și condamnându-i la moarte prin spânzurătoare în faimosul proces de la Nürnberg. Crimele săvârșite de naziști, au susținut Aliații, n-au nimic de a face cu ororile inerente oricărui război. Aceste crime nu pot fi iertate, nu pot fi încadrate în întâmplările obișnuite ale războiului, pentru că prin săvârșirea lor se atacau însăși fundamentele existenței umane. Exterminarea unei populații, în numele unei doctrine sau al urii rasiale, este un atentat contra vieții însăși, o încercare de a distruge creațiunea în sine, de a desființa varietatea de forme etnice sub care se înfățișează omenirea. Hitler, nimicind milioane de ființe dintre evrei și alte naționalități, s-a făcut culpabil de o crimă care lovește societatea umană în totalitatea ei. Competiția naturală dintre popoare a fost înlocuită cu suprimarea fizică a acelor grupe etnice considerate a forma obstacolul major în calea imperialismului german.

Condamnarea conducătorilor celui de-al Treilea Reich este un act arbitrar din punct de vedere al uzanțelor juridice. Procesul s-a judecat fără a avea la bază o legislație anterioară, un cod internațional recunoscut de toate puterile beligerante, în care să se fi prevăzut delictele imputate acuzaților, instanța îndreptățită să-i judece și pedepsele ce le corespund. S-a violat principiul „nulla poena sine lege”.

Dacă facem însă abstracție de jurisprudență, de fundarea de drept a sentinței, și ne referim exclusiv la noțiunile de just și injust, la gradul în care cu această sentință s-a împlinit dreptatea, în sensul ei pur, nealterat de contingente, de formalismul juridic, așa cum este trăită dreptatea în conștiința fiecărui om, atunci judecata de la Nürnberg, deși vicioasă din punct de vedere al formelor juridice, se poate justifica în numele idealurilor permanente ale omenirii. Se presupune în acest caz că s-au călcat normele de justiție în sens instituțional, pentru a se da satisfacție conștiinței umane ultragiutate de crimele nazismului. S-a violat dreptul, dar s-a salvat dreptatea.

Judecătorii de la Nürnberg au ieșit din cadrul justiției formale pentru a putea da un avertisment istoric conducătorilor de popoare, determinându-i la reflecție și circumspecție înainte de a mai întreprinde acțiuni sangvinare de genul celor săvârșite de Hitler. Prin acest proces, s-a creat un precedent, s-a stabilit o jurisprudență internațională în materie de crime împotriva umanității: cei ce în viitor vor mai săvârși acte de genocid riscă să se înfrunte cu Tribunalul Internațional și să sufere aceeași soartă.

Acest proces înseamnă o dată în istoria omenirii. Națiunile care au judecat la Nürnberg s-au făcut interpreții conștiinței universale, contractând o obligație esențială și inalienabilă față de toate popoarele lumii, Oriunde pe suprafața pământului s-ar mai produce acte de genocid, aceste națiuni sunt datoare să intervină, să repete procedura de la Nürnberg, trăgând la răspundere pe vinovați și aplicând covenitele pedepse. Tribunalul de la Nürnberg se justifică numai prin permanentizarea ideii ce i-a dat naștere, numai prin aplicare legilor lui oriunde s-ar ivi necesitatea.

Între puterile care și-au trimis delegați în completul de judecată de la Nürnberg figurează și Rusia Sovietică. Nu se putea imagina o mai mare ofensă

adusă ideii de justiție. Când se judecă o anumită categorie de delictvenți, nu poți să inviți ca judecători indivizi care s-au făcut vinovați de aceleași crime și care sunt mai degrabă indicați să stea pe banca acuzaților. În momentul când s-au deschis dezbaterile procesului de la Nürnberg, Aliații erau în posesia dovezilor că Sovietele practică genocidul ca sistem de guvernare încă din timpul revoluției care i-a adus la putere. Era încă proaspăt în memoria tuturor masacrul de la Katyn, întâmplat în anul 1941, unde și-au găsit moartea 11.000 de ofițeri polonezi.

Hitler, în definitiv, n-a fost decât un elev al lui Lenin și Stalin. Aceștia sunt maeștrii genocidului. Aceștia pentru întâia oară au preconizat și pus în aplicare sistemul asasinării în masă a unei naționalități. Victimele dominației bolșevice sunt incomparabil mult mai numeroase decât ale regimului național-socialist. Faptul că ultimele s-au recrutat precumpănitor dintre evrei, iar victimele bolșevismului dintre alte popoare, nu este o indicație suficientă pentru a fi trecute la capitolul uitării. E stupid și ridicol ca să fie pedepsiți discipolii bolșevicilor pentru crima de genocid și să li se facă acestora din urmă onoarea să facă parte dintre judecătorii tribunalului care judecă aceste crime și în același timp să nu se sesizeze nimeni de crimele infinite mai mari ale creatorilor sistemului de exterminare al popoarelor.

Ceea ce este mai grav, mai susceptibil să anuleze valoarea morală a sentinței de la Nürnberg, este faptul că în Rusia Sovietică și în țările de obediență moscovită continuă să se practice genocidul și după condamnarea de la Nürnberg, fără ca lumea occidentală să ia act de noile crime contra umanității și să trateze în consecință pe asasini. Admitem că în cursul războiului s-a creat o tovărășie de arme cu bandiții Moscovei greu de rupt de la o zi la alta, dar de atunci au trecut 15 ani, 15 ani de orori săvârșite de bolșevici în aria popoarelor care au avut norocul să cadă în mâna lor. Statele Unite, Anglia și Franța sunt perfect informate de ceea ce se înâmplă dincolo de cortina de fier. Ele nu mai au niciun dubiu că milioane de ființe au trebuit să plătească cu viața lugubra experiență comunistă. Să luăm, de pildă, pe actualul stăpânitor al Rusiei Sovietice și șef al comunismului mondial, Hrușciov. Bilanțul crimelor lui este înfricoșător. În Septembrie 1959, Comisiunea Activităților Antiamericane, formată din reprezentanți ai Camerei Deputaților, a întreprins o anchetă referitor la crimele lui Hrușciov, chemând să depună înaintea ei martori din toate țările cotoprite de bolșevici. Materialul adunat s-a publicat într-o serie de broșuri sub titlul „The Crimes of Khrushchev”. Extragem din cuprinsul lor câteva din isprăvile acestui super-asasin al zilelor noastre:

· din ordinul lui Stalin, Hrușciov a provocat teribila foamete din Ucraina dintre anii 1930-1933, pentru a-i constrânge pe țărani să intre în colhozuri. 6-7 milioane de țărani s-au prăpădit în cursul campaniei de colectivizare a pământului din Ucraina

· tot Hrușciov a condus marea epurație din Ucraina din perioada „Jejovcinei”, 1937-1938, când au fost lichidați 500.000 de ucrainieni, acuzați de deviaționism naționalist. Din această perioadă i se trage numele de „Călăul Ucrainei”.

· Hrușciov este responsabil și de asasinarea miilor de patrioți ucrainieni descoperiți în 1943 în gropile de la Vinnitsa.

· după război, tot în execuția ordinelor lui Stalin, a distrus patru grupe etnice din Rusia, ca pedeapsă pentru simpatia cu care aceștia au primit armatele germane: Tătarii din Crimeea, Calmucii, Cecen-Ungușii și Caracai-Balcarii din Caucaz. Aceste grupe au fost ridicate din locurile lor de baștină și împrăștiate în Siberia.

· după moartea lui Stalin, sub masca destalinizării, a

continuat genocidul. Planul de extensiune al culturilor agricole în teritoriile virgine din Siberia nu-i servește în realitate decât pentru a face deportări masive de populații în Kazahstan.

· din Rusia Albă au fost deportați începând cu 1954 peste un milion de tineri; numărul total al pierderilor suferite de această țară sub dominația sovietică se ridică la 3.200.000 în raport cu ceea ce exista sub regimul țarist.

· deportări masive s-au realizat și în Estonia, Letonia și Lituania, amenințând existența fizică a acestor popoare. Un mare număr de tineri din Republica Moldovenească au avut aceeași soartă.

· Hrușciov a înecat în sânge revoluția georgiană din Martie 1956, ucigând la Tiflis mii de oameni care au luat parte la revoltă.

· în același an, în Decembrie 1956, a trimis divizii de mongoli ca să înăbușe revoluția maghiară, adăugându-și un nou titlu de glorie sangvinară: măcelarul de la Budapesta. 30.000 de tineri au fost masacrați în cursul operațiilor de înăbușire a revoltei.

· Stalin și Hrușciov sunt principalii responsabili pentru masacrele săvârșite de proconsulii Moscovei în țările subjugate din Europa de răsărit.

În România, Gheorghiu-Dej a patronat asasinarea a peste un milion de români în cursul celor 15 ani de ocupație sovietică. Această fiară cu chip de om nu se mai satură de sânge. Speculând calitatea lui de român, pentru a-și crea o anumită simpatie în populație (săracul Gheorghiu-Dej, ar vrea să facă ceva, dar nu-l lasă Moscova), în fond este un om de o insensibilitate totală la suferințele conaționalilor lui, incapabil de cel mai mic gest de apărare a intereselor poporului român. Tot secretul menținerii lui la putere constă în tributul sângeros ce este gata să-l plătească în fiecare an pentru a hrăni Molohul bolșevic. El omoară, chinuie, pradă din substanța și averea poporului român oricât i s-ar cere. Servilismul lui abject nu mai cunoaște limite.

Toate aceste crime nu pot rămâne nepedepsite. Sângele a milioane de ființe nevinovate, sacrificate pentru a asigura dominația Moscovei, strigă după răzbunare. Occidentalii nu pot măsura cu două măsuri: severi cu conducătorii nazismului și indulgenți până la bănuială de complicitate cu bandele de criminali ale Kremlinului. Tribunalul de la Nürnberg a creat o nouă situație în relațiile internaționale, care obligă pe Occidentali politic și moral să cheme în fața justiției și pe super-asasini de la Moscova.

Destinul întregii omeniri este în joc. Duplicitatea Occidentului trebuie să înceteze dacă vrea să supraviețuiască în lupta contra comunismului. Convenția Națiunilor Unite din 9 Decembrie 1948 asupra genocidului declară că genocidul, săvârșit în timp de război sau în timp de pace, este o crimă internațională. Rusia Sovietică, ca membră a Națiunilor Unite, a ratificat și ea aceste acorduri în anul 1954. În consecință, Hrușciov și banda lui de asasini pot fi trași la răspundere pe baza propriilor lor semnături.

Scandalul de la ONU trebui să înceteze. Această instituție n-a fost creată pentru a ocroti pe maeștrii genocidului. În numele acestei organizații, în numele Chartei care-i stă la bază și a Convenției asupra genocidului din anul 1948, trebuie să se instituie un nou Tribunal Internațional, în fața căruia să fie aduși să se justifice Hrușciov cu întreg clanul lui de monștri. Coexistența pacifică pe care o mai caută încă Occidentul este în fond o coexistență în crimă și această politică de promiscuitate istorică și morală nu poate duce decât la catastrofă pentru lumea liberă.

Să se termine cu lamentațiile ipocrite pentru soarta popoarelor subjugate, să se termine cu surogatele de atitudini, ca „anul refugiaților” și „săptămâna națiunilor captive” și să se păsească energic la fapte. Regimurile comuniste de esență satanică trebuie distruse, căpeteniile lor arestate și deferite în fața unui nou Tribunal Internațional, reconstituit la Nürnberg sau în altă parte.

HORIA SIMA, Sentinela, Septembrie 1960

De vorbă cu Mirel Stănescu (VIII)

Unul dintre seniorii rezistenței anticomuniste din România, membru activ al Fundației „George Manu”, filiala Constanța, domnul Mirel Stănescu este o prezență constantă în ultimele decenii la numeroase acțiuni de cinstire a memoriei martirilor neamului românesc, aducând de fiecare dată o mărturie sobră și coerentă în spațiul public. L-am rugat pe domnul Stănescu să ne răspundă la câteva întrebări pentru a contura și cititorilor noștri reperele biografiei domniei sale, relevante pentru istoria recentă și învățămintele ei relevante pentru generația actuală. (M.V.)

Rep: În 1958 ați fost trimis din nou la Gherla...

M.S.: În luna Septembrie 1958 am fost expedit de la Ocele Mari din nou la Jilava, sinistra închisoare de tranzit, iar de acolo, în octombrie, am fost transferat la Gherla. Aici, cu numai două luni în urmă, avusese loc o mare revoltă a deținuților politici. Rebeliunea din vara anului 1958 a pornit din camera 86, a frontieriștilor, și a cuprins rapid întreaga închisoare. Au fost dărâmate obloanele din lemn de la ferestre, au fost baricatedate ușile cu paturi, s-a scandat de la ferestre împotriva regimului inuman în care erau deținuți, împotriva bestialului Petrache Goiciu, colonelul criminal care conducea penitenciarul Gherla. Strigătele condamnaților au îngrozit și alarmat toată localitatea Gherla. Atunci a fost mobilizată și armata pentru a interveni dacă Securitatea nu reușea să controleze situația.

Când am ajuns eu la Gherla erau încă urme de sânge pe pereți iar regimul era de teroare. Represiunea a continuat luni de zile după zdrobirea revoltei și a presupus și trecerea inițiatorilor prin brutale anchete și condamnarea lor pentru noi fapte. Se bătea de se smintea fără vreun motiv anume. Caralii erau niște semianalfabeți sadici care băteau fără milă. Îmi amintesc de frații ȘOMLEA, niște brute, amândoi plutonieri, de locotenentul major ISTRATE care bătea de sărea sângele. În aceea perioadă era întemnițat la Gherla și Paul Goma. El a scris o carte, „Gherla”, o lucrare cu adevărat fabuloasă în

care descrie evenimentele de atunci și din care pot fi trase multe învățături. Și Remus Radina, participant în iulie 1958 la rebeliunea de la Gherla, descrie atrocitățile în cartea sa „Testamentul din morgă”.

Cu toată teroarea și cu toate riscurile, la Gherla se comunica în continuare între celule prin pereți sau prin țevile reci de la calorifer, cu acel alfabet Morse adaptat, pe care îl învățasem și eu. (Și astăzi, după mai bine de 60 de ani, încă îl mai știu și mă trezesc uneori bătând...) Noii veniți, transferați de la alte închisori în special de la Aiud, aduceau cu ei unele vești sau poezii și colinde memorate, compuse mental de marii poeți Radu Gyr, Nichifor Crainic, Valeriu Gafencu, Sergiu Mandinescu care erau apoi difuzate prin Morse, din celulă în celulă, în toată închisoarea. Astfel am învățat și eu mai multe poezii, pe unele le mai știu și astăzi.

Cu toate că m-am ferit cât am putut, la Gherla aveam să ajung și la izolare - acolo era aproape imposibil să eviți asta. Am fost băgat la izolare pentru șapte zile, la frig și la foame. Experiența m-a marcat în cel mai crunt mod. La izolare am fost băgat într-o celulă mică fără geam, doar cu o tinetă urât mirositoare, pentru necesități. Izolarea a mai însemnat, o singură masă la trei zile ca vai de ea și zilnic câte o cană cu apă caldă. Chinurile izolării au însemnat imense eforturi fizice și morale, disperare și neputință. După șapte zile am revenit în cameră ca vai de mine: încercănat și vântat...

În schimb, nu voi uita cât voi trăi spiritul de solidaritate care exista între deținuții de la Gherla și nu numai. Când revenea câte unul de la izolare, într-o stare jalnică, cu toții ne rupeam câte o bucatică din puținel porțiilor noastre de mâncare și îi dădeam amărâtului ca să reușească să se întrezeze și să se pună pe picioare. Și eu am avut parte de gestul acesta din partea fraților de suferință. În condițiile acelea, izolarea putea fi foarte gravă în special pentru cei bolnavi și cu vârste înaintate. Eu fiind mai tânăr am rezistat deși dinții mi se măcinau dar am stat în cameră cu bolnavi de plămâni care scuipau sânge, fără să primească vreun tratament! Este lesne de

înțeles că aceștia nu au rezistat și în scurt timp s-au prăpădit.

Gherla a fost una dintre cele mai inumane închisori ale patriei comuniste. Aici am întâlnit oameni din toate categoriile sociale condamnați la ani grei de temniță pentru tot felul de învinuiri: instigație și agitație publică, țărani care se opuseseră colectivizării, așa-zisii „criminali de război” care, în realitate, erau prizonierii repatriați ce luptaseră pe frontul din Rusia, frontieriști - cei care încercaseră să fugă în Occident riscându-și viața la graniță, preoți și credincioși de toate confesiunile, Martorii lui Iehova, dar cei mai mulți erau greco-catolicii care refuzaseră să treacă la ortodoxie.

Era luna Decembrie a anului 1958 și se apropia al doilea Crăciun pe care urma să îl petrec într-o temniță comunistă. Fiindcă aveau experiența anilor trecuți, în apropierea Sfintei Sărbători de Crăciun, caralii ateți ne-au avertizat că „cea mai mică abatere de la regulament va fi aspru pedepsită”. Cum aproape în toate celulele era câte un preot, fiecare deținut a putut, încă din Ajun, să se spovedească în acele condiții, așteptând în curățenie nașterea pruncului Hristos. La fel ca și în cazul Crăciunului petrecut cu un an înainte, în Reduitul înghețat al Jilavei și aici la Gherla, am simțit cu toții, tineri și vârstnici aceeași sfântă emoție; aveam în noi sufletul copilăriei și amintirea Crăciunului sărbătorit în familiile noastre. Era pe înserat, când un coleg a spus că dintr-o celulă alăturată se aude un colind. Ca la un semn toți ne-am apropiat de fereastra ferecată, cântând colindul lui Radu Gyr: „A venit și-aici Crăciunul/ Să ne mângăie surghiunul/ Cade albă nea/ Peste viața mea...” Încet, încet și alte colinde au cuprins toată Gherla...

România și sfârșitul Europei (52)

Mihail Sturdza (1886-1980) a fost un diplomat de prestigiu, ministru de externe al României în perioada Statului Național-Legionar (1940-1941) și a Guvernului Național de la Viena (1944-1945). Lucrarea sa „România și sfârșitul Europei” constituie un izvor documentar de excepție.

Chiar după publicarea textului abdicării regelui Mihai, un document unic în istoria prăbușirii monarhiilor, Mișcarea Legionară a vrut să admită pe mai departe că Mihai I mai putea reprezenta un steag de adunare și de luptă, nu numai în ce privea exilul, dar și ziua visată de toți a recuceririi patriei pierdute. Era hotărârea noastră de a uita trecutul în vederea acestor două năzuințe, unirea și lupta... Existau și motive omenesti, inspirate de tinerețea monarhului, care explica, poate, puternica influență exercitată asupra deciziilor sale de către o camarilă moștenitoare - în unele cazuri chiar identică - cu camarilele lui Titulescu și Carol al doilea. Acestea sunt sentimentele care au explicat, între altele, călătoria și demonstrația loialistă de la Sigmaringen a unei importante delegații legionare. (pag.269-270)

Războiul s-a terminat, granițele s-au retrasat, sferele de influență s-au împărțit, România cade pe multă vreme sub dominație comunistă, abdicarea forțată a regelui Mihai la 30 decembrie 1947 reprezentând înlăturarea ultimului reper (decorativ de multă vreme, dar totuși deranjant pe plan simbolic) al suveranității naționale a poporului român, al demnității noastre, al valorilor și istoriei noastre. Regele pleacă în exil pe foarte multă vreme, greu de

știut în ce măsură mai spera să se întoarcă vreodată, sprijinul (politic, diplomatic, financiar) de care s-a bucurat din partea guvernelor occidentale (inclusiv al monarhiilor) fiind practic inexistent, în ciuda recunoștinței formale de care se bucura pentru contribuția la victoria Aliaților.

Așa cum afirmă Mihail Sturdza, Mișcarea Legionară a întâmpinat pozitiv venirea în Occident a regelui Mihai, în speranța coalizării tuturor forțelor exilului românesc în lupta anticomunistă, pentru a obține în jurul regelui mult dorita și necesara unitate. Memoriul Comandantului Horia Sima către regele Mihai din 24 aprilie 1949 exprima pe deplin poziția realistă și binevoitoare a Mișcării Legionare, punând mai presus de orice interesul național. Același Horia Sima va constata însă câțiva ani mai târziu, cu mare amărăciune, prăbușirea acestor speranțe, regele nefiind capabil să se distanțeze de grupul complotiștilor de la 23 august (condus de Vișoianu) pentru a deveni un factor unificator.

„După ce Regele Mihai a fost izgonit din țară de către comuniști și s-a aliniat fără să vrea poziției guvernului de la Viena, Mișcarea Legionară nu a stat nicio clipă la îndoială ca să își exprime din nou atașamentul său față de Regele pribeag într-o formă care nu mai lăsa niciun dubiu. Prelungita colaborare dintre Rege și comuniști noi am interpretat-o într-un sens cum nu se poate mai favorabil pentru intențiile Majestății Sale în Memoriul ce i l-am înaintat în 1949: o disperată încercare de a salva Statul român de la lichidare totală, instituția monarhică servind în ultimii ei ani de existență ca ariergardă a rezistenței românești. De altă parte,

apariția Regelui în exil am socotit-o de bun augur pentru lupta de eliberare. Regele va da un nou impuls acestei lupte, ridicând-o la o conștiință maximă. În jurul numelui său prevedeam că se va organiza o conducere coerentă și eficientă în același timp, care să cruțe exilul de lupte sterile. Așteptările nu numai ale noastre, dar ale marii majorități a Românilor din exil, s-au soldat cu decepții continue...”

pagină realizată de
Preot prof. MARIUS VIȘOVAN

Grigore Șofron

Pe data de 12 martie 2022, la Cluj-Napoca, a avut loc înmormântarea seniorului legionar Grigore Șofron.

Născut în Sighetul Marmăției în 1928, Grigore Șofron a urmat studiile la Liceul „Dragoș Vodă”, unde a activat (alături de fratele său Mihai) în organizația legionară condusă de Aurel Vișovan, apoi la Facultatea de Agronomie din Cluj unde continuă activitatea legionară sub conducerea lui Ion Bohotici.

Este arestat în 1948 și condamnat la 7 ani de închisoare, pedeapsă redusă ulterior la 5 ani. Pătimește în temnițele comuniste de la Cluj, Canal, Văcărești, Jilava, Gherla, inclusiv la Pitești unde, în urma unor bătaii îngrozitoare și a regimului inuman la care a fost supus, rămâne paralizat timp de 6 luni. Cu ajutorul lui Dumnezeu își revine și este eliberat în anul 1953.

După eliberare, reușește să termine Facultatea de Agronomie, se căsătorește și i se naște un fiu care

îi va dăruia mai târziu doi nepoți, iar în ultimii ani ai vieții Dumnezeu îi binecuvântează cu doi strănepoți.

A trecut la cele veșnice pe data de 10 martie 2022, la venerabila vârstă de 94 de ani, completând astfel legiunea cerească a eroilor martiri ai neamului românesc.

Alături de familie și prieteni, Grigore Șofron a fost condus pe ultimul drum de reprezentanții Fundației George Manu, precum și de membrii Grupului Camarazii de la Cluj-Napoca.

Slujba de înmormântare a fost oficiată de părințele greco-catolic Marinel Sâmbotelecan și părințele Marius Vișovan care a venit de la Sighet pentru a-i aduce un ultim omagiu seniorului maramureșan Grigore Șofron.

La finalul slujbei, părintele Vișovan a rostit un scurt discurs despre viața, idealurile și pătimirile domnului Șofron subliniind la final faptul că rugăciunile celor prezenți „nu sunt niște lamen-

tații sterile, ci sunt conștiința unirii cu Hristos prin sângele martirilor noștri.”

În fața mormântului, s-a cântat Imnul Legionarilor Căzuți și s-a făcut obișnuitul apel:

„Grigore Șofron - Prezent!”

ALINA IOANA DEAC

George Popescu Glogoveanu, 10 ani de la plecarea la Domnul

CONSTANTIN MIHAI

George Popescu Glogoveanu (dreapta) și Ilie Tudor

Pe 17 martie 2022 s-au împlinit 10 ani de la trecerea lui George Popescu Glogoveanu – Nea Bebe, pentru cei apropiați – la Domnul. Timpul a trecut atât de repede de atunci și o bună parte dintre colegii săi de ideal și suferință legionară ne așteaptă în Împărăția lui Dumnezeu. Ne simțim din ce în ce mai singuri într-o lume pe care nu o mai regăsim, o lume pustită de duhul lui Hristos, în care totul se accelerează spre un final în care știm că teoforii și hristoforii vor ieși biruitori. Până atunci, trebuie să purtăm mai departe misiunea acestei generații mărturisitoare, misiune încredințată direct de la acești *ultimi cavaleri prestanți* ai lui Hristos, într-un timp ostil oricărui mesaj de revigorare spirituală.

Nu ne miră valul de apostazieri, de lepădare de credință creștină, întrucât toate acestea ni le-au profețit acești ostași ai lui Hristos care au

îmbrăcat cămașa crucii și au mers cu bucurie și demnitate pe drumul Golgotei Mântuitorului, având drept bornă învățătura creștină, Predania și întregul tezaur al spiritualității ortodoxe. Singurătatea pe care o resimțim astăzi nu este dată de absența prezenței lui Dumnezeu, ci de o învârtosare a unui duh lumesec, pe alocuri cu accente demonice, care încearcă din răspuț să schimbe ordinea firească instituită de Dumnezeu și pe care generația legionară a apărât-o cu prețul vieții.

Rememorarea unor figuri exemplare de talia lui Nea Bebe și a atâtor altor personalități legionare, cu un trecut exemplar de luptă și de jertfă (precum Nea Bebe, cu 23 de ani de închisoare neîntreruptă, unul dintre recordmenii generației sale), constituie o posibilitate de readucere în prim plan a unor modele vii de care lumea românească actuală pare să uite, distanțându-se cât se poate de mult de ceea ce înseamnă nu doar prezență legionară, ci spirit legionar. Nu cred că este cazul să spunem că toată această generație legionară a primit cununa veșniciei lui Hristos, mulți dintre ei fiind în rândurile Sfinților lui Dumnezeu care mijlocesc pentru nevrednicia noastră și pentru apărarea neamului românesc și a Ortodoxiei.

Faptul că nu avem o recunoaștere a sfințeniei lor din partea ierarhiei Bisericii, printr-o mult așteptată canonizare a lor, de la Ionel Moța, Vasile Marin, Corneliu Codreanu și până la toți ceilalți mucenici, martiri și mărturisitori nu înseamnă o scădere în plan duhovnicesc, ci o teamă încă endemică de a mărturisi Adevărul, o conivență adesea lașă și ticăloasă cu o Nouă Ordine Mondială care se dorește instaurată, după ce primii pași au fost deja făcuți: purtarea botniței în Biserică ca semn al lepădării de Hristos și de desfigurare a chipului lui Dumnezeu, inocularea unor seruri experimentale care modifică genomul uman într-o falsă terapie – în fapt, o modificare a corpului creat prin minunea lui Dumnezeu –, introducerea certificatului digital ca semn al unui control total asupra ființei umane. Iată de ce rememorarea modelelor legionare ține nu numai de o igienizare mentală, ci și de o vindecare spirituală, prin raportarea la valorile autentice ale creștinismului: noblețe, generozitate, dăruire, curaj, atitudine, dragoste, tot ceea ce întrupa această generație din care a făcut parte și Nea Bebe.

Nu cred că este cazul să ne întrebăm cum ar fi reacționat această generație mărturisitoare la ceea ce se întâmplă în ultimul timp? Cred că au demonstrat-o în toate încercările cumplite ale existenței lor, mergând până la jertfa supremă. Evident, că ar fi reacționat la toată această mascaradă mondială de exterminare a oamenilor, prin crimele înfăptuite, denunțând procesul de diabolizare care se pune la cale prin acele mijloace de anulare a libertății și demnității umane, ce se vrea a fi îmbotnițată, țepuită și încadrată digital și biometric în noua ordine diavolească.

Cei care i-au cunoscut pe acești cavaleri ai lui Hristos, în ipostaza legionarilor, înțeleg că lecția pe care trebuie să o urmăm și noi este una singură: plecarea de la Icoana și răstignirea pe drumul crucii, întrucât altă cale nu există. Invocându-l astăzi pe Nea Bebe, invocăm o întreagă generație de Sfinți Martiri și Mucenici care ne-au arătat adevărata lecție: mărturisirea lui Hristos, cu mult curaj, fără niciun compromis, pentru că cu *Noi este Dumnezeu*. Cu rugăciunile lui Nea Bebe și ale tuturor acestor Sfinți Români să cerem ajutorul neîncetat al Prea Sfintei Treimi de a ne apăra de toată vrăjmășia diavolească, neuitând niciodată de purtarea de grijă a Maicii Domnului, care ne protejează cu Sfântul ei Acoperământ!

Dreptul la Memorie:

Abonați-vă la revista „PERMANENTE”

ABONAȚI-VĂ LA REVISTA “PERMANENTE”

Avem dreptul la memorie, la adevăr, la istorie, la demnitate.

Avem obligația să ducem mai departe moștenirea primită de la seniorii pătimitori în temnițele carliste, antonesciene, comuniste...

Revista „Permanente” face parte din această moștenire.

Vă invităm să mergem înainte, împreună!

Fundația Profesor George Manu și Editura Evdokimos

Dragi prieteni, Revista noastră, „Permanente”, va intra în 2022 în al 25-lea an de existență. Înființată în 1998 de supraviețuitorii temnițelor carliste, antonesciene și comuniste, cu apariție lunară neîntreruptă, „Permanente” a rămas singura revistă național-creștină care mai apare în România, în format fizic, în mod constant. Avem dreptul la memorie, la adevăr, la istorie, la demnitate. Avem obligația să ducem mai departe moștenirea primită de la seniorii pătimitori în temnițele carliste, antonesciene, comuniste.

Revista „Permanente” face parte din această moștenire. Costurile tot mai mari generate de tipărirea și distribuirea unei reviste de acest fel au cauzat dispariția multor publicații de gen apărute după 1990. Și noi ne confruntăm cu aceeași problemă, dar suntem hotărâți să continuăm. Pentru a face asta, avem nevoie și de ajutorul vostru.

Vă rog - pe toți cei care puteți și doriți - să ne sprijiniți, abonându-vă, reînnoind abonamentul pe care îl aveți deja la revista „Permanente” sau făcând donații. Prețul abonamentului este de 100 lei/ an pentru abonații din România, respectiv 50 euro/ 60 dolari/ an pentru abonații din străinătate.

Revista apare lunar și se expediază prin poștă pe adresa abonaților.

Contravaloarea abonamentului sau donațiile se pot achita prin mandat poștal pe adresa:

Militaru Carmen Daniela, O.P. 37 Ghișeul 2 – C.P. 14, 024280 București

sau prin virament bancar pe coordonatele următoare:

Fundația „Profesor George Manu”,

Banca Transilvania,

swift code: BTRLRO22XXX

USD - IBAN:

RO17BTRL04102205797941XX

EUR - IBAN:

RO80BTRL04104205797941XX

LEI - IBAN:

RO34BTRL04101205797941XX

Vă invit să mergem înainte, împreună!

Cezarina Condurache,

Președinte Fundația „Profesor George Manu”

- Redacția își păstrează distanța față de conținutul articolelor; responsabilitatea revine exclusiv autorilor.

PERMANENTE

ISSN 1453 – 9551

Editor: Fundația Culturală „PROFESOR GEORGE MANU”

Str. Austrului nr. 12, Bl. 3, Sc. C, Ap. 32,

024073, Sector 2; București

e-mail: fgmanu@gmail.com

Internet: <http://www.fgmanu.ro>

tel. 021-252-20-41; 0746 548 305

REDACTOR ȘEF:

BOGDAN MUNTEANU

REDACTORI:

PR. MARIUS VIȘOVAN

PR. VASILE GORDON

CIPRIAN VOICILĂ

CEZARINA CONDURACHE

CORRESPONDENȚI STRĂINĂTATE:

CĂLIN GABOR

NICOLAE OPRESCU

DANIELA MILITARU - TEHNOREDATOR

ADMINISTRAȚIE – DIFUZARE:

MILITARU CARMEN DANIELA O.P. 37 Ghișeul 2 – C.P.14, 024280 București

RELAȚII CU PUBLICUL LA SEDIUL FUNDAȚIEI:
LUNI, MARTI, MIERCURI, JOI, VINERI: 14-18

FUNDAȚIA “PROFESOR GEORGE MANU”

1994-2022

PREȘEDINȚI:

† NICOLAE GOGA, 1994-1995

† MIRCEA NICOLAU, 1995-2011

† NICOLAE ROȘCA, 2011-2013

† GHEORGHE GHEORGHIU,
2013-2015

CONSILIER ONORIFIC:

† VASILE AFILIE

ACTUALA CONDUCERE:

PREȘEDINTE ONORIFIC:

ELISABETA IONESCU

PREȘEDINTE:

CEZARINA CONDURACHE